

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.06.2002
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.08.2002
Avaldamismärge:	RT I 2001, 89, 532

Välja kuulutanud
Vabariigi President
05.11.2001 otsus nr 12

Väärtpaberituru seadus

Vastu võetud 17.10.2001

I. osa ÜLDOSA

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

Käesolev seadus reguleerib väärtpaberite avalikku pakkumist, investeerimisühingute tegevust, investeerimisteenuste osutamist, väärtpaberiturgude ja väärtpaberiarveldussüsteemide toimimist ning järelevalve teostamist väärtpaberituru ja selle osaliste üle.

§ 2. Väärtpaber

(1) Väärtpaber käesoleva seaduse tähenduses, ka selle kohta dokumenti väljastamata, on:

- 1) aktsia või muu samaväärne kaubeldav õigus;
- 2) võlakiri, vahetusvõlakiri või muu emiteeritud ja kaubeldav võlakohustus, välja arvatud käesoleva lõike punktis 5 nimetatud väärtpaber;
- 3) märkimisõigus või muu kaubeldav õigus, mis annab õiguse omandada käesoleva lõike punktis 1 või 2 nimetatud väärtpabereid;
- 4) investeerimisfondi osak;
- 5) emiteeritud võlakohustus tähtajaga kuni üks aasta, millega tavaliselt kaubeldakse rahaturul (rahaturuinstrument);
- 6) tuletisväärtpaber;
- 7) kaubeldav väärtpaberi hoidmistunnistus.

(2) Tuletisväärtpaber käesoleva seaduse tähenduses on omandamis-, vahetamis- või võõrandamisõigust või -kohustust väljendav kaubeldav väärtpaber, mille alusvaraks on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud väärtpaberid või mille hind sõltub otseselt või kaudselt:

- 1) väärtpaberi börsi- või turuhinnast;
- 2) intressimäärast;
- 3) väärtpaberiindeksist;
- 4) valuutavahetuskurssidest;
- 5) krediidi- ja muudest riskidest;
- 6) kauba või väärismetalli börsi- või turuhinnast.

(3) Väärtpaberiteks käesoleva seaduse tähenduses ei loeta veksleid, tõekke ja muid maksevahendeid.

§ 3. Reguleeritud väärtpaberiturg

Reguleeritud väärtpaberiturg (edaspidi *reguleeritud turg*) on avalikkusele otseselt või kaudselt kättesaadav organisatsiooniliste, õiguslike ja tehniliste lahenduste süsteem, mis on moodustatud väärtpaberitega korrapärase kauplemise võimaldamise eesmärgil ja kus selleks võimaldatakse erinevate isikute poolt üksteisele eri- või üheaegselt ettepanekute tegemine väärtpaberitega tehingute tegemiseks, samuti väärtpaberitega tehingute tegemine.

§ 4. Väärtpaberituru osaline

Väärtpaberituru osaline on emitent, investor ja väärtpaberituru kutseline osaline.

§ 5. Emitent

Emitent käesoleva seaduse tähenduses on isik, kes on väärtpabereid emiteerinud või võtnud kohustuse väärtpabereid emiteerida.

§ 6. Investor

(1) Investor käesoleva seaduse tähenduses on isik, kellele kuulub väärtpaber või kes on andnud välja kohustuse omandada väärtpabereid.

(2) Kutseline investor käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) krediidasutus;
- 2) kindlustusselts või muu õigusaktidega sätestatud kindlustusandja;
- 3) investeerimisühing;
- 4) fondivalitseja;
- 5) investeerimisfond;
- 6) Eesti Pank;
- 7) Eesti Vabariik Rahandusministeeriumi kaudu;
- 8) välisriikide keskpangad ning muud välisriigi isikud, keda vastavate riikide seaduse alusel loetakse kutselisteks investoriteks.

(3) Kutseliseks investoriks käesoleva seaduse tähenduses on ka käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatata finantseerimisasutus, keda väärtpaberituru kutseline osaline käsitab kutselise investorina ja kes on seda väärtpaberituru kutselisele osalisele kirjalikult kinnitanud.

(4) Rahandusministri määrusega võib kehtestada nimekirja avalik-õiguslikest juriidilistest isikutest, sihtasutustest ja riigi osalusega äriühingutest, keda samuti loetakse käesoleva seaduse tähenduses kutselisteks investoriteks.

§ 7. Väärtpaberituru kutseline osaline

(1) Väärtpaberituru kutseline osaline on:

- 1) investeerimisühing;
- 2) krediidasutus;
- 3) reguleeritud turu korraldaja;
- 4) väärtpaberiarveldussüsteemi korraldaja;
- 5) muu seadusega sätestatud isik.

(2) Investeerimisühing käesoleva seaduse tähenduses on aktsiaselts, mille püsivaks tegevuseks on kolmandatele isikutele investeerimisteenuste osutamine kas eraldi või koos investeerimiskõrvalteenustega.

§ 8. Väärtpaberituru järelevalve

Järelevalvet käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide täitmise üle teostab Finantsinspeksioon (edaspidi *inspeksioon*) käesoleva seaduse ning Finantsinspeksiooni seaduse (RT I 2001, 48, 267) alusel.

§ 9. Oluline osalus

Oluline osalus käesoleva seaduse tähenduses on isiku või koos temaga ühte kontserni kuuluvate isikute selline otsene või kaudne osalus äriühingus, mis moodustab äriühingu osa- või aktsiakapitalist või aktsiate või osaga esindatud häälest 10 või enam protsenti või mis annab osaluse omanikule võimaluse kas lepingu alusel või muul viisil oluliselt mõjutada äriühingu juhtimist või tegevust.

§ 10. Osaluse arvestamise kord

(1) Hääleõiguse (osaluse) arvestamisel äriühingus loetakse isikule kuuluvaiks alljärgnevad hääled:

- 1) isikule kuuluvate aktsiate või osaga esindatud hääled;
- 2) isiku poolt kontrollitavale äriühingule kuuluvate aktsiate või osaga esindatud hääled;
- 3) aktsiate või osaga esindatud hääled, mis kuuluvad kolmandale isikule, kellega isiku poolt sõlmitud kokkulepe kohustab pooli kooskõlastatud hääletamise teel rakendama ühtset poliitikat äriühingu juhtimisel;
- 4) aktsiate või osaga esindatud hääled, mis kuuluvad kolmandale isikule, kuid mis on isiku või tema poolt kontrollitava äriühingu ja kolmanda isiku poolt sõlmitud kokkuleppe alusel ajutiselt isikule loovutatud või kui isik hääletab selliste aktsiate või osa omaniku nimel.

(2) Kontrollitav äriühing käesoleva seaduse tähenduses on äriühing, milles isik:

- 1) omab poolt või rohkem kui poolt aktsiate või osaga esindatud häälest või
- 2) olles ise äriühingu aktsionär või osanik, omab võimalust nimetada ja tagasi kutsuda äriühingu nõukogu või juhatuse liikmete enamust või

3) olles ise äriühingu aktsionär või osanik, kontrollib rohkem kui pooli aktsiate või osaga esindatud häälest vastavalt teiste aktsionäride või osanikega sõlmitud kokkuleppele.

II. osa

VÄÄRTPABERITE AVALIK PAKKUMINE

2. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 11. Väärtpaberite pakkumine

(1) Väärtpaberite pakkumisena käesoleva seaduse tähenduses käsitatakse igasugust ettepanekut väärtpaberite omandamiseks.

(2) Väärtpaberite pakkumisena käesoleva seaduse tähenduses on käsitatavad ka:

- 1) kutse pakkumise tegemiseks;
- 2) väärtpaberite emiteerimine;
- 3) pakkumised, mille tingimuste kohaselt pakutavad väärtpaberid emiteeritakse või antakse investorile üle kolmanda isiku poolt.

§ 12. Väärtpaberite avalik pakkumine

(1) Iga väärtpaberite pakkumine on avalik, kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 ei ole sätestatud teisiti.

(2) Väärtpaberite pakkumist ei loeta avalikuks, kui väärtpabereid pakutakse üksnes:

- 1) kutselistele investoritele või
- 2) eelnevalt nimeliselt kindlaksmääratud mitte rohkem kui 50 isikule või
- 3) ühe pakkumise hinnaga kokku kuni 40 000 eurot väärtpaberite emiteerimise või pakkumise otsuse tegemise päeva seisuga või
- 4) omandamiseks üksikult või kogumis vähemalt 40 000 euro eest iga investori kohta väärtpaberite emiteerimise või pakkumise otsuse tegemise päeva seisuga.

§ 13. Väärtpaberite emissioon

(1) Väärtpaberite emissioon käesoleva seaduse tähenduses on emitendi ühekordse otsuse alusel emiteeritud samaliigiliste väärtpaberite kogum (edaspidi *emissioon*).

(2) Väärtpaberite emissiooni seeriatena loetakse üheks emissiooniks.

§ 14. Käesoleva osa kohaldamine

(1) Käesoleva seaduse 3. - 6. peatükis väärtpaberite kohta sätestatud kohaldatakse käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punktides 1 - 3 nimetatud väärtpaberite ning nende hoidmistunnistuste suhtes.

(2) Käesoleva seaduse 3. ja 4. peatükis sätestatud kohaldatakse välisriigi emitendi väärtpaberite avalikule pakkumisele Eestis, kui käesoleva seaduse 5. peatükist ei tulene teisiti.

3. peatükk

AVALIKU PAKKUMISE PROSPEKT

§ 15. Prospekti avalikustamise kohustus

(1) Kui käesoleva seaduse §-s 17 ei ole sätestatud teisiti, on emitendi väärtpaberite pakkumist korraldava isik (edaspidi *pakkuja*) seoses väärtpaberite avaliku pakkumisega Eestis kohustatud avalikustama selle kohta prospekti (edaspidi *prospekt*).

(2) Prospekt tuleb avalikustada hiljemalt väärtpaberite avaliku pakkumise (edaspidi *pakkumine*) väljakuulutamise päeval.

(3) Prospekt peab pakkumise kehtivuse ajal olema avalikkusele (eelkõige kõigile investoritele ja teistele huvitatud isikutele) kättesaadav.

(4) Prospekti asemel võib avalikustada käesoleva seaduse §-s 157 nimetatud noteerimisprospekti (edaspidi *noteerimisprospekt*).

§ 16. Registreerimise kohustus

Enne avalikustamist ja pakkumise väljakuulutamist tuleb prospekt inspeksioonis registreerida.

§ 17. Erandid

(1) Prospekti ei pea avalikustama ega registreerima, kui on täidetud vähemalt üks alljärgnevatest tingimustest:

1) sama pakkumise raames emiteeritud väärtpaberite või pakutavate väärtpaberite aluseks olevate väärtpaberite kohta on prospekt juba varem registreeritud;

2) äriühingu või sellega ühte kontserni kuuluva äriühingu poolt emiteeritud väärtpabereid pakutakse üksnes ühe või mitme sellesse kontserni kuuluva äriühingu poolt selle äriühingu töötajatele või nõukogu ja juhatuse liikmetele;

3) pakutavate väärtpaberite emitendiks on Eesti Vabariik, Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriik (edaspidi *lepinguriik*), Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni täisliikmesriik või sellise riigi keskpank tingimusel, et pakutavate väärtpaberite emitent ei ole viimase viie aasta jooksul sattunud makseraskustesse oma kohustuste täitmisel;

4) pakutakse käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punktis 2 nimetatud väärtpabereid või väärtpabereid, mis annavad õiguse omandada nimetatud väärtpabereid (edaspidi *võlaväärtpaberid*), mille tagajaks on käesoleva lõike punktis 3 nimetatud riik või keskpank;

5) väärtpabereid pakutakse seoses äriühingu ülevõtmispakkumisega;

6) väärtpabereid pakutakse seoses äriühingu ühinemisega;

7) väärtpabereid pakutakse seoses fondiemissiooniga;

8) pakutavad väärtpaberid on noteeritud Eestis tegutseval väärtpaberibörsil või nende suhtes on sellisel börsil algatatud noteerimismenetlus;

9) pakutakse aktsiaid või nendega võrdsustatud väärtpabereid, mis on vahetatavad sama aktsiaseltsi aktsiate vastu, kui sellega ei kaasne nimetatud aktsiaseltsi aktsiakapitali suurenemine.

(2) Rahandusministri määrusega võib kehtestada täielikke või osalisi erandeid prospekti avalikustamise ja registreerimise kohustuse osas, kui:

1) pakutavate väärtpaberite emitendiks või tagajaks on käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud riikide kohalikud omavalitsused või rahvusvahelised organisatsioonid, kuhu vähemalt üks nimetatud riik kuulub;

2) pakutavate võlaväärtpaberite emitendiks on krediidiastutus, avalik-õiguslik juriidiline isik või riigi poolt asutatud sihtasutus;

3) pakutavate võlaväärtpaberite emitendiks on eraõiguslik juriidiline isik, kelle maksevõime on hinnatud rahvusvaheliste reitinguagentuuride poolt;

4) prospektis avalikustamisele kuuluvad andmed on seoses väärtpaberite väärtpaberibörsil noteerimisega või õigusaktidest tulenevalt pakkumise kehtivuse ajal avalikkusele kättesaadavad;

5) on tegemist lepinguriigis registreeritud emitendi poolt emiteeritud väärtpaberite pakkumisega, mille suhtes nimetatud riigi õigusaktide kohaselt ei ole kehtestatud prospekti avalikustamise kohustust.

§ 18. Registreerimise taotlemine

(1) Prospekti registreerimiseks tuleb inspeksioonile esitada vastav taotlus. Taotluse vormi kehtestab rahandusminister oma määrusega.

(2) Taotlusele tuleb lisada prospekt, käesoleva seaduse §-s 19 nimetatud otsus (edaspidi *pakkumise otsus*), tõend riigilõivu tasumise kohta ning emitendi ja pakkuja põhikirja olemasolu korral nende ärakirjad.

(3) Kui taotlemisel esitatud dokumendid ei vasta õigusaktides sätestatud nõuetele, nõuab inspeksioon dokumentide õigusaktidega vastavusse viimist inspeksiooni poolt määratud mõistliku tähtaja jooksul.

§ 19. Pakkumise otsus

Pakkumise otsuses peavad sisalduma vähemalt järgmised andmed pakutavate väärtpaberite ja pakkumise kohta:

1) väärtpaberite arv ja liik;

2) ühe väärtpaberi nimiväärtus;

3) tähtaeg, kui väärtpaberid on tähtajalised;

4) väärtpaberitest tulenevad õigused ja kohustused;

5) müügihind või selle määramise põhimõtete kirjeldus;

6) üle- ja alamärkimise tagajärjed;

7) pakkumise alguse ja lõpu eeldatav aeg.

§ 20. Prospekti registreerimine

(1) Inspeksioon teeb otsuse prospekti registreerimise või registreerimisest keeldumise kohta 20 päeva jooksul registreerimise taotluse või õigusaktidega kooskõlla viidud dokumentide esitamisest arvates.

(2) Registreerimisest keeldumise korral peab otsus sisaldama põhjendust, prospekti registreerimise korral registreerimisnumbrit.

(3) Otsuse prospekti registreerimise või sellest keeldumise kohta edastab inspeksioon viivitamata taotlejale.

§ 21. Registreerimisest keeldumine

Inspeksioonil on õigus keelduda prospekti registreerimisest, kui:

- 1) pakkumise tingimused on vastuolus kehtivate õigusaktidega, emitendi põhikirjaga või reguleeritud turu reglemendiga;
- 2) prospekt ei vasta õigusaktidega kehtestatud nõuetele ning tegemist on oluliste puudustega;
- 3) pakkuja ei ole taotlemisel esitanud kõiki õigusaktidega ettenähtud dokumente või nimetatud dokumendid on omavahel vastuolus või ei ole täidetud käesoleva seaduse § 18 lõikes 3 sätestatud nõuet.

§ 22. Prospektile esitatavad nõuded

(1) Prospekt peab sisaldama kogu olulist ja informeeritud investeerimisotsuse tegemiseks vajalikku teavet pakkumise, pakutavate väärtpaberite ning emitendi, tema finantsseisundi ja tulevikuperspektiivide kohta, samuti muude asjaolude kohta, mis mõjutavad või võivad mõjutada pakutavate väärtpaberite hinda.

(2) Prospektis esitatud andmed peavad olema õiged, üheselt mõistetavad ja mitteeksitavad. Prospekt peab olema koostatud selliselt, et prospekti kasutajal oleks sellest lihtne vajalikku teavet saada.

(3) Prospekt peab olema koostatud eesti keeles. Rahandusminister võib kehtestada oma määrusega erandid, mille puhul inspeksioon võib lubada prospekti või mõne selle osa koostamist mõnes muus keeles.

(4) Prospektis peab olema näidatud, millise kuupäeva seisuga on esitatud selles kajastatud andmed. Prospektis esitatud teave peab olema seisuga, mis ei ole varasem kui 10 päeva enne prospekti registreerimise taotluse esitamist inspeksioonile.

(5) Nõuded prospekti ja selles esitatava teabe kohta, samuti erisused prospektis avaldatavate andmete koosseisu suhtes kehtestatakse rahandusministri määrusega. Erisuste kehtestamisel lähtub rahandusminister emitendi, pakutavate väärtpaberite ja pakkumise eripärast, arvestades eelkõige käesoleva seaduse § 17 lõikes 2 sätestatud ning muid asjaolusid, mille korral võib põhjendatult eeldada, et teave pakutavate väärtpaberite emitendi või nende tagaja maksevõime kohta on avalikkusele piisavalt kättesaadav või emitendi maksevõimet võib lugeda piisavalt tõendatuks.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud rahandusministri määruses sätestatud ulatuses võib erisuste rakendamise otsustada inspeksioon.

§ 23. Prospekti lisa

(1) Mis tahes väärtpaberite hinda mõjutada võivad asjaolud, mis ilmnevad pärast prospekti registreerimist või selle trükkimise ja pakkumise alguse vahelisel ajal, peab pakkuja viivitamata kajastama prospekti lisa.

(2) Prospekti lisa esitatakse inspeksioonile ja tehakse avalikkusele viivitamata kättesaadavaks. Prospekti lisa on prospekti lahutamatu osa.

(3) Prospekti lisale kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 22, 24, 32, 34 ja 36 prospekti kohta sätestatud.

§ 24. Prospekti kinnitamine

(1) Prospektis sisalduvate andmete õigsust peavad kinnitama oma allkirjaga kõik emitendi juhatuse või seda asendava organi liikmed ja vähemalt üks esindusõigust omav pakkuja juhatuse või seda asendava organi liige.

(2) Prospektis sisalduva majandus- või poolaastaruannetes kajastatud teabe õigsust peab oma allkirjaga kinnitama audiitor.

§ 25. Hüvitamiskohustus

(1) Kui prospekt sisaldab väärtpaberite väärtuse hindamise seisukohalt olulist teavet, mis osutub tegelikkusest erinevaks, siis hüvitab emitent või pakkuja pakutud väärtpaberite omanikule põhjustatud kahju, mis tuleneb erinevusest tegelikkuse ja prospektis esitatud teabe vahel, kui emitent või pakkuja oli teadlik või oleks pidanud olema teadlik antud erinevustest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kehtib ka prospekti mittetäielikkuse, asjakohaste faktide väljajätmise korral, kui prospekti mittetäielikkus tuleneb varjamisest emitendi või pakkuja poolt.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kahju hüvitamise kohustus lasub emitendil või pakkujal ka juhul, kui prospektis on märgitud teabe saamise allikaks kolmas isik.

§ 26. Hüvitamise ulatus

(1) Käesoleva seaduse §-s 25 sätestatud kahju tekitajal on õigus kahju hüvitada, omandades pakutud väärtpaberi kannatanult hinna eest, mis kannatanu sellise pakutud väärtpaberi omandamiseks tasus. Taoliselt kannatanult väärtpaberite omandamisega vabaneb kahju tekitaja kannatanule muu kahju hüvitamise kohustusest.

(2) Emitent või pakkuja ei ole käesoleva seaduse § 25 alusel kohustatud kahju hüvitama, kui kannatanu oli pakutud väärtpaberi omandamise hetkel teadlik pakkumise tegemise aluseks olnud prospekti mittetäielikkusest või selles sisalduvast valetest. Sama kehtib juhul, kui kutselisest investorist kannatanu oleks pidanud väärtpaberite omandamise hetkel oma tegevuses tavapärase hoolikuse juures aru saama prospektis sisalduvast valetest või mittetäielikkusest, välja arvatud juhul, kui vastutus tekitatud kahju eest põhineb kahju tekitaja tahtlikel tegudel.

§ 27. Aegumistähtaeg

Käesoleva seaduse §-s 25 sätestatud kahju hüvitamise nõude aegumistähtaeg on viis aastat, arvates vastava väärtpaberi pakkumise algusest valetest sisaldava või mittetäieliku prospekti alusel.

§ 28. Kokkulepe vastutuse piiramiseks

Käesoleva seaduse §-des 25 - 27 sätestatud hüvitamist ja aegumistähtaega välistavad, piiravad või vähendavad kokkulepped on tühi.

4. peatükk PAKKUMISE VÄLJAKUULUTAMINE JA LÄBIVIIMINE

§ 29. Pakkumise väljakuulutamine

(1) Enne pakkumise algust kuulutab pakkuja pakkumise välja.

(2) Pakkumise väljakuulutamiseks peab pakkuja avalikustama vastava teate (edaspidi *pakkumise teade*) vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes.

§ 30. Pakkumise teade

Pakkumise teates peavad sisalduma vähemalt alljärgnevad andmed:

- 1) emitendi nimi ja aadress ning registrikood selle olemasolu korral;
- 2) pakkuja nimi ja aadress ning registrikood selle olemasolu korral, kui pakkujaks ei ole emitent;
- 3) prospekti registreerimise number, kui prospekt on registreeritud;
- 4) pakutavate väärtpaberite liik, arv ja nimiväärtus;
- 5) pakkumise algus- ja lõpukuupäev;
- 6) pakutavate väärtpaberite müügihind või selle määramise põhimõtete kirjeldus;
- 7) prospekti kättesaamise kohad;
- 8) kohad, kus on võimalik märkida või omandada pakutavaid väärtpabereid.

§ 31. Reklaamile esitatavad nõuded

(1) Pakkumise teade ja muu pakkumise kohta käiv reklaam ei tohi olla eksitava iseloomuga ja võib sisaldada ainult prospektis sisalduvat teavet.

(2) Pakkumise kohta käiv reklaam peab sisaldama teavet prospekti kättesaamise koha kohta.

(3) Pakkumise teade ja pakkumise kohta käiva reklaami materjalid tuleb enne avalikustamist edastada inspeksioonile.

(4) Pakkumise kohta käivat reklaami võib avalikustada alles pärast pakkumise väljakuulutamist.

§ 32. Keel

(1) Pakkumise teade, prospekt ning muud emitendi ja pakutavate väärtpaberite kohta käivad dokumendid ja teated avalikustatakse eestikeelsetena või tõestatud tõlgetena eesti keelde. Dokumente ja teateid võib avalikustada ka teistes keeltes.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumente võib käesoleva seaduse § 22 lõike 3 alusel kehtestatud määruusega sätestatud korras ja inspeksiooni loal eesti keeles mitte avalikustada, kui võib põhjendatult eeldada, et investorite huvid on seejuures piisavalt kaitstud.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumendid ja teated on koostatud eesti keeles ja mõnes muus keeles ning nende sõnastus erineb või need on erinevalt tõlgendatavad, lähtutakse vastava dokumendi eestikeelsest sõnastusest või selle tõlkest eesti keelde.

§ 33. Pakkuja kohustused

Pakkuja on pakkumise käigus kohustatud tagama:

- 1) kõigi võimalike investorite teavitamise võrdsetel alustel;
- 2) trükitud prospekti tasuta kättesaadavuse kõigile investoritele käesoleva seaduse § 30 punktides 7 ja 8 nimetatud kohtades.

§ 34. Muudatuste avalikustamine

Pakkuja peab kõikidest pakkumise perioodil prospektis esitatud teabes toimuvatest olulistest muudatustest viivitamata teavitama inspeksiooni ja avalikustama need vähemalt selles üleriigilise levikuga päevalehes, kus avalikustati pakkumise teade.

§ 35. Tagasiostmise kohustus

(1) Kui pakkuja, kelle prospekt on registreeritud inspeksioonis, muudab pakkumise perioodil oluliselt pakkumise tingimusi, on ta kohustatud:

- 1) väärtpabereid märkinud isikute nõudel tühistama märkimise ning tagastama neile kogu märkimise tulemusena saadu;
- 2) ostma pakutavad väärtpaberid vähemalt märkimisel makstud ostuhinna eest tagasi investoritelt, kes seda nõuavad.

(2) Nõue väärtpaberite märkimise tühistamise või tagasiostmise kohta käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alusel tuleb esitada pakkujale pakkumise teates sätestatud pakkumise tähtaja jooksul.

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud märkimise tulemusena saadu tagastamine või väärtpaberite tagasiostmine toimub inspeksiooni otsuse alusel ja tema poolt määratud tähtajal.

§ 36. Pakkumise peatamine

(1) Pakkuja on kohustatud peatama pakkumise inspeksiooni ettekirjutuse alusel, kui:

- 1) pakkumine on vastuolus kehtivate õigusaktidega;
- 2) ei ole kinni peetud prospektis sätestatud pakkumise tingimustest;
- 3) prospekti registreerimisel esitatud teave on osutunud olulisel määral ebaõigeks.

(2) Pakkumise peatamisel kohustab inspeksioon oma ettekirjutusega pakkujat kõrvaldama pakkumise peatamise aluseks olnud asjaolud. Nimetatud asjaolude kõrvaldamisel võib pakkuja inspeksiooni loal pakkumist jätkata.

(3) Pakkujal on õigus vaidlustada inspeksiooni ettekirjutus pakkumise peatamise kohta. Kaebuse esitamine ei peata pakkumise peatamise otsuse täitmist.

(4) Pakkuja võib peatada pakkumise inspeksiooni eelneval nõusolekul.

(5) Pakkumine peatatakse inspeksiooni poolt määratud tähtajaks, kuid mitte kauemaks kui 10 päevaks. Kui nimetatud tähtaja möödumisel pakkumist ei jätkata, on pakkuja kohustatud 10 päeva jooksul tähtaja möödumisest arvates tühistama märkimise ning tagastama märkijale kogu tema poolt märkimise tulemusena saadu.

(6) Pakkuja on kohustatud viivitamata teavitama avalikkust pakkumise peatamisest ja selle jätkamisest või märkimise tühistamisest vähemalt selles üleriigilise levikuga päevalehes, kus avalikustati pakkumise teade.

5. peatükk VÄLISRIIGI EMITENDI PAKKUMINE

§ 37. Registreerimise taotlemine

(1) Välisriigi emitendi prospekti registreerimiseks tuleb inspeksioonile esitada:

- 1) prospekti registreerimise taotlus;
- 2) emitendi asukohamaa pädeva asutuse poolt väljaantud prospekti registreerimistunnistus või muu prospekti avalikustamist lubav või väärtpaberibörsil noteerimist tõendav dokument, kui selle väljastamine on ette nähtud;
- 3) emitendi ja pakkuja põhikirja tõestatud ärakirjad ning viimase majandusaasta auditeeritud aruande ärakiri koos nende tõlgetega eesti keelde;
- 4) prospekt või välisriigis avalikustatud prospekt;
- 5) välisriigis avalikustatud prospekti esitamisel selle tõlge eesti keelde;
- 6) leping Eestis asuva väärtpaberituru kutselise osalisega pakkumise läbiviimiseks;

- 7) väärtpaberite pakkumise tingimuste kirjeldus;
- 8) tõend riigilõivu tasumise kohta.

(2) Inspektsioonil on õigus nõuda täiendavaid andmeid ning täpsustavat teavet esitamisele kuuluvate dokumentide ning emitendi ja pakkuja asukohamaal kehtivate õigusaktide kohta.

(3) Kui pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumentide esitamist on neis kajastatud andmetes toimunud muudatusi, peab pakkuja viivitamata esitama inspektsioonile tegelikke andmeid kajastavad dokumendid. Pärast pakkumise lõppemist toimunud muudatustest ei pea teatama.

(4) Rahandusminister võib Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni (IOSCO) liikmesriigi pädeva organi poolt tunnustatud või nimetatud riigis asuval väärtpaberibörsil noteeritud väärtpaberite prospekti registreerimise taotlemiseks kehtestada oma määрусega lihtsustatud nõuded.

§ 38. Prospekti nõuete erisused

(1) Käesoleva seaduse §-des 22 - 24 ja nende alusel prospektile sätestatud nõudeid ei kohaldata välisriigi emitendi poolt emiteeritud väärtpaberite prospektile, mis on lubatud avalikustada lepinguriigi pädeva organi poolt või kui väärtpaberid on noteeritud nimetatud riigis asuval väärtpaberibörsil.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud prospekti registreerimise taotlemisel tuleb inspektsioonile esitada pakkuja kinnitus selle kohta, et prospektis esitatud andmetes ei ole toimunud muudatusi, või esitada vastavate muudatuste kirjeldus.

(3) Inspektsioonil on õigus investorite informeerituse huvides nõuda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud prospekti täiendamist, arvestades väärtpaberite Eestis pakkumise ja selle korraldamise erisusi.

6. peatükk PAKKUMINE VÄLISRIIGIS

§ 39. Teavitamise kohustus

(1) Eesti kohalik omavalitsusüksus ning muu Eestis registreeritud juriidiline isik (edaspidi *Eesti emitent*) on kohustatud teavitama inspektsiooni tema poolt emiteeritud ja pakutavate väärtpaberite pakkumisest välisriigis.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustuse täitmiseks esitab Eesti emitent inspektsioonile:

- 1) ära kirja Eesti emitendile pakkumise toimumise riigis väljaantud prospekti avalikustamist lubavast dokumendist, kui selline väljastatakse;
- 2) ära kirja prospektist, mis on koostatud vastavalt selle riigi õigusele, kus pakkumine toimus;
- 3) ära kirjad muudest dokumentidest, mis Eesti emitent seoses pakkumisega esitas pakkumise toimumise riigi pädevale organile.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud dokumendid tuleb esitada inspektsioonile 10 päeva jooksul, arvates pakkumise algusest.

III. osa INVESTEERIMISÜHING

7. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 40. Investeerimisühing

(1) Investeerimisühing on finantseerimisasutus krediitiasutuste seaduse (RT I 1999, 23, 349; 2000, 35, 222; 40, 250; 2001, 48, 268) § 5 tähenduses.

(2) Käesoleva seaduse § 7 lõikes 2 nimetatud tegevus on investeerimisühingule lubatud üksnes seadusega sätestatud juhtudel või kui selline tegevus on otseselt vajalik investeerimisteenuste või investeerimiskõrvalteenuste osutamiseks.

(3) Investeerimisühing ei või olla täisühingu osanik või usaldusühingu täisosanik.

§ 41. Nime kaitse

Sõna «investeerimisühing» või selle tuletisi ja võõrkeelseid vasteid võib oma ärinimes kasutada üksnes investeerimisühing.

§ 42. Erandid

Investeeringisühing käesoleva seaduse tähenduses ei ole:

- 1) äriühing, mis osutab investeerimisteenuseid üksnes selle äriühinguga ühte kontserni kuuluvatele ettevõtjatele või mille investeerimisteenus seisneb üksnes selle kontserni ettevõtjate poolt nende ettevõtjate töötajatele või juhtimisorganite liikmetele emiteeritud väärtpaberite valitsemises;
- 2) kindlustusselts või muu õigusaktidega sätestatud kindlustusandja;
- 3) investeerimisfond;
- 4) kutse esindaja, kes osutab investeerimisteenuseid, mis ei ole tema põhitegevus, oma kutsetegevuse raames ja kes on sellise avalik-õigusliku kutseühenduse liige, mille kutseõigus ei välista investeerimisteenuste osutamist;
- 5) äriühing, mis ainsa investeerimisteenusena edastab korraldusi väärtpaberite omandamiseks või võõrandamiseks kas investeerimisühingule, krediidasutusele, investeerimisfondile või fondivalitsejale ja millel puudub selliste investeerimisteenuste osutamisel igasugune õigus kliendi raha või väärtpabereid omandada ja vallata;
- 6) äriühing, mis osutab investeerimisteenuseid üksnes tuletisväärtpaberite reguleeritud turul selle turu teistele osalistele ja mille kohustused on tagatud sellel turul sõlmitud tehingute täitmise tagamise süsteemiga;
- 7) äriühing, mille tegevuseks on väärtpaberitehingutega seotud teabe vahendamine investeerimisühingutele, mis ei ole käsitatav investeerimisteenuste ega investeerimiskõrvalteenuste osutamisenä käesoleva seaduse tähenduses.

§ 43. Investeerimisteenused

Investeerimisteenused käesoleva seaduse tähenduses on järgmised kolmandatele isikutele osutatavad teenused:

- 1) väärtpaberite omandamine või võõrandamine oma nimel ja kliendi arvel;
- 2) väärtpaberite omandamine või võõrandamine kliendi nimel ja arvel;
- 3) väärtpaberitega tehingu tegemise korralduse (edaspidi *tehingukorraldus*) vastuvõtmine kliendilt ja selle edastamine või täitmine kliendi arvel;
- 4) väärtpaberitega oma arvel kauplemine;
- 5) väärtpaberitest moodustatud portfelli valitsemine iga kliendi jaoks eraldi vastavalt kliendi poolt antud juhistele (edaspidi *väärtpaberiportfelli valitsemine*);
- 6) väärtpaberite emiteerimise tagamine;
- 7) väärtpaberite emiteerimise, avaliku pakkumise või väärtpaberite reguleeritud turule kauplemisele võtmise korraldamine, välja arvatud käesoleva seaduse § 120 lõikes 1 nimetatud tegevus.

§ 44. Investeerimiskõrvalteenused

Investeerimiskõrvalteenused käesoleva seaduse tähenduses on järgmised kolmandatele isikutele osutatavad teenused:

- 1) väärtpaberite hoidmine kliendi jaoks;
- 2) kliendile väärtpaberitehingute tegemiseks laenu andmine tingimusel, et laenuandja ise osaleb nimetatud väärtpaberitehingutes;
- 3) väärtpaberite emiteerimisega ja selle tagamisega seotud teenuste osutamine;
- 4) nõustamine investeerimisel väärtpaberitesse;
- 5) nõustamine investeerimisalastes ja majandustegevust puudutavates küsimustes ja äriühingute ühinemise või osaluse omandamisega seotud nõustamine ja teenindamine;
- 6) välisvaluutavahetusega seotud teenused, kui need on seotud investeerimisteenuste osutamiseega.

§ 45. Investeerimisteenuste osutamine

Investeerimisteenuseid või käesoleva seaduse § 44 punktis 1 nimetatud investeerimiskõrvalteenust võib püsiva tegevusena osutada üksnes:

- 1) investeerimisühing;
- 2) krediidasutus ja välisriigi krediidiastuse filiaal krediidasutuste seaduses sätestatu kohaselt;
- 3) fondivalitseja investeerimisfondide seaduses (RT I 1997, 34, 535; 1998, 61, 979; 2000, 10, 55; 57, 373; 2001, 48, 268; 79, 480) sätestatud ulatuses;
- 4) käesoleva seaduse §-s 42 ja § 47 lõikes 1 nimetatud isikud või asutused.

§ 46. Klient

Investeeringisühingu klient käesoleva seaduse tähenduses on iga isik, kes kasutab või on kasutanud investeeringisühingu poolt pakutavat teenust, või isik, kes on investeeringisühingu poole pöördunud teenuse kasutamise eesmärgil ja kes on selle investeeringisühingu poolt identifitseeritud.

§ 47. Käesoleva osa kohaldamine

(1) Käesoleva seaduse §-des 40 - 42, 46 ning 48 - 119 investeeringisühingu ja investeerimisteenuste osutamise kohta sätestatud ei kohaldata järgmiste isikute ja asutuste suhtes:

- 1) Rahandusministeerium;

- 2) Eesti Pank;
- 3) lepinguriik;
- 4) lepinguriigi keskpank;
- 5) lepinguriigi võlgade avalik-õiguslikust isikust haldaja;
- 6) Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja;
- 7) Hoiuste Tagamise Fond;
- 8) Hüvitusfond.

(2) Käesolevas osas investeerimisühingute ja investeerimisteenuste osutamise suhtes sätestatud kohaldatakse:

- 1) krediitiasutustele ja välisriigi krediitiasutuste filiaalidele niivõrd, kuivõrd krediitiasutuste seadusest ei tulene teisiti;
- 2) fondivalitsejatele niivõrd, kuivõrd investeerimisfondide seadusest või kogumispensionide seadusest (RT I 2001, 79, 480) ei tulene teisiti.

(3) Käesolevas osas sätestatud ei kohaldata investeerimisfondide valitsemisele.

8. peatükk **TEGUTSEMISE ÕIGUS**

1. jagu **Tegevusluba**

§ 48. Tegevusluba

- (1) Investeerimisühinguna tegutsemiseks peab isikul olema vastav tegevusluba (edaspidi käesolevas osas *tegevusluba*).
- (2) Tegevusluba on tähtajatu.
- (3) Tegevusluba ei ole üleantav ning selle omandamine ja kasutamine teiste isikute poolt on keelatud.

§ 49. Tegevusloa ulatus

- (1) Tegevusluba antakse kas eraldi mõne investeerimisteenuse või kõikide investeerimisteenuste osutamiseks.
- (2) Investeerimisühing võib osutada üksnes neid investeerimisteenuseid, mille kohta talle on antud tegevusluba. Teiste investeerimisteenuste osutamiseks peab investeerimisühing taotlema täiendava tegevusloa.
- (3) Kui seadusest ei tulene teisiti, võib iga investeerimisühing osutada kõiki investeerimiskõrvalteenuseid.

§ 50. Krediitiasutuse ja fondivalitseja tegevusload

- (1) Krediitiasutuse tegevusluba omav äriühing ei pea investeerimisteenuste osutamiseks eraldi tegevusluba taotlema.
- (2) Fondivalitseja tegevusluba omav äriühing ei pea väärtpaberiportfelli valitsemiseks eraldi tegevusluba taotlema.

§ 51. Otsus

- (1) Tegevusloa annab ja selle tunnistab kehtetuks inspeksioon oma otsusega.
- (2) Tegevusloa kohta tehtavas otsuses märgitakse vähemalt:
 - 1) isiku, kelle kohta otsus tehakse, nimi ja registrikood;
 - 2) investeerimisteenuse liik või liigid, mille kohta otsus tehakse;
 - 3) otsuse tegemise ja jõustumise kuupäev.
- (3) Tegevusloa andmisest keeldumise ja tegevusloa kehtetuks tunnistamise korral peab otsus sisaldama sellekohast põhjendust.

§ 52. Otsusest teavitamine

- (1) Tegevusloa kohta tehtud otsuse edastab inspeksioon viivitamata pärast otsuse tegemist isikule, kelle tegevusloa kohta otsus tehti.
- (2) Tegevusloa andmise või kehtetuks tunnistamise otsus avalikustatakse hiljemalt otsuse tegemisele järgneval tööpäeval käesoleva seaduse §-s 237 sätestatud korras.

(3) Tegevusloa kehtetuks tunnistamisest teatab inspeksioon ringhäälingus ning vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes hiljemalt kolmandal päeval, arvates kehtetuks tunnistamise otsuse tegemisest.

§ 53. Tegevusloa taotlus

(1) Tegevusloa taotlemiseks tuleb esitada inspeksioonile vastav taotlus.

(2) Taotlus koosneb kirjalikust avaldusest ja käesoleva seaduse §-s 54 nimetatud lisadest. Taotluse vormi kehtestab rahandusminister oma määrusega.

(3) Taotlusele ja sellega seonduvalt hiljem esitatud andmetele lisatakse taotleja kõigi juhatuse liikmete poolt allkirjastatud kinnitus taotlemisel esitatud andmete ja dokumentide õigsuse kohta. Käesoleva seaduse § 54 lõike 1 punktides 5 ja 6 nimetatud füüsiliste isikute kohta esitatud andmete ja dokumentide õigsust kinnitavad nimetatud isikud oma allkirjaga.

§ 54. Taotlemisel esitatavad andmed

(1) Tegevusloa taotlemiseks tuleb investeerimisühingu asutajatel või registreeritud aktsiaseltsi juhatusel inspeksioonile esitada järgmised dokumendid ja andmed:

1) taotleja asutamisel-notariaalselt tõestatud asutamisleping või -otsus ning krediidasutuse teatis aktsiakapitali sissemaksmise kohta;

2) tegutseva äriühingu puhul-äriregistri registrikartoteegi B osa registrikaardi ärakiri;

3) põhikirja ärakiri, tegutseva äriühingu puhul ka üldkoosoleku otsus põhikirja muutmise kohta;

4) taotleja aktsionäride nimekiri, milles on andmed iga aktsionäri sissemaksu suuruse, aktsiate ja häälte arvu kohta;

5) käesoleva seaduse § 73 lõikes 2 nimetatud andmed taotlejas olulist osalust omavate aktsionäride kohta;

6) andmed äriühingu nõukogu ja juhatuse liikmete ning teiste tegevjuhtkonda kuuluvate isikute (edaspidi *juht*) ja siseaudiitori kohta, mis sisaldavad vähemalt isiku ees- ja perekonnanime, isikukoodi või selle puudumisel sünniaega, elukoha aadressi, hariduse kirjeldust, täielikku ülevaadet töö- ja ametikohtadest ning osalemisest ettevõtluses viimase 10 aasta jooksul, samuti tema kohta karistusregistrisse kantud karistustest;

7) andmed äriühingute kohta, milles taotleja või selle nõukogu või juhatuse liikme osalus on suurem kui 20 protsenti, kusjuures nimetatud andmed peavad sisaldama aktsia- või osakapitali suurust, tegevusalade loetelu ning eelmainitud isikute osaluse suurust;

8) taotleja audiitori ees- ja perekonnanimi, isikukood, elukoha aadress ja audiitori tunnistuse number;

9) taotleja viimasena kinnitatud majandusaasta aruanne;

10) taotleja bilanss ja kasumiaruanne taotluse esitamisele eelnenud kuu lõpu seisuga juhul, kui taotluse esitamisel on majandusaasta lõpust möödunud rohkem kui seitse kuud;

11) Maksuameti kohaliku asutuse tõend taotleja ja käesoleva lõike punktides 5 ja 7 nimetatud isikute maksuvõlgnevuste puudumise kohta;

12) taotleja kolme aasta äriplaan, mis sisaldab vähemalt kavandatavate tegevuste, taotleja organisatsioonilise ülesehituse, tegevuskohtade, rakendatavate infotehnoloogiliste süsteemide ja muude tehniliste vahendite ning majandusnäitajate kirjeldust;

13) taotleja raamatupidamise sise-eeskirja ja käesoleva seaduse §-s 82 nimetatud sise-eeskirja projekt;

14) rahapesu tõkestamise seaduse (RT I 1998, 110, 1811; 2000, 84, 533) § 13 lõikes 2 sätestatud tegevusjuhend ja selle täitmise kontrollimise sisekontrollieeskiri;

15) tõend riigilõivu tasumise kohta.

(2) Täiendava tegevusloa taotlemisel esitab investeerimisühing käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2, 3, 9, 10, 12, 13 ja 15 nimetatud andmed.

§ 55. Taotluse läbivaatamine

(1) Kui taotleja ei ole tegevusloa taotlemisel esitanud kõiki käesoleva seaduse §-s 54 nimetatud andmeid ja dokumente või need ei ole täielikud või nõuetekohaselt vormistatud, nõuab inspeksioon taotlejalt puuduste kõrvaldamist.

(2) Kui käesoleva seaduse §-s 54 nimetatud andmete ja dokumentide põhjal ei ole võimalik veenduda, kas tegevusloa taotlejal on investeerimiseenuste osutamiseks piisavad võimalused ja ta vastab seadusega või selle alusel investeerimisühingule sätestatud nõuetele, võib inspeksioon nõuda täiendavate andmete ja dokumentide esitamist.

(3) Taotleja esitatud andmete kontrollimiseks võib inspeksioon nõuda täpsustavate andmete ja dokumentide esitamist ning teostada kohapealset kontrolli.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 - 3 nimetatud andmed esitatakse inspeksiooni poolt määratud mõistlikul tähtajal.

(5) Otsuse tegevusloa andmise või sellest keeldumise kohta teeb inspeksioon kuue kuu jooksul pärast inspeksioonile vastava avalduse laekumist, kuid mitte hiljem kui kahe kuu jooksul pärast kõigi vajalike dokumentide ja andmete laekumist.

(6) Otsuse täiendava tegevusloa andmise või sellest keeldumise kohta teeb inspeksioon ühe kuu jooksul pärast inspeksioonile vastava avalduse ja kõigi nõutavate andmete ning dokumentide laekumist.

§ 56. Tegevusloa andmisest keeldumine

Inspeksioon keeldub tegevusloa andmisest, kui:

- 1) tegevusloa taotlemisel esitatud andmed või dokumendid ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele või need on ebaõiged, eksitavad või mittetäielikud;
- 2) taotleja ei esitanud tähtaegselt või on keeldunud esitamast inspeksioonile loa taotlemisel esitamisele kuuluvaid või muid inspeksiooni poolt nõutud andmeid, dokumente või teavet;
- 3) taotleja ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele;
- 4) inspeksiooni hinnangul ei vasta taotleja juht, siseaudiitor või taotlejas olulist osalust omav isik käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 5) taotleja on olulisel määral või korduvalt rikkunud õigusaktides sätestatud nõudeid või taotleja tegevus või tegevusetus ei vasta headele äritavadele.

§ 57. Tegevusloa lõppemine

Tegevusluba lõpeb:

- 1) investeerimisühingu lõpetamise otsuse tegemisel;
- 2) tegevusloa kehtetuks tunnistamisel;
- 3) investeerimisühingute ühendamisel-ühendataval isikul;
- 4) investeerimisühingu pankroti väljakuulutamisel.

§ 58. Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

(1) Tegevusloa kehtetuks tunnistamine on tegevusloa andmise otsusega omandatud õiguse täielik või osaline äravõtmine. Tegevusloa võib tunnistada kehtetuks täielikult või üksikute investeerimisteenuste kaupa, piiritledes õigused, mis tegevusloa omanik tegevusloa kehtetuks tunnistamisega kaotab.

(2) Inspeksioon võib tegevusloa kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) investeerimisühing ei ole alustanud tegevusloas näidatud tegevust 12 kuu jooksul tegevusloa andmisest arvates või investeerimisühingu tegevus on peatunud kauemaks kui 12 kuuks;
- 2) on ilmnenud, et tegevusloa taotlemisel on esitatud eksitavaid, tegelikkusele mittevastavaid andmeid või võltsitud dokumente või investeerimisühing on hiljem esitanud selliseid andmeid või dokumente;
- 3) investeerimisühing on rikkunud käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud;
- 4) inspeksiooni hinnangul investeerimisühingu juht, siseaudiitor või investeerimisühingus olulist osalust omav isik ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 5) investeerimisühing on olulisel määral või korduvalt rikkunud muid õigusaktides sätestatud nõudeid või investeerimisühingu tegevus või tegevusetus ei vasta headele äritavadele;
- 6) investeerimisühing ei ole täies ulatuses või tähtaegselt täitnud inspeksiooni poolt tehtud ettekirjutust;
- 7) investeerimisühing ei ole võimeline täitma endale võetud kohustusi või tema tegevus kahjustab muul põhjusel oluliselt investorite või teiste klientide huve või väärtpaberituru korrapärasest toimimisest.

(3) Tegevusluba tunnistatakse kehtetuks investeerimisühingu taotlusel, kui ta ei osuta enam investeerimisteenuseid ning kui tema klientide õigustatud huvid on seejuures küllaldaselt kaitstud.

(4) Enne tegevusloa käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtetuks tunnistamise otsustamist võib inspeksioon teha investeerimisühingule tähtajalise ettekirjutuse tegevusloa kehtetuks tunnistamise aluseks olevate puuduste kõrvaldamiseks.

2. jagu

Tegevus välisriigis

§ 59. Tütarettevõtja ja filiaal välisriigis

(1) Kui Eestis registreeritud investeerimisühing soovib asutada investeerimisteenuseid osutavat tütarettevõtjat või filiaali välisriigis või omandada osalust mõnes välisriigi investeerimisühingus, mille tulemusena viimane muutub tema tütarettevõtjaks, tuleb tal selleks taotleda inspeksioonilt vastav luba (edaspidi käesolevas jaos *luba*).

(2) Loa taotlemiseks tuleb esitada inspeksioonile kirjalik avaldus ja järgmised andmed:

- 1) riigi nimetus, kus tütarettevõtjat või filiaali soovitakse asutada või kus registreeritud investeerimisühingus soovitakse osalust omandada;
- 2) tütarettevõtja ärinimi ja aadress või filiaali nimetus ja aadress;

- 3) välisriigi investeerimisühingu, milles soovitakse omandada osalust, kahe viimase majandusaasta aruanded koos esitaja poolt allkirjastatud eestikeelse tõlkega;
- 4) tütarettevõtja või filiaali käesoleva seaduse § 54 lõike 1 punktis 12 nimetatud äriplaan, millele lisatakse suhete kirjeldus asutava investeerimisühinguga;
- 5) käesoleva seaduse § 54 lõike 1 punktis 6 nimetatud andmed tütarettevõtja juhtimisorganite liikmete või filiaali juhataja kohta;
- 6) käesoleva seaduse § 73 lõikes 2 nimetatud andmed tütarettevõtjas olulist osalust omavate isikute kohta.

§ 60. Loa taotluse menetlemine

(1) Loa taotlemisele ja taotluse läbivaatamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 51 - 53 ja 55 tegevusloa ja taotluse kohta sätestatud, kui käesolevast jaost ei tulene teisiti.

(2) Inspektsioon teavitab vastava välisriigi väärtpaberiturujärelevalve asutust esitatud loa taotlusest kahe kuu jooksul, arvates taotluse esitamisest. Kui inspektsiooni ja vastava välisriigi väärtpaberiturujärelevalve asutuse vahel ei ole sõlmitud koostöölepingut, sõlmib inspektsioon nimetatud asutusega kokkuleppe investeerimisühingu tütarettevõtja või filiaali üle järelevalve teostamise kohta.

(3) Loa andmise või sellest keeldumise kohta teeb inspektsioon otsuse kahe kuu jooksul pärast kõigi nõutud andmete ja dokumentide esitamist, kuid mitte hiljem kui kuus kuud pärast loa taotluse esitamist. Loa andmisest keeldumise korral peab otsus sisaldama põhjendust.

(4) Loa andmise või sellest keeldumise kohta tehtud otsuse edastab inspektsioon viivitamata taotlejale. Loa andmisest teavitatakse ka vastava välisriigi väärtpaberiturujärelevalve asutust.

(5) Välisriigis tütarettevõtjat või filiaali omav Eestis registreeritud investeerimisühing on kohustatud inspektsioonile ja vastava riigi väärtpaberiturujärelevalve asutusele teatama käesoleva seaduse § 59 lõike 2 punktides 2, 4 ja 5 loetletud andmete muutmise kavatsusest vähemalt üks kuu ette.

§ 61. Loa andmisest keeldumine

Inspektsioon võib keelduda loa andmisest, kui:

- 1) loa taotlemisel esitatud andmed või dokumendid ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele või need on ebaõiged, eksitavad või mittetäielikud;
- 2) taotleja ei esitanud tähtaegselt või on keeldunud esitamast inspektsioonile loa taotlemisel esitamisele kuuluvaid või muid inspektsiooni poolt nõutud andmeid, dokumente või teavet;
- 3) tütarettevõtja juhtimisorganite liikmed või filiaali juhataja ei vasta käesolevas seaduses investeerimisühingu juhatuse liikmetele kehtestatud nõuetele;
- 4) tütarettevõtjas, kelles osalust omandatakse, olulist osalust omavad isikud ei vasta käesoleva seaduse §-s 72 sätestatud nõuetele;
- 5) tütarettevõtja või taotleja finantsseisund ei ole piisavalt kindel;
- 6) tütarettevõtja või filiaali asutamine või osaluse omandamine või taotleja poolt esitatud äriplaani rakendamine võib kahjustada investorite huve või investeerimisühingu finantsseisundit või usaldusväärset tegevust Eestis või vastavas välisriigis;
- 7) käesoleva seaduse § 60 lõikes 2 nimetatud lepingut või kokkulepet ei ole sõlmitud või vastava välisriigi õigusaktid ei võimalda tõhusa järelevalve teostamist ning selleks vajaliku teabe saamist.

§ 62. Loa kehtetuks tunnistamine

(1) Inspektsioon võib tunnistada loa kehtetuks, kui ilmnevad käesoleva seaduse § 58 lõike 2 punktides 2, 3 või 6 või § 61 punktides 3 - 7 sätestatud asjaolud.

(2) Loa kehtetuks tunnistamisest teavitab inspektsioon viivitamata investeerimisühingut ning vastava välisriigi väärtpaberiturujärelevalve asutust.

§ 63. Esinduse avamine välisriigis

(1) Investeerimisühingu esinduse avamisest välisriigis peab investeerimisühing inspektsiooni teavitama vähemalt 10 päeva enne esinduse avamist.

(2) Esinduse avamise korral esitatavate andmete loetelu ja selle esitamise kord kehtestatakse rahandusministri määrusega.

§ 64. Erisused filiaali asutamisel lepinguriigis

(1) Filiaali asutamisele lepinguriigis kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 59 - 61 välisriigis filiaali asutamise kohta sätestatud, kui käesolevast paragrahvist ei tulene teisiti.

(2) Loa saamiseks filiaali asutamiseks lepinguriigis peab Eestis registreeritud investeerimisühing inspeksioonile esitama kirjaliku avalduse ja käesoleva seaduse § 59 lõike 2 punktides 1, 2, 4 ja 5 nimetatud andmed ning lepinguriigi väärtpaberiturujärelevalve asutuse aadressi koos dokumentide ning andmetega, mida vastavalt selle riigi õigusaktidele võidakse filiaali asutamisel selle asutuse poolt nõuda.

(3) Loa andmise või sellest keeldumise kohta teeb inspeksioon otsuse kahe kuu jooksul pärast kõigi käesoleva paragrahvi lõikes 2 nõutud andmete ja dokumentide esitamist. Otsus edastatakse viivitamata taotlejale.

(4) Inspeksioon võib keelduda loa andmisest, kui ilmnevad käesoleva seaduse § 61 punktides 1, 3, 5 või 6 nimetatud asjaolud.

(5) Loa andmise otsusest teavitab inspeksioon viivitamata vastava lepinguriigi väärtpaberiturujärelevalve asutust. Teabele lisatakse investeerimisühingut, asutatavat filiaali ja nende finantsseisundi iseloomustavad andmed, samuti andmed investeerimisühingu filiaali klientide suhtes rakendatava investori kaitse skeemi kohta.

(6) Eestis rakendatava investori kaitse skeemi muudatustest teavitab inspeksioon viivitamata kõikide lepinguriikide väärtpaberiturujärelevalve asutusi, kus Eestis registreeritud investeerimisühingud on asutanud filiaali.

(7) Investeerimisühing võib asutada filiaali ja alustada tegevust pärast lepinguriigi väärtpaberiturujärelevalve asutuselt vastava teabe saamist või pärast kahe kuu möödumist käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud teabe laekumisest lepinguriigi väärtpaberiturujärelevalve asutusele.

§ 65. Piiriüleste investeerimisteenuste osutamine lepinguriigis

(1) Eestis registreeritud investeerimisühing peab teavitama inspeksiooni piiriüleste investeerimisteenuste osutamise kavatsusest lepinguriigis.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabes näidatakse vähemalt lepinguriigi nimi, kus kavatakse investeerimisteenuseid osutada, ning äriplaani koos kavandatava tegevuse kirjeldusega.

(3) Inspeksioon teavitab investeerimisühingu piiriüleste investeerimisteenuste osutamise kavatsusest vastava lepinguriigi väärtpaberiturujärelevalve asutust ühe kuu jooksul, arvates vastava teabe kättesaamisest. Selle tähtaja möödumisel võib investeerimisühing alustada piiriüleste investeerimisteenuste osutamist, arvestades seejuures vastavas lepinguriigis kehtestatud ja investeerimisühingule teatavaks tehtud nõudeid.

(4) Piiriüleste investeerimisteenuste osutav investeerimisühing peab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud äriplaanis kavandatavatest muudatustest aegsasti kirjalikult teavitama inspeksiooni ja vastava liikmesriigi väärtpaberiturujärelevalve asutust.

3. jagu

Välisriigi investeerimisühingu tegevus Eestis

§ 66. Loa taotlemine välisriigi investeerimisühingu filiaali asutamiseks Eestis

(1) Välisriigis registreeritud investeerimisühing peab Eestis filiaali asutamiseks taotlema inspeksioonilt sellekohase loa (edaspidi käesolevas jaos *luba*).

(2) Käesolevas jaos sätestatud ei kohaldata investeerimisteenuseid osutava välisriigi krediidasutuse filiaali asutamisele Eestis.

(3) Loa taotlemisel esitatakse inspeksioonile kirjalik avaldus ning järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) filiaali nimetus ja aadress;
- 2) filiaali juhataja andmed vastavalt äriseadustiku (RT I 1995, 26 - 28, 355; 1998, 91 - 93, 1500; 1999, 10, 155; 23, 355; 24, 360; 57, 596; 102, 907; 2000, 29, 172; 49, 303; 55, 365; 57, 373; 2001, 34, 185; 56, 332 ja 336) § 387 punktides 10 ja 11 sätestatule;
- 3) käesoleva seaduse § 73 lõikes 2 nõutud andmed investeerimisühingus olulist osalust omavate isikute kohta;
- 4) äriseadustiku § 386 lõike 2 punktides 1, 3, 4 ja 5 sätestatud andmed ja dokumendid;
- 5) taotleja kahe viimase majandusaasta aruanded;
- 6) käesoleva seaduse § 54 lõike 1 punktis 12 nimetatud filiaali äriplaani, millele lisatakse suhete kirjeldus asutava investeerimisühinguga.

(4) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmetele tuleb välisriigi investeerimisühingul inspeksioonile esitada oma asukohamaa väärtpaberiturujärelevalve asutuse:

- 1) nõusolek filiaali asutamiseks Eestis;
- 2) kinnitus selle kohta, et tal on asukohamaal kehtiv tegevusluba ning tema tegevus on korrektne ja kooskõlas heade tavadega;
- 3) andmed taotleja finantsseisundi, sealhulgas omavahendite suuruse, kapitali adekvaatsuse, maksejõulisuse ning asukohamaa investori kaitse skeemi kohta.

(5) Käesolevas paragrahvis nimetatud võõrkeelsed andmed ja dokumendid tuleb välisriigi investeerimisühingul legaliseerida konsulaarseaduses (RT I 1998, 113/114, 1874; 2001, 23, 126) sätestatud korras ning esitada koos allkirjastatud eestikeelse tõlkega.

§ 67. Loa taotluse menetlemine ja loa kehtetuks tunnistamine

(1) Loa taotlemisele, taotluse läbivaatamisele, loa andmisele ning kehtetuks tunnistamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 51 - 53, § 55 lõigetes 1 - 5, §-des 56 ja 58 tegevusloa ning taotluse kohta sätestatud, kui käesolevast jaost ei tulene teisiti.

(2) Lisaks käesoleva seaduse §-s 56 sätestatud alustele võib inspeksioon keelduda loa andmisest, kui taotleja asukohamaa õigusaktid või väärtpaberiturujärevalve asutus ei taga piisavat järelevalvet taotleja üle või kui ei ole sõlmitud käesoleva seaduse § 60 lõikes 2 nimetatud lepingut või kokkulepet ja inspeksiooni koostöö asukohamaa väärtpaberiturujärevalve asutusega ei ole piisav.

(3) Eestis filiaali omav välisriigis registreeritud investeerimisühing on kohustatud inspeksiooni ja vastava riigi väärtpaberiturujärevalve asutust teavitama käesoleva seaduse § 66 lõike 3 punktides 1, 2 ja 6 loetletud andmete muutmise kavatsusest vähemalt üks kuu ette.

(4) Inspeksioon võib tunnistada loa kehtetuks, kui ilmnevad käesoleva seaduse §-s 58 või käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud asjaolud.

§ 68. Välisriigi investeerimisühingu esindus

(1) Kui välisriigis registreeritud investeerimisühing kavatsseb avada Eestis oma esinduse, peab ta esitama inspeksioonile sellekohase teabe koos järgmiste andmete ja dokumentidega:

- 1) asukohamaa väärtpaberiturujärevalve asutuse kinnitus selle kohta, et investeerimisühingul on kehtiv tegevusluba;
- 2) esinduse tegevuskava;
- 3) esindaja volitusi tõendav volikiri;
- 4) dokument investeerimisühingu registreerimise kohta tema asukohamaal (äriregistri väljavõte või registreerimistunnistuse ärakiri);
- 5) investeerimisühingu põhikiri;
- 6) esinduse asukoht, aadress ja sidevahendite numbrid.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumendid tuleb inspeksioonile esitada koos tõestatud eestikeelse tõlkega.

§ 69. Lepinguriigi filiaal Eestis

(1) Lepinguriigis registreeritud investeerimisühingu filiaali asutamisele Eestis ei kohaldata käesoleva seaduse § 66 lõigetes 1, 3, 4 ja 5 ning § 67 lõigetes 1 ja 2 välisriigi investeerimisühingu filiaali asutamise kohta sätestatud, kui käesolevast paragrahvist ei tulene teisiti.

(2) Lepinguriigis registreeritud investeerimisühing peab Eestis filiaali asutamise kavatsusest oma asukohariigi väärtpaberiturujärevalve asutuse kaudu inspeksiooni teavitama. Teabele peavad olema lisatud käesoleva seaduse § 66 lõike 3 punktides 1, 2 ja 6 ning lõikes 4 nimetatud andmed.

(3) Kahe kuu jooksul pärast käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teabe saamist teavitab inspeksioon lepinguriigis registreeritud investeerimisühingut Eestis investeerimisteenuste osutamisel rakendatavatest tegevusnõuetest.

(4) Investeerimisühing võib asutada filiaali ja alustada tegevust pärast käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teabe saamist inspeksioonilt või pärast kahe kuu möödumist käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teabe laekumisest inspeksioonile.

(5) Filiaali äriregistrisse kandmisel esitatakse inspeksiooni kinnitus käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmete saamise kohta.

§ 70. Piiriüleste investeerimisteenuste osutamine Eestis

(1) Piiriülene investeerimisteenus käesoleva paragrahvi tähenduses on investeerimisteenus, mida osutab isik, kes ise või kelle filiaal ei ole registreeritud Eestis.

(2) Lepinguriigis registreeritud investeerimisühing võib alustada piiriüleste investeerimisteenuste osutamist Eestis pärast inspeksioonile käesoleva seaduse § 65 lõikes 2 nimetatud andmeid sisaldava teabe edastamist vastava lepinguriigi väärtpaberiturujärevalve asutuse poolt.

(3) Lepinguriigis registreeritud investeerimisühing peab Eestis piiriüleste investeerimisteenuste osutamisel järgima käesoleva seadusega ja selle alusel investeerimisteenuste osutamisele kehtestatud nõudeid, millest inspeksioon teavitab vastavat investeerimisühingut pärast käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teabe saamist.

(4) Piiriüleseid investeerimisteenuseid osutav investeerimisühing peab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teabes sisalduvas äriplaanis kavandatavatest muudatustest aegsasti kirjalikult teavitama inspeksiooni ja vastava lepinguriigi väärtpaberiturujärelevalve asutust.

(5) Välisriigis tegutseva väärtpaberibörsi liige võib inspeksiooni loal (edaspidi käesolevas paragrahvis *piiriüleste teenuste osutamise luba*) osutada piiriüleseid investeerimisteenuseid Eestis elavatele või asuvatele isikutele Eestis asuva väärtpaberibörsi vahendusel ilma, et tema suhtes kohaldataks käesoleva paragrahvi lõigetes 2 - 4 sätestatud.

(6) Piiriüleste teenuste osutamise loa taotlemiseks tuleb esitada inspeksioonile vastav taotlus. Taotluse vormi koos taotluses näidatavate andmete loeteluga kehtestab rahandusminister oma määrusega. Piiriüleste teenuste osutamise loa taotlemisele ja taotluse läbivaatamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 51 ja 52 sätestatud. Inspeksioonil on õigus nõuda otsuse tegemiseks vajalike andmete ja dokumentide esitamist.

(7) Piiriüleste teenuste osutamise loa andmise või sellest keeldumise kohta teeb inspeksioon otsuse ühe kuu jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud taotluse, andmete ja dokumentide esitamist arvates. Inspeksioon keeldub piiriüleste teenuste osutamise loa andmisest või tunnistab antud loa kehtetuks, kui järelevalve teostamine taotleja üle vajalikul tasemel on takistatud või kliendi huvid piiriüleste teenuste osutamisel ei ole piisavalt kaitstud.

9. peatükk

AKTSIAD, AKTSIONÄRID, JUHTIMINE

§ 71. Aktsiad

(1) Investeerimisühingu aktsiad on vabalt võõrandatavad.

(2) Investeerimisühingu aktsiate võõrandamisel ei kohaldata äriseadustiku § 229 lõikes 2 sätestatud aktsionäri ostueesõigust.

§ 72. Olulist osalust omavatele isikutele esitatavad nõuded

Investeerimisühingus võivad olulist osalust omada isikud, kes on võimelised tagama investeerimisühingu kindla ja usaldusväärse juhtimise ning kelle omanike struktuur ja ärisidemed on läbipaistvad ega takista tõhusa järelevalve teostamist.

§ 73. Loa taotlemine

(1) Kui isik kavatseb omandada olulist osalust investeerimisühingus või suurendada seda üle 20, 33 või 50 protsendi investeerimisühingu aktsiakapitalist või aktsiatega esindatud häälte arvust või kui investeerimisühing muutuks tehingu tulemusena tema tütarettevõtjaks, on ta kohustatud eelnevalt taotlema inspeksioonilt vastava loa (edaspidi käesolevas peatükis *luba*).

(2) Loa saamiseks tuleb inspeksioonile esitada taotlus, milles näidatakse omatava ja omandatava osaluse suurus. Taotlusele lisatakse:

- 1) juriidilisest isikust omandaja nimi, registrikood ja asukoht, äriühingu puhul samuti käesoleva seaduse § 54 lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud dokumendid;
- 2) käesoleva seaduse § 54 lõike 1 punktis 6 nimetatud andmed omandajaks oleva äriühingu nõukogu ja juhatuse liikmete kohta ning loa taotleja kinnitus nimetatud isikute usaldusväärse ja laitmatu reputatsiooni kohta;
- 3) omandajaks oleva äriühingu viimase kahe majandusaasta aruanne ja auditeeritud vahearuanne esimese poolaasta kohta, kui viimase majandusaasta lõppemisest on möödunud rohkem kui üheksa kuud. Aruannetele tuleb lisada audiitori järelendusotsus;
- 4) kontserni koosseisu kuuluva äriühingu poolt osaluse omandamise korral kontserni struktuuri kirjeldus koos sinna kuuluvate äriühingute osaluse näitamise ja kontserni viimase kahe majandusaasta aruanded ja audiitori järelendusotsused;
- 5) omandajaks oleva füüsilise isiku puhul käesoleva lõike punktis 2 nimetatud andmed ning andmed raha päritolu kohta;
- 6) tõend riigilõivu tasumise kohta.

(3) Kui olulist osalust soovib omandada välisriigi investeerimisühing, krediidasutus, kindlustusselts või investeerimisfond, tuleb lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmetele esitada inspeksioonile välisriigi vastava järelevalveasutuse tõend selle kohta, et nimetatud välisriigi ühing omab kehtivat tegevusluba ja täidab kehtivaid nõudeid.

§ 74. Loa taotluse menetlemine

(1) Kui käesoleva seaduse § 73 lõigetes 2 ja 3 nimetatud andmete ja dokumentide põhjal ei ole võimalik veenduda, kas loa taotleja vastab käesolevas seaduses sätestatud nõuetele, võib inspeksioon nõuda täiendavate andmete ja dokumentide esitamist.

(2) Taotleja poolt esitatud andmete kontrollimiseks võib inspeksioon nõuda täpsustavate andmete ja dokumentide esitamist ning teostada kohapealset kontrolli.

(3) Kui taotlejaks on lepinguriigis registreeritud investeerimisühing, krediidasutus, kindlustusselts või investeerimisfond, küsib inspeksioon enne otsustamist lepinguriigi vastava järelevalveasutuse seisukohta loa andmise kohta.

(4) Otsuse loa andmise või sellest keeldumise kohta teeb inspeksioon kolme kuu jooksul, arvates loa taotluse esitamisest, kuid mitte hiljem kui ühe kuu jooksul, arvates kõigi nõutud andmete ja dokumentide esitamisest. Otsus saadetakse viivitamata taotlejale tema taotluses märgitud asukohta.

(5) Loa andmisel võib inspeksioon määrata olulise osaluse omandamiseks või osaluse suurendamiseks mõistliku tähtaja. Loa andmisest keeldumisel peab otsus sisaldama põhjendust.

§ 75. Loa andmisest keeldumine

Inspeksioon võib keelduda loa andmisest investeerimisühingus olulise osaluse omandamiseks või suurendamiseks, kui:

- 1) osaluse omandamine või suurendamine võib oluliselt piirata konkurentsi väärtpaberiturul;
- 2) ilmneb, et osaluse omandaja ei vasta käesoleva seaduse §-s 72 sätestatud nõuetele;
- 3) osaluse omandamine või suurendamine võib oluliselt kahjustada investorite huve või investeerimisühingu vastavust käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 4) taotleja raamatupidamise aruanded ei võimalda õigesti hinnata taotleja finantsseisundit;
- 5) taotleja, kes taotleb üle 50 protsendi investeerimisühingu aktsiakapitalist või aktsiatega esindatud hääle arvest, finantsseisund ei ole piisav, tagamaks investeerimisühingu usaldusväärset ja korrapärast tegevust;
- 6) taotleja ei ole esitanud tähtaegselt või on keeldunud esitamast inspeksioonile käesoleva seadusega ettenähtud või inspeksiooni poolt nõutud andmeid, dokumente või teavet.

§ 76. Loata olulise osaluse omandamise tagajärjed

(1) Olulise osaluse omandamise või suurendamise tehing, mis on tehtud ilma inspeksiooni loata, on tühine. Sellisel juhul ei omanda tehingu teinud isik aktsiatega kaasnevat hääleõigust ning aktsiatega esindatud hääli ei arvata üldkoosoleku kvorumisse.

(2) Kui ilma inspeksiooni loata tehtud tehinguga omandatud või suurendatud olulist osalust esindavad hääled arvati üldkoosoleku kvorumisse ja need mõjutasid üldkoosoleku otsuse vastuvõtmist, võib kohus inspeksiooni või teise aktsionäri või äriühingu nõukogu või juhatuse liikme avalduse alusel tunnistada üldkoosoleku otsuse kehtetuks, kui avaldus on esitatud kolme kuu jooksul üldkoosoleku otsuse vastuvõtmisest arvates.

§ 77. Loa kehtetuks tunnistamine

(1) Inspeksioon võib olulise osaluse omandamise loa kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) taotleja on loa taotlemisel esitanud eksitavaid, tegelikkusele mittevastavaid andmeid või dokumente;
- 2) olulist osalust omava aktsionäri või tema esindaja tegevus ohustab oluliselt investeerimisühingu kindlat ja usaldusväärset juhtimist.

(2) Loa kehtetuks tunnistamise korral kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 76 sätestatud.

§ 78. Olulisest osalusest teavitamine

(1) Kui isik kavatseb võõrandada aktsiaid ulatuses, millega ta kaotab olulise osaluse investeerimisühingus, või vähendab oma osalust alla käesoleva seaduse § 73 lõikes 1 nimetatud määra, peab ta sellest teavitama inspeksiooni 10 päeva jooksul, arvates vastava tehingu toimumisest.

(2) Investeerimisühing on olulise osaluse omandamise tehingust teada saamise korral kohustatud sellest viivitamata teavitama inspeksiooni. Nimetatud kohustus kehtib ka käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tehingute suhtes ning juhul, kui osalust suurendatakse üle käesoleva seaduse § 73 lõikes 1 nimetatud määra.

(3) Investeerimisühing on kohustatud koos majandusaasta aruandega esitama inspeksioonile olulist osalust omavate aktsionäride nimed ja nende osaluse suurus.

§ 79. Juhtidele esitatavad nõuded

(1) Investeeringisühingu juhiks võib valida või määrata üksnes isikuid, kellel on investeeringisühingu juhtimiseks vajalik haridus, kogemused, kutsealane sobivus ning laitmatu reputatsioon.

(2) Investeeringisühingu juhatusel peab olema vähemalt kaks liiget.

(3) Investeeringisühingu juhatuse liikmel peab olema akadeemiline kõrgharidus või sellega võrdsustatud haridus ja investeeringisühingu juhtimiseks vajalik töökogemus.

(4) Investeeringisühingu juhiks, samuti investeeringisühingu emattevõtja juhatuse liikmeks ei või olla isik, kelle tegevus või tegevusetus on kaasa toonud äriühingu pankroti või sundlikvideerimise või äriühingule antud tegevusloa kehtetuks tunnistamise või kellel on ärikeeld või kelle tegevus on näidanud, et ta ei ole suuteline korraldama äriühingu juhtimist selliselt, et äriühingu aktsionäride, osanike, liikmete, võlausaldajate ja klientide huvid oleksid piisavalt kaitstud.

(5) Investeeringisühingu juhid ning töötajad on kohustatud tegutsema nendelt oodatava ettenägelikkuse ja pädevusega ning vastavalt nende ametikohale esitatavatele nõuetele, lähtudes investeeringisühingu ning selle klientide huvidest.

§ 80. Juhtidest ja audiitorist teavitamine

(1) Investeeringisühingu juhi valimisel või määramisel peab valitav või määratav isik investeeringisühingule esitama:

- 1) käesoleva seaduse § 54 lõike 1 punktis 6 nimetatud andmed;
- 2) kinnituse, et tal puuduvad käesolevas seaduses sätestatud asjaolud, mis välistavad õiguse olla juht.

(2) Investeeringisühing on kohustatud juhtide ning audiitori valimisest või määramisest, samuti nende tagasiastumisest või tagasikutsumise algatamisest enne volituste tähtaja lõppemist inspeksiooni teavitama ja esitama käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumendid inspeksioonile 10 päeva jooksul, arvates vastava otsuse tegemisest või avalduse saamisest.

§ 81. Juhi tagasikutsumine

(1) Inspeksiooni ettekirjutusega võib investeeringisühingult nõuda juhi tagasikutsumist, kui:

- 1) juht ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 2) seoses tema valimise või määramisega on esitatud eksitavaid, mittetäielikke või tegelikkusele mittevastavaid andmeid või dokumente;
- 3) juhi tegevus investeeringisühingu juhtimisel on näidanud, et ta ei ole suuteline korraldama investeeringisühingu juhtimist selliselt, et investorite, teiste klientide ja võlausaldajate huvid oleksid piisavalt kaitstud.

(2) Kui investeeringisühing ei ole täielikult või tähtaegselt täitnud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettekirjutust, on inspeksioonil õigus nõuda juhi tagasikutsumist kohtu poolt.

§ 82. Sise-eeskirjad

(1) Investeeringisühingus peavad olema kehtestatud juhtide ja töötajate tegevust reguleerivad sise-eeskirjad või protseduurireeglid (edaspidi *sise-eeskirjad*), mis peavad kindlustama investeeringisühingu tegevust reguleerivate õigusaktide ja investeeringisühingu juhtimisorganite otsuste täitmise.

(2) Sise-eeskirjadega määratakse muu hulgas kindlaks:

- 1) investeeringisühingu huvide ja juhtide ning töötajate isiklike majanduslike huvide konfliktide vältimise kord;
- 2) investeeringisühingusisese teabe ja dokumentide liikumise kord;
- 3) investeeringisteenuste ja investeeringiskorvalteenuste osutamise kord, sealhulgas ajaliselt määratletud ja määratlemata piirangud tehingute tegemisel;
- 4) alluvussuhted, aruandluse esitamise protseduur ja õiguste delegeerimine, sätestades funktsioonide lahususe investeeringisühingu nimel kohustuste võtmisel, teenuste kajastamisel raamatupidamises ja aruandluses ning riskide hindamisel.

(3) Rahandusministri määrusega võib kehtestada täpsemad nõuded sise-eeskirjade koostamise ning sisu kohta.

§ 83. Sisekontroll

(1) Investeeringisühingus peab toimima piisav sisekontrolli süsteem, mis hõlmab investeeringisühingu kõiki juhtimis- ja tegevustasandeid.

(2) Investeeringisühingus tuleb moodustada sõltumatu siseauditi allüksus, määrata sõltumatu töötaja või sõlmida leping siseauditi funktsioonide täitmiseks audiitoriga. Sisekontrolli teostavad isikud (edaspidi *siseaudiitor*) peavad vastama käesolevas seaduses juhtidele sätestatud nõuetele. Siseaudiitor ei tohi olla sõltuv investeeringisühingu teistest töötajatest või allüksustest, kes täidavad tema poolt kontrollitavaid funktsioone, ega seotud nendega.

(3) Siseaudiitor peab kontrollima investeerimisühingu tegevuse vastavust õigusaktidele, inspeksiooni ettekirjutustele, reguleeritud turu reglemendile, headele tavadele ning investeerimisühingu sise-eeskirjadele ja juhtimisorganite otsustele.

(4) Investeerimisühingu juhatus tagab siseaudiitorile kõik tema ülesannete täitmiseks vajalikud õigused ja töötingimused, sealhulgas õiguse saada selgitusi ja teavet investeerimisühingu juhtidelt ning jälgida avastatud puuduste kõrvaldamist ja tehtud ettepanekute täitmist.

(5) Siseaudiitor on kohustatud talle investeerimisühingu kohta teatavaks saanud teabe, mis osutab õiguserikkumisele või klientide huvide kahjustamisele, viivitamata kirjalikult edastama investeerimisühingu nõukogule ja juhatusele, vastavale reguleeritud turu korraldajale ning inspeksioonile.

10. peatükk **INVESTEERIMISÜHINGU** **TEGEVUSELE ESITATAVAD NÕUDED**

§ 84. Käesoleva peatüki kohaldamine

(1) Käesolevas peatükis investeerimisühingule kehtestatud nõudeid kohaldatakse ka välisriigi isikutele, kes osutavad investeerimisteenuseid isikutele, kelle elu- või asukoht on Eestis.

(2) Käesolevas peatükis investeerimisühingule kehtestatud nõudeid ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud välisriigi isikutele, kes osutavad investeerimisteenuseid üksnes välisriigis ja kelle investeerimisteenuseid ei pakuta isikutele Eestis.

(3) Investeerimisteenused loetakse pakutuks isikutele Eestis, kui neid teenuseid reklaamitakse Eestis või kui nende pakkumise viisist või sisust, sealhulgas pakkumise keelest võib järeldada, et see on suunatud isikutele, kelle elu- või asukoht on Eestis.

§ 85. Investeerimisühingu kohustused

Investeerimisühing on kohustatud:

- 1) osutama investeerimisteenuseid ja investeerimiskõrvalteenuseid piisava asjatundlikkuse, täpsuse ja hoolikusega, lähtudes eelkõige oma kliendi parimatest huvidest;
- 2) arvestama oma tegevuses väärtpaberituru usaldusväärse ja korrapärase toimimisega;
- 3) mitte tegema tehinguid, millest tulenevad investeerimisühingu huvid on vastuolus tema kliendi huvidega (huvide konflikt) ning vältimatu huvide konflikti puhul tegutsema kliendi huvides;
- 4) investeerimisteenuste osutamisel taotlema ja hoolitsema selle eest, et investeerimisühingu ja tema kliendi või erinevate investeerimisühingu klientide vahelised huvide konfliktid oleksid välditud või võimalikult väiksed;
- 5) täitma kliendi tehingukorraldused nende saabumise järjekorras põhjendamatu viivitusega ja kliendile võimalikult soodsatel tingimustel, arvestades tehingukorraldusega antud tehingu suurusel ja hinnast tulenevate võimalike erisustega.

§ 86. Kliendi teavitamine

(1) Igal investeerimisühingu kliendil on õigus tutvuda kõikide kohustuslikule avalikustamisele kuuluvate andmetega ja investeerimisühing on kohustatud kliendi nõudmisel need temale esitama.

(2) Investeerimisühing on kohustatud kliendi nõudmisel andma talle teavet:

- 1) investeerimisühingus olulist osalust omavate aktsionäride (juriidilise isiku puhul vähemalt-ärinimi, registrikood selle olemasolul, füüsilise isiku puhul vähemalt-ees- ja perekonnanimi, isikukood või selle puudumisel sünniaeg) ja nende osaluse suuruse kohta investeerimisühingu aktsiakapitalis;
- 2) investeerimisühingu juhtide kohta (ees- ja perekonnanimi, isikukood või selle puudumisel sünniaeg, hariduse kirjeldus, viimase viie aasta töö- ja ametikohtade täielik loetelu);
- 3) lisaks käesoleva lõike punktis 2 sätestatule ka investeerimisühingu juhatuse liikmete ülesannete kohta investeerimisühingus.

§ 87. Teavitamine teenuste osutamisel

Teenuste osutamisel on investeerimisühing kohustatud:

- 1) nõudma oma klientidelt teavet nende investeerimisteenuste ja investeerimiskõrvalteenustega seotud teadmiste või kogemuste ning äritehingutega seotud eesmärkide ja asjaolude kohta;
- 2) edastama oma klientidele kogu asjakohase teabe kavatsetavate tehingute ning nendega seotud riskide kohta, arvestades kliendi huviseid ja asjatundlikkust ning kavatsetavate tehingute liiki ja mahtu;
- 3) teavitama oma klienti kohaldatavast investori kaitse skeemist;

- 4) teavitama oma klienti olukorrast, kus kliendi tehingukorralduse alusel tehtud tehingu teiseks pooleks on ta ise, kui investeerimisühing ja klient ei ole kirjalikult ja selgesõnaliselt kokku leppinud teisiti;
- 5) andma kliendi nõudmisel, kuid vähemalt üks kord kolme kuu jooksul, teavet väärtpaberiportfelli valitsemisel kliendi varadega tehtud tehingute, vara väärtuse, väärtpaberiportfelli koosseisu ja muude teenuse osutamisega seotud asjaolude kohta.

§ 88. Kliendi varade hoidmine ja kaitse

- (1) Investeerimisühing on kohustatud talle usaldatud kliendi vara hoidma lahus enda ja investeerimisühingu teiste klientide varast, välja arvatud juhul, kui klient ja investeerimisühing on kirjalikult ja sõnaselgelt kokku leppinud teisiti. Kliendi kirjalikus vormis ning sõnaselgelt väljendatud nõusolek on muu hulgas vajalik kliendi väärtpaberite hoidmiseks esindajakontol.
- (2) Investeerimisühing on kohustatud võtma tarvitusele piisavad abinõud kliendile kuuluva vara ja kliendi õiguste kaitseks ning tagama kliendi vara hoidmise ja investeerimise vastavalt kokkulepitud tingimustele.
- (3) Investeerimisühing on kohustatud mitte kasutama kliendile kuuluvat vara enda huvides, välja arvatud juhul, kui:
- 1) klient on andnud selleks kirjalikus vormis sõnaselge nõusoleku või
 - 2) raha kasutatakse krediidasutuste arvel ja nimel krediidasutuste seaduse § 4 lõigetes 1 ja 2 sätestatu kohaselt.
- (4) Investeerimisühing võib oma nimel kliendi vara pantida üksnes kliendi kirjalikus vormis antud sõnaselgel nõusolekul.
- (5) Investeerimisühing, kes hoiab klientide vara esindajakontol või ühingu enda nimel avatud väärtpaberi- või pangakontol, on kohustatud pidama arvestust eraldi iga kliendi vara suhtes.
- (6) Investeerimisühingu poolt valitsetav klientide vara, sealhulgas investeerimisühingu enda nimel hoitav klientide vara, samuti selle arvel omandatud vara, kuulub vastavatele klientidele ning ei kuulu investeerimisühingu pankrotivara hulka ning selle arvel ei saa rahuldada investeerimisühingu võlausaldajate nõudeid.

§ 89. Keelatud tegevused tehingute tegemisel

- (1) Investeerimisühingul ja temaga seotud äriühingul on keelatud:
- 1) soovitada investeerimisühingu kliendile tehingute tegemist väärtpaberitega, kui need soovitusel ei ole kooskõlas kliendi huvidega, millest investeerimisühing oli teadlik, või kui tehingu eesmärgiks on turuga manipuleerimine käesoleva seaduse § 200 tähenduses;
 - 2) teha tehinguid oma arvel või kolmanda isiku arvel või kolmanda isiku nimel hinnaga, mis on võrdne või parem, kui klientidelt saadud tehingukorralduste hind samale väärtpaberile, enne, kui investeerimisühing on täitnud kõik sellised klientide korraldused tehingute tegemiseks sama väärtpaberiga, samuti on tehingute tegemine oma arvel keelatud, kui investeerimisühing on teadlik sellest, et tema klient soovib esitada korralduse sama iseloomuga tehingu tegemiseks või kui see võib muul viisil kliendile kahju põhjustada.
- (2) Investeerimisühingul, tema juhtidel ja töötajatel ning muudel isikutel, kellele on usaldatud väärtpaberitehingute täitmine, väärtpaberianalüüs või investeerimiskonsultatsioonid, on keelatud väärtpaberituruga manipuleerimine käesoleva seaduse § 200 tähenduses, sealhulgas:
- 1) investeerimisühingu kliendile väärtpaberitehingu tegemine või soovitude andmine tehingu tegemiseks eesmärgiga luua eksitav mulje väärtpaberi hinnast või tehingute tegemise aktiivsusest või eesmärgiga mõjutada väärtpaberite hindu kindlas suunas;
 - 2) alusetu või eksitava teabe avalikustamine või avalikustamisele kuuluva teabe avalikustamata jätmine või sellega põhjendamatu viivitamine, kui teave ja selle avalikustamine võib oluliselt mõjutada väärtpaberi hinda või tehingute tegemise aktiivsust;
 - 3) mis tahes tegevus, mis võib luua vale või eksitava mulje väärtpaberi nõudlusest turul, selle hinnast või sellega kaasnevatest õigustest või mis võib ajendada teist isikut väärtpaberiga tehingut tegema või sellest hoiduma või väärtpaberiga kaasnevaid õigusi kasutama või nende kasutamisest loobuma.

§ 90. Registreerimis- ja säilitamiskohustus

- (1) Investeerimisühing on kohustatud investeerimisteenus osutamisel registreerima järgmised andmed:
- 1) korralduse andja nimi;
 - 2) korraldus koos kliendi juhistega;
 - 3) andmed korralduse täitmise kohta;
 - 4) töötaja nimi, kes kliendi korralduse vastu võttis;
 - 5) korralduse andmise ja täitmise kuupäev ning kellaaeg.
- (2) Rahandusminister võib oma määрусega kehtestada täpsema andmete registreerimise korra ning lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule täiendavalt registreerimisele kuuluvate andmete loetelu, kui see on vajalik investeerimisühingu kohustuste täitmise üle järelevalve teostamiseks inspektiooni poolt.
- (3) Registreeritud andmeid tuleb säilitada vähemalt seitse aastat.

§ 91. Tehingutest teavitamine

(1) Investeeringisühing on kohustatud reguleeritud turu korraldajat, kelle poolt korraldataval reguleeritud turul investeeringisühing osaleb, teavitama igast tehingust väärtpaberitega, mis on lubatud sellel reguleeritud turul kauplemisele, kui need tehingud on tehtud seoses investeeringisteenu osutamisega (edaspidi käesolevas peatükis *tehing*).

(2) Igast tehingust tuleb teavitada reguleeritud turu korraldajat hiljemalt tehingu tegemisele järgneval tööpäeval teabekandjatel või üldkasutatava andmesidevõrgu kaudu, kui vastava reguleeritud turu reglemendiga ei ole määratud lühemat tähtaega.

(3) Teavitamisel tuleb esitada järgmised andmed:

- 1) väärtpaberi nimetus ja identifitseerimisnumber;
- 2) tehingu tegemise kuupäev ja kellaaeg;
- 3) väärtpaberite hind ja kogus;
- 4) tehingus osalevad investeeringisühingud, kusjuures eraldi märgitakse ära omandaja ja võõrandaja ning klient, kelle arvel tehing tehakse;
- 5) reguleeritud turu nimetus, kui on tegemist reguleeritud turu tehinguga;
- 6) kood tehingu identifitseerimiseks.

(4) Eraldi tuleb ära märkida tehingud, mis investeeringisühing on teinud oma arvel.

(5) Rahandusminister võib oma määrusega:

- 1) kehtestada täpsustavaid nõudeid teavitamise sisu, ulatuse ja vormi kohta ning lubatud andmekandjate ja ülekandmisviiside kohta;
- 2) kehtestada täiendavalt teavitamisele kuuluvate andmete loetelu, kui see on vajalik reguleeritud turul järelevalve teostamiseks;
- 3) lubada tehingute puhul, mille objektiks on võlakirjad või kindlat liiki tuletisväärtpaberid, andmete edastamata jätmist või nende koondatult edastamist;
- 4) lubada mitte teavitada tehingutest, mida tehakse lepinguriigi reguleeritud turul, kui selles riigis on teavitamiskohustusele kehtestatud samad nõuded.

§ 92. Nõuete täpsustamine

Käesoleva seaduse §-des 85, 87, 88 ja 89 sätestatud investeeringisühingu tegevusele esitatavate nõuete täitmise üle otsustamiseks tavapäraste juhtumite puhul võib rahandusminister oma määrusega kehtestada täpsemad kriteeriumid.

11. peatükk USALDATAVUSNÕUDED

§ 93. Aktsiakapital

(1) Investeeringisühingu aktsiakapital peab olema vähemalt:

- 1) 125 000 eurot, kui ta osutab käesoleva seaduse § 43 punktides 1, 2, 3, 5 või 7 nimetatud teenuseid;
- 2) 730 000 eurot, kui ta osutab käesoleva seaduse § 43 punktides 4 või 6 või § 44 punktis 1 nimetatud teenuseid.

(2) Kui investeeringisühing osutab väärtpaberiportfelli valitsemise teenust ning tema aktsiakapital on väiksem kui 730 000 eurot, on tal õigus teha tehinguid või hoida väärtpabereid oma arvel üksnes juhul, kui:

- 1) positsioon tekkis investeeringisühingu võimetusest kliendi korraldust täita;
- 2) kõigi selliste positsioonide turuväärtus kokku ei ületa 18 750 eurot;
- 3) selline positsioon on juhusliku ja ajutise iseloomuga;
- 4) sellise positsiooni kestmise aeg on rangelt piiratud ajaga, mis on vajalik kõnealuse ebaõnnestunud tehingu täitmiseks ja
- 5) investeeringisühing vastab käesoleva seaduse §-des 103 ja 105 sätestatud nõuetele.

§ 94. Usaldatavusnormatiivid

(1) Investeeringisteenu osutamisega seotud riskide vähendamiseks on investeeringisühing kohustatud pidevalt järgima usaldatavusnormatiive, millega määratakse:

- 1) neto-omavahendite minimaalsuurus;
- 2) kapitali adekvaatsuse määr;
- 3) riskide kontsentreerumise piirmäärad;
- 4) välisvaluuta avatud netopositsiooni piirmäärad.

(2) Investeeringisühingu usaldatavusnormatiivid, nende arvutamise juhendi ja aruandluse korra kehtestab rahandusminister oma määrusega.

(3) Investeeringisühing on kohustatud võtma tarvitusele meetmed, mis tagavad võimaluse usaldatavusnormatiivide arvutamiseks piisava täpsusega igal ajahetkel.

§ 95. Konsolideerimisgrupi usaldatavusnormatiivid

(1) Kui investeeringisühing kuulub konsolideerimisgruppi, kuuluvad kapitali adekvaatsuse määr ja riskide kontsentreerumise piirmäärad täitmisele ja järgimisele nii investeeringisühingu kohta eraldi kui ka konsolideeritud alusel.

(2) Investeeringisühingu konsolideerimisgrupi moodustavad investeeringisühing, selle emaettevõtja ning samasse kontserni kuuluvad finantseerimisasutused, samuti finantseerimisasutused, mille aktsia- või osakapitalist või aktsiate või osaga esindatud häälest investeeringisühing omab vähemalt 20 protsenti.

(3) Kui investeeringisühingu konsolideerimisgruppi kuulub vähemalt üks krediidasutus, käsitatakse konsolideerimisgruppi krediidasutuse konsolideerimisgrupina ja sellele kohaldatakse krediidasutuste seaduses ja selle alusel sätestatud.

(4) Inspektsiooni nõusolekul ei arvata investeeringisühingu konsolideerimisgruppi ettevõtjat, kelle:

- 1) konsolideerimisgruppi arvamine moonutaks inspektsiooni hinnangul investeeringisühingu konsolideerimisgrupi tegelikku finantsmajanduslikku olukorda;
- 2) asukoht on väljaspool lepinguriiki ja kellelt vajaliku aruandluse saamine on takistatud tulenevalt asukohariigis kehtivatest õigusaktidest või muudel põhjustel.

§ 96. Investeeringisühingu omavahendid

(1) Investeeringisühingu omavahendid on:

- 1) esimese taseme omavahendid;
- 2) teise taseme omavahendid;
- 3) kolmanda taseme omavahendid.

(2) Esimese ja teise taseme omavahendid kokku moodustavad bruto-omavahendid.

(3) Neto-omavahendid saadakse, arvates rahandusministri määrusega kehtestatava korra kohaselt bruto-omavahenditest maha:

- 1) osalused teistes krediidi- ja finantseerimisasutustes;
- 2) allutatud nõuded ja muud nimetatud instrumentidega sarnased kapitali iseloomuga nõuded krediidi- ja finantseerimisasutustele, mis kuuluvad nende asutuste omavahenditesse;
- 3) riski kontsentratsiooni piirmäärasid ületavad summad.

§ 97. Allutatud laen

(1) Allutatud laen on nõue investeeringisühingu vastu, mis investeeringisühingu lõpetamise või pankroti väljakuulutamise korral rahuldatakse pärast kõigi teiste võlausaldajate õigustatud nõuete rahuldamist.

(2) Allutatud laenu võib kaasata investeeringisühingu omavahendite koosseisu, kui see vastab järgmistele tingimustele:

- 1) investeeringisühing ei anna tagatist selle kohustuse täitmiseks;
- 2) sätted ei sisalda tingimust, mille kohaselt teatud asjaolude korral tekib investeeringisühingul kohustus tasuda laen ennetähtaegselt, välja arvatud investeeringisühingu lõpetamise korral;
- 3) sätted ei sisaldada tingimust, mis võib muuta laenu esialgselt kokkulepitust kallimaks;
- 4) lepingus ei ole sätestatud fikseeritud kulusid;
- 5) allutatud laenu summasid saab piiranguteta kasutada tavapärase riskide katmiseks enne kahjumi kindlaksmääramist;
- 6) lepingus on sätestatud investeeringisühingu õigus mitte maksta intressi, kui investeeringisühingu omavahendid ei ole piisavad käesoleva seaduse §-s 94 nimetatud usaldatavusnormatiivide täitmiseks.

(3) Investeeringisühingu omavahendite koosseisu kaasatud allutatud laenu ennetähtaegne tagasimaksmine on lubatud vaid laenusaja algatusel ja inspektsiooni eelneva kirjaliku nõusoleku alusel.

(4) Inspektsioon annab investeeringisühingule nõusoleku käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud allutatud laenu ennetähtaegselt tagasimaksmiseks vaid juhul, kui pärast tagasimakse teostamist on investeeringisühingu omavahendid piisavad käesoleva seaduse §-s 94 nimetatud usaldatavusnormatiivide täitmiseks.

(5) Investeeringisühingu pankroti korral toimub käesoleva seaduse §-des 99 ja 100 sätestatud omavahenditest tulenevate tunnustatud nõuete rahuldamine pärast tähtaegselt esitamata, kuid tunnustatud nõuete rahuldamist.

§ 98. Esimese taseme omavahendid

(1) Esimese taseme omavahendid on:

- 1) sissemakstud aktsiakapital, välja arvatud äriseadustikus sätestatud eelisaktsiate eest tasutud summad;
- 2) aapio;
- 3) seaduse ja põhikirjaga ettenähtud kasumi arvel moodustatud reservid ja reservkapital;
- 4) eelmiste aastate jaotamata kasum või kahjum;
- 5) jooksva majandusaasta kasum, mille kohta audiitor on andnud hinnangu;
- 6) muud käesoleva lõike punktides 1 - 3 nimetatutega sarnased kapitali iseloomuga inspektsiooni poolt esimese taseme omavahenditena aktsepteeritavad instrumendid.

(2) Esimese taseme omavahendite suuruse leidmiseks arvatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud kirjete kogusummast maha:

- 1) oma aktsiad soetusmaksumuses;
- 2) immateriaalne põhivara jääkväärtuses;
- 3) jooksva majandusaasta kahjum.

(3) Investeeringisühingul peab olema võimalik viivitamata ja piiranguteta kasutada kahjumite või riskide katmiseks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud esimese taseme omavahendeid.

§ 99. Teise taseme omavahendid

(1) Teise taseme omavahenditena võetakse arvesse realselt laekunud rahasumma.

(2) Teise taseme omavahendid on:

- 1) allutatud laenud käesoleva seaduse § 97 tähenduses;
- 2) eelisaktsiad äriseadustiku tähenduses;
- 3) muud inspektsiooni poolt teise taseme omavahenditena aktsepteeritavad käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatutega sarnased kohustused ning kapitali iseloomuga instrumendid.

(3) Teise taseme omavahendid jagunevad:

- 1) ülemised omavahendid;
- 2) alumised omavahendid.

(4) Teise taseme ülemiste omavahendite hulka kuuluvad instrumendid peavad vastama järgmistele tingimustele:

- 1) lepingus ei ole sätestatud tagastamise tähtaega (tähtajatu leping);
- 2) lepingus on sätestatud kohustus teatada laenu tagasimaksmise nõudest ette vähemalt viis aastat.

(5) Teise taseme alumiste omavahendite hulka kuuluvad käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud instrumendid, kui lepingu kohaselt on nende tagasimaksmise tähtaeg pikem kui viis aastat.

(6) Lepingu lõppemise või lõpetamise päevale eelneva viie aasta jooksul tuleb igal järgneval aastal teise taseme alumiste omavahendite hulka kuuluvat summat järk-järgult vähendada 20 protsendi võrra laenu algsummast. Vähenduse arvestamine toimub kvartaalselt.

§ 100. Kolmanda taseme omavahendid

(1) Kolmanda taseme omavahendite hulka kuuluvad allutatud laenud käesoleva seaduse § 97 tähenduses, mis on rahalise sissemaksena täielikult antud investeeringisühingu käsutusse, ja kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- 1) lepingus sätestatud allutatud laenu tagasimaksmise tähtaeg on vähemalt kaks aastat;
- 2) lepingus on sätestatud investeeringisühingu õigus lepingu tähtaja saabumisel mitte maksta laenu ja intresse, kui tema omavahendid ei ole piisavad käesoleva seaduse §-s 94 nimetatud usaldatavusnormatiivide täitmiseks.

(2) Investeeringisühing on kohustatud inspektsiooni teavitama kolmanda taseme omavahendite koosseisu kuuluvate allutatud laenude ja intresside maksmisest, kui tema omavahendid on väiksemad kui 120 protsenti käesoleva seaduse § 103 lõike 2 kohaselt kehtestatud kapitali adekvaatsuse määrale vastavatest omavahenditest.

§ 101. Investeeringisühingu kauplemisportfell

Investeeringisühingu kauplemisportfell koosneb kõigist järgmistest instrumentidest:

- 1) väärtpaberid, kaubad ja tuletisinstrumendid, mis on soetatud edasimüümiseks ja kasumi teenimiseks tegelike ning oodatavate ostu- ja müügihindade erinevustelt või muudelt hinna ja intressimäärade kõikumistelt lühiajalise perioodi jooksul;
- 2) käesoleva paragrahvi punktis 1 nimetatud instrumentidega seotud riskide katmiseks võetud kohustused ja soetatud instrumendid;
- 3) instrumendid, mis on oma iseloomult sarnased käesoleva paragrahvi punktides 1 ja 2 nimetatud instrumentidega.

§ 102. Omavahenditele kehtestatud piirangud

- (1) Käesoleva seaduse §-s 99 loetletud teise taseme omavahendite hulka arvatud allutatud laenude ja äriseadustikus sätestatud eelisaktsiate summa ei tohi ületada 50 protsenti esimese taseme omavahenditest.
- (2) Teise taseme omavahendid, mida kasutatakse kauplemisportfelliga mitteseotud riskide katmiseks, ei tohi ületada 100 protsenti samal otstarbel kasutatavatest esimese taseme omavahenditest.
- (3) Teise ja kolmanda taseme omavahendite summa kokku ei tohi ületada 100 protsenti investeerimisühingu esimese taseme omavahenditest.
- (4) Kauplemisportfelli riskide katmiseks kasutatavad teise taseme omavahendid ja kolmanda taseme omavahendid kokku ei tohi ületada 200 protsenti kauplemisportfelli riskide katmiseks kasutatavatest esimese taseme omavahenditest.
- (5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 - 4 sätestatud piirmäärasid ületavaid teise ja kolmanda taseme omavahendeid ei tohi arvestada käesoleva seaduse §-s 94 nimetatud usaldatavusnormatiivide arvutamisel.

§ 103. Kapitali adekvaatsus

- (1) Kapitali adekvaatsus väljendab investeerimisühingu omavahendite suuruse vastavust investeerimisühingu kauplemisportfelist ning kogu äritegevusest tulenevatele riskidele.
- (2) Investeerimisühingu omavahendid peavad igal ajahetkel olema võrdsed või ületama järgneva suuruse:
 - 1) krediidiriski katmiseks nõutav omavahendite suurus;
 - 2) kauplemisportfelli positsiooni riski katmiseks nõutav omavahendite suurus;
 - 3) kauplemisportfelli ülekande- ja vastaspoole riski katmiseks nõutav omavahendite suurus;
 - 4) kogu majandustegevusest tuleneva valuutariski katmiseks nõutav omavahendite suurus;
 - 5) riskikontsentratsiooni piirmäära ületavatelt summadelt nõutav omavahendite suurus.
- (3) Investeerimisühingu vastava kirjaliku taotluse alusel on inspeksioonil õigus vabastada investeerimisühing kohustusest arvutada kauplemisportfelliga seotud positsiooni- ning ülekande- ja vastaspoole riski katmiseks nõutav omavahendite suurus järgmiste asjaolude esinemisel:
 - 1) investeerimisühingu kauplemisportfelli väärtus ei ületa rohkem kui viie päeva jooksul viit protsenti koguvara ja bilansiväliste kohustuste kogusummast;
 - 2) investeerimisühingu kauplemisportfelli väärtus ei ületa rohkem kui viie päeva jooksul 15 miljonit eurot;
 - 3) investeerimisühingu kauplemisportfelli väärtus ei ületa ühelgi ajahetkel 20 miljonit eurot ega kuut protsenti koguvara ja bilansiväliste kohustuste kogusummast.
- (4) Investeerimisühingu vastava kirjaliku taotluse alusel on inspeksioonil õigus vabastada investeerimisühing kapitali adekvaatsuse arvutamise kohustusest juhul, kui investeerimisühingul ei ole investeerimisteenuste osutamisel ühelgi ajahetkel kliendi ees varalisi kohustusi.

§ 104. Likviidsus

- (1) Investeerimisühing peab paigutama oma vara selliselt, et igal ajal oleks tagatud kreditoride õigustatud nõuete rahuldamine ehk likviidsus. Selleks peab investeerimisühing säilitama vajalikku likviidsete vahendite ja jooksvate kohustuste vahekorda.
- (2) Kui see on vajalik investeerimisühingu poolt osutatavate teenuste iseloomu või investeerimisühingu finantsseisundi tõttu, võib inspeksioon kehtestada igale investeerimisühingule eraldi likviidsuse piirmäära.

§ 105. Riskide kontsentreerumise piirmäärad

- (1) Riskide kontsentreerumine on investeerimisühingu ühest kliendist või omavahel seotud osapooltest tulenevate nõuete, sealhulgas tuletisväärtpaberitega seotud nõuete, osaluste ja bilansiväliste kohustuste summa suhe investeerimisühingu neto-omavahenditesse. Riskide kontsentreerumine on suur, kui nimetatud suhe on suurem kui 10 protsenti.
- (2) Investeerimisühingu riskide kontsentreerumine ühe kliendi või omavahel seotud isikute suhtes ei või ühelgi juhul ületada 25 protsenti investeerimisühingu neto-omavahenditest.
- (3) Omavahel seotud isikuteks loetakse:
 - 1) kahte või enam isikut, kes kujutavad endast investeerimisühingule või selle konsolideerimisgrupile ühist riski, kuna neist üks omab kas otseselt või kaudselt kontrolli teise või teiste tegevuse üle või
 - 2) kahte või enam isikut, kelle vahel ei ole käesoleva lõike punktis 1 nimetatud seost, kuid kes kujutavad endast investeerimisühingule või tema konsolideerimisgrupile ühist riski omavahelise seotuse tõttu nii, et neist ühe finantsseisundi halvenemisel ilmnevad tõenäoliselt makseraskused ka teisel või kõigil teistel.
- (4) Kui klient või omavahel seotud isikud on investeerimisühingu emattevõtja, tütar- või sidusettevõtjad või investeerimisühingu emattevõtja tütarettevõtja, siis riskide kontsentreerumine nende suhtes ei või ületada 20 protsenti. Piirmäär ei kehti konsolideeritud järelevalve alla kuuluva emattevõtja ja tütarettevõtja suhtes.

(5) Investeerimisühingu suurte riskide kontsentreerumiste kogusumma käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses ei tohi olla suurem kui 800 protsenti.

§ 106. Teavitamiskohustus

(1) Investeerimisühing peab viivitamata teavitama inspeksiooni ning esitama omapoolse selgituse, kui:

- 1) investeerimisühingu neto-omavahendite suurus väheneb rohkem kui viie protsendi võrra;
- 2) investeerimisühingu kapitali adekvaatsus väheneb rohkem kui ühe protsendi võrra;
- 3) investeerimisühing ületab käesoleva seaduse §-s 102 või § 105 lõigetes 2, 4 ja 5 sätestatud piiranguid või ei täida käesoleva seaduse § 98 lõikes 3, § 103 lõikes 2 või § 104 lõikes 2 sätestatud usaldatavusnormatiivi.

(2) Investeerimisühing peab viivitamata teavitama inspeksiooni käesoleva seaduse § 100 lõikes 2 nimetatud allutatud laenude ja muude samasuguste kohustuste tagasimaksetest, kui investeerimisühingu käesoleva seaduse § 103 lõikes 2 sätestatud omavahendite suurus langeb alla 120 protsendi usaldatavusnormatiivist.

(3) Investeerimisühing peab teavitama inspeksiooni kõigist suurtest riskide kontsentreerumistest vähemalt üks kord aastas, kusjuures aasta jooksul teatatakse igast uuest suurest riskide kontsentreerumisest ning olemasolevate suurte riskide kontsentreerumiste vähemalt 20-protsendilisest suurenemisest, võrreldes eelmise teatamisega.

12. peatükk INVESTEERIMISÜHINGU RAAMATUPIDAMINE JA ARUANDLUS

§ 107. Raamatupidamise korraldamine

(1) Investeerimisühingu raamatupidamisarvestust ja -aruandlust korraldatakse, lähtudes raamatupidamise seadusest (RT I 1994, 48, 790; 1995, 26 - 28, 355; 92, 1604; 1996, 40, 773; 42, 811; 49, 953; 1998, 59, 941; 1999, 55, 584; 101, 903), käesolevast seadusest, muudest õigusaktidest ja investeerimisühingu põhikirjast.

(2) Investeerimisühingu raamatupidamine peab tagama tõese teabe saamise investeerimisühingu majandustegevuse ja finantsseisundi kohta.

(3) Investeerimisühingu konsolideerimisgrupi emattevõtja on kohustatud korraldama konsolideeritud raamatupidamist.

§ 108. Aruanded

(1) Investeerimisühing koostab, esitab inspeksioonile ning avalikustab majandusaasta aruande ja vahearuanded (edaspidi *aruanded*) seadusega sätestatud korras.

(2) Vahearuanne on raamatupidamise aruanne, mille aluseks olev aruandeperiood algab majandusaasta algusest ja on lühem kui üks majandusaasta.

(3) Investeerimisühingu konsolideerimisgrupi emattevõtja esitab inspeksioonile konsolideeritud aruandlust.

(4) Rahandusminister kehtestab oma määrusega investeerimisühingule:

- 1) aruannete sisu, koostamise meetodika ning esitamise korra;
- 2) konsolideeritud aruandluse nõuded.

§ 109. Aruannete sisu ja esitamise sagedus

(1) Käesoleva seaduse §-s 43 sätestatud investeerimisteenuseid osutav investeerimisühing on kohustatud inspeksioonile esitama aruandeid järgmiselt:

1) kui ta osutab käesoleva seaduse § 43 punktides 4 või 6 või § 44 punktis 1 nimetatud teenuseid, esitab ta üks kord kuus, kuid mitte hiljem kui 10 päeva jooksul pärast aruandeperioodi lõppu, vahearuande koos § 94 lõikes 1 sätestatud usaldatavusnormatiivide arvutustega;

2) kui ta osutab käesoleva seaduse § 43 punktides 1, 2, 3, 5 või 7 nimetatud teenuseid, esitab ta üks kord kvartalis, kuid mitte hiljem kui 20 päeva jooksul pärast aruandeperioodi lõppu, vahearuande koos käesoleva seaduse § 94 lõikes 1 sätestatud usaldatavusnormatiivide arvutustega.

(2) Investeerimisühing esitab auditeeritud majandusaasta aruande nelja kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu.

(3) Investeerimisühingu konsolideerimisgrupi emattevõtja esitab konsolideeritud poolaasta- või aastaaruanded kolme kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu.

§ 110. Aruannete avalikustamine

(1) Investeerimisühingu avalikustatav aruanne peab olema kättesaadav investeerimisühingu asukohas, tema kõigis filiaalides ja esindustes ning investeerimisühingu veebilehel, selle puudumisel esitab investeerimisühing avalikustatava aruande inspeksioonile avalikustamiseks inspeksiooni veebilehel.

(2) Rahandusminister kehtestab oma määrusega avalikustamisele kuuluvate andmete miinimumloetelu, aruannete vormid, koostamise meetodika ja avalikustamise tähtjad.

§ 111. Audiitorkontroll

Investeerimisühinguga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid äriühinguid peab kontrollima vähemalt üks ühine audiitor.

§ 112. Audiitori nimetamine

(1) Investeerimisühingu audiitoriks võib nimetada investeerimisühingu auditeerimiseks piisavate teadmiste ja kogemustega usaldusväärse isiku.

(2) Investeerimisühingu audiitori võib nimetada ühekordse audiitorkontrolli tegemiseks või teatud tähtjaks, kuid kokku mitte kauemaks kui viieks aastaks.

(3) Investeerimisühingu asukohajärgne kohus määrab inspeksiooni avalduse alusel audiitori, kui:

- 1) üldkoosolek ei ole audiitorit nimetanud;
- 2) üldkoosoleku poolt nimetatud audiitor loobus audiitorkontrolli läbiviimisest ja investeerimisühingu üldkoosolek ei ole ühe kuu jooksul nimetanud uut audiitorit.

(4) Kohtu poolt määratud audiitori volitused kestavad kuni uue audiitori nimetamiseni üldkoosoleku poolt.

§ 113. Audiitori teavitamiskohustus

(1) Audiitor on kohustatud viivitamata kirjalikult inspeksiooni teavitama investeerimisühingu auditeerimise käigus talle teatavaks saanud asjaoludest, mille tulemuseks on või võib olla:

- 1) investeerimisühingu tegevust reguleerivate õigusaktide oluline rikkumine;
- 2) investeerimisühingu tegevuse peatumine;
- 3) investeerimisühingu tütarettevõtja tegevuse peatumine;
- 4) audiitori märkustega järelalusotsus investeerimisühingu raamatupidamise aastaaruande või konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta;
- 5) olukord või oht olukorra tekkimiseks, kus investeerimisühing ei ole võimeline täitma oma kohustusi;
- 6) juhi või töötaja tegudest tulenev oluline varaline kahju investeerimisühingule, tema kliendile või klientidele.

(2) Inspeksioonile andmete edastamise nõudele ei laiene õigusakti või lepinguga audiitorile pandud andmete mitteavalikustamise kohustus.

13. peatükk INVESTEERIMISÜHINGU ÜHINEMINE

§ 114. Jagunemise keeld

Investeerimisühingu jagunemine ei ole lubatud.

§ 115. Ühinemise erisused

(1) Investeerimisühingu ühinemine toimub äriseadustikus sätestatud korras, kui käesolevast peatükist ei tulene teisiti.

(2) Investeerimisühing võib ühineda üksnes investeerimisühinguga.

(3) Kui investeerimisühingud ühinevad uue äriühingu asutamise teel, lõpevad kõigi ühinevate investeerimisühingute tegevusload.

§ 116. Ühinemisleping ja ühinemisaruanne

(1) Investeerimisühingu ühinemisleping ei või olla sõlmitud edasilükkava või äramuutva tingimusega.

(2) Investeerimisühingute vahelise ühinemislepingu sõlmimisest peab teavitama inspeksiooni kolme tööpäeva jooksul ühinemislepingu sõlmimisest arvates.

(3) Investeerimisühingute ühinemisel tuleb koostada ühinemisaruanne, mida kontrollib audiitor. Äriseadustiku § 419 lõikes 3 sätestatud vahebilanss tuleb ühinemisel koostada, kui majandusaasta aruanne on koostatud varem kui kolm kuud enne ühinemislepingu sõlmimist.

(4) Audiitori aruandes antakse hinnang aktsiate vahetussuhtele ja selle määramisele ning arvamus selle kohta, kas ühendav või asutatav investeerimisühing vastab käesolevas seaduses sätestatud usaldatavusnormatiividele.

§ 117. Ühinemisluba

(1) Investeerimisühingute ühinemiseks on vaja inspeksiooni luba (edaspidi *ühinemisluba*).

(2) Ühinemisloa saamiseks esitab ühendav investeerimisühing või käesoleva seaduse § 115 lõikes 3 sätestatud juhul esitavad ühinevad investeerimisühingud ühiselt inspeksioonile vastava taotluse, millele lisatakse alljärgnevad andmed ja dokumendid:

- 1) ühinemisleping või selle notariaalselt tõestatud ärakiri;
- 2) ühinemisaruanne;
- 3) ühinemisotsused;
- 4) audiitori aruanne;
- 5) käesoleva seaduse § 54 lõike 1 punktis 12 nimetatud äriplaan ühinemisele järgneva kolme aasta kohta;
- 6) käesoleva seaduse § 54 lõike 1 punktides 5, 6 ja 13 nimetatud andmed ja dokumendid.

(3) Ühinemisloa taotlusele kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 53 ja § 55 lõigetes 1 - 4 tegevusloa taotluse ja selle läbivaatamise kohta sätestatud.

§ 118. Otsus ühinemisloa kohta

(1) Otsuse ühinemisloa andmise või sellest keeldumise kohta või ühinemise tulemusena asutatavale investeerimisühingule tegevusloa andmise kohta teeb inspeksioon 30 päeva jooksul, arvates kõigi nõutud andmete ja dokumentide esitamisest. Otsusest teatatakse viivitamata taotlejale.

(2) Inspeksioon võib keelduda ühinemisloa andmisest, kui:

- 1) ühinemisloa taotlemisel esitatud andmed või dokumendid ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele või need on ebaõiged, eksitavad või mittetäielikud;
- 2) taotleja ei esitanud tähtaegselt või on keeldunud esitamast inspeksioonile ühinemisloa taotlemisel esitamisele kuuluvaid või muid inspeksiooni poolt nõutud andmeid, dokumente või teavet;
- 3) ühinemise tulemusena tekkiv investeerimisühing ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele või ühinemine muul põhjusel kahjustaks investeerimisühingu klientide huve;
- 4) inspeksiooni hinnangul ühinemise tulemusena tekkiva investeerimisühingu juht, siseaudiitor või taotlejas olulist osalust omav isik ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 5) ühinemine vähendab oluliselt tõhusat konkurentsi väärtpaberiturul või muul põhjusel kahjustaks väärtpaberituru korrapärasest toimimist.

§ 119. Ühinemise avalikustamine

(1) Ühinevad investeerimisühingud peavad ühinemisloa saamise viivitamata avalikustama.

(2) Investeerimisühingu ühinemise ning uue investeerimisühingu tegevuse alustamise avalikustab investeerimisühing seitsme päeva jooksul pärast äriregistrisse vastava kande tegemist.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud teave avalikustatakse vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes ning ühendava investeerimisühingu veebilehel.

IV. osa **REGULEERITUD TURG**

14. peatükk **TEGUTSEMISE ÕIGUS**

§ 120. Tegevusluba

(1) Reguleeritud turu (edaspidi käesolevas osas *turg*) korraldamiseks püsiva tegevusalana tuleb inspeksioonilt taotleda vastav tegevusluba (edaspidi käesolevas osas *tegevusluba*).

(2) Tegevusluba tuleb taotleda iga turu korraldamiseks eraldi.

(3) Igal turul võib olla üksnes üks turu korraldaja (edaspidi käesolevas osas *korraldaja*).

(4) Korraldajana tegutsemiseks on õigus üksnes aktsiaseltsil.

(5) Korraldajal ei ole õigust tegeleda tegevusaladega, mis ei ole seotud turu korraldamisega või mis seavad ohtu turu korrapärase ja usaldusväärse toimimise või tema korraldajana tegutsemise.

§ 121. Tegevusloa taotlemine ja selle menetlemine

(1) Korraldaja tegevusloa suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 48 lõiget 2 ja 3, § 51 lõiget 1 ja 3, §-s 52, § 53 lõikes 3, § 55 lõiget 1 - 5 ja §-s 57 sätestatud.

(2) Tegevusloa taotlemisel esitab taotleja vastava kirjaliku avalduse ning käesoleva seaduse § 54 lõike 1 punktides 1 - 11 ja 15 nimetatud andmed ja dokumendid ning käesoleva seaduse §-s 127 nimetatud reguleeritud turu reglemendi projekti ja taotleja äriplaani järgneva kolme aasta kohta. Taotluse vormi kehtestab rahandusminister oma määrusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud äriplaan peab sisaldama turu kauplemis-, arveldus-, teabe- ja muude süsteemide toimimise täpset kirjeldust, samuti taotleja organisatsioonilise üleschituse, tegevuskohtade, rakendatavate infotehnoloogiliste ja muude tehniliste vahendite ning majandusnäitajate kirjeldust.

(4) Rahandusminister võib kehtestada oma määrusega täpsemad nõuded käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud äriplaanile.

§ 122. Tegevusloa andmisest keeldumine

(1) Inspektsioon keeldub tegevusloa andmisest, kui:

- 1) tegevusloa taotlemisel esitatud andmed või dokumendid ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele või need on ebaõiged, eksitavad või mittetäielikud;
- 2) taotleja ei esitanud tähtaegselt või on keeldunud esitamast inspektsioonile tegevusloa taotlemisel esitamisele kuuluvaid või muid inspektsiooni poolt nõutud andmeid, dokumente või teavet;
- 3) taotleja ei suuda tulenevalt oma organisatsioonilisest üleschitusest, õiguslikest ja tehnilistest lahenditest ning vara ja omakapitali ebapiisavusest täita käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktidega korraldajale ja turule kehtestatud nõudeid;
- 4) taotleja muud tegevusalad seavad ohtu turu korra- või õiguspärase toimimise või korraldajana tegutsemise;
- 5) inspektsiooni hinnangul taotleja nõukogu ja juhatuse liikmed ei oma piisavalt turu korraldamiseks vajalikke teadmisi või ei ole võimelised korraldama turu korra- ja õiguspärase toimimist, samuti kui taotleja juhil ei ole oma kohustuste täitmiseks vajalikku haridust, teadmisi, kogemusi või laitmatut reputatsiooni;
- 6) juht on olnud pankrotivõlgnik või tema suhtes on pankrotimenetlus raugenud, juhi tegevus või tegevusetus on põhjustanud isiku pankroti, sundlõpetamise või tegevusloa kehtetuks tunnistamise või juhi tegevus või tegevusetus on näidanud tema suutmatust korraldada väärtpaberituru kutselise osalise või kutselise investori tegevust selliselt, et võlausaldajate huvid oleksid küllaldaselt kaitstud;
- 7) taotleja ei ole täitnud käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõudeid;
- 8) taotleja on olulisel määral või korduvalt rikkunud õigusaktides sätestatud nõudeid või taotleja tegevus või tegevusetus ei vasta headele äritavadele.

(2) Tegevusluba omav korraldaja on kohustatud tegevusloa kehtivuse ajal vältima asjaolusid, mis on aluseks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tegevusloa andmisest keeldumisele.

§ 123. Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

(1) Korraldaja tegevusloa kehtetuks tunnistamisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 58 lõiget 1, 3 ja 4 sätestatud, kui käesolevast paragrahvist ei tulene teisiti.

(2) Inspektsioonil on õigus tunnistada tegevusluba kehtetuks, kui:

- 1) korraldaja turul võib põhjustada ohu riigi majandusele tervikuna või riigi avalikule korrale;
- 2) korraldaja seab oma tegevuse või tegevusetusega ohtu turu korra- või õiguspärase toimimise;
- 3) korraldaja ei suuda oma pädevuse piires tagada turuga seotud investorite huvide kaitset;
- 4) korraldaja suhtes esineb käesoleva seaduse § 122 lõikes 1 sätestatud tegevusloa andmisest keeldumise alus;
- 5) korraldaja rikub oluliselt käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud nõuet;
- 6) korraldaja ei ole täies ulatuses või tähtaegselt täitnud inspektsiooni poolt tehtud ettekirjutust;
- 7) korraldaja on oma tegevuse või tegevusetuse tõttu kaotanud usalduse;
- 8) korraldaja ei ole alustanud turu korraldamist kuue kuu jooksul tegevusloa andmisest arvates.

§ 124. Tegevusriski maandamine

(1) Korraldaja poolt turu korraldamiseks kasutatav infotehnoloogiline süsteem või muu tehingute tegemist vahendav ja andmeid salvestav süsteem peab olema töökindel ning usaldusväärne ja vähendama tegevusriske turul ning sellel osalejate suhtes.

(2) Rahandusminister võib oma määrusega täpsustada töökindla ning usaldusväärse infotehnoloogilise või muu käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud süsteemi kriteeriumid.

(3) Korraldaja peab juhtimis- ja tegevusriskide maandamiseks rakendama piisavaid sisekontrolli meetmeid.

(4) Korraldaja nõukogu ja juhatuse liikmetele kohaldatakse käesoleva seaduse § 79 lõikes 5 ja §-s 80 investeerimisühingu juhtide suhtes sätestatud.

§ 125. Finantsriski maandamine

(1) Korraldaja aktsiakapital peab olema vähemalt 125 000 eurot.

(2) Korraldaja omakapital peab olema vähemalt võrdne summaga, mis on vajalik vastava turu korraldamiseks vajalike viie kuu tegevuskulude katmiseks.

(3) Kui korraldaja ei ole alustanud tegevust, arvestatakse turu korraldamiseks vajalike tegevuskulude suurus lähtuvalt äriplaanist, mille taotleja esitab tegevusloa taotlemisel inspeksioonile.

15. peatükk ISEREGULEERIMINE

§ 126. Isereguleerimine

(1) Korraldaja peab oma juhtimise ja organisatsioonilise ülesehitusega tagama turu korra- ja õiguspärase toimimise ning järelevalve teostamise turul osalejate ja emitentide ning nende tegevuse üle.

(2) Turu korra- ja õiguspärase tegevuse tagamiseks kehtestab korraldaja turu reglemendi (edaspidi *reglement*).

(3) Reglemendis sätestatakse korraldaja poolt isikule turul osalemise õiguse andmiseks selle isikuga sõlmitava lepingu ja väärtpaberite turule kauplemisele võtmiseks nende väärtpaberite emitendiga sõlmitava lepingu tüüptingimused.

§ 127. Reglement

(1) Reglemendi ülesanne on tagada turul osalejate ja emitentide kohustuste täitmine turul, arvestades avalikke ja majanduslikke huve ning investorite kaitset.

(2) Reglemendis sätestatakse vähemalt:

- 1) turu ja selle korraldaja organisatsiooniline ülesehitus korraldaja põhikirjas kajastamata osas;
- 2) väärtpaberite kauplemisele võtmise, kauplemise peatamise ja kauplemise lõpetamise alused, tingimused ning kord;
- 3) kauplemisele võetud väärtpaberite emitendi peamised õigused ning kohustused korraldaja, turul osalejate ja teiste turule kauplemisele võetud väärtpaberite emitentide suhtes;
- 4) korraldajale teabe edastamise alused, tingimused ja kord;
- 5) turule lubamise ja osaleja turult eemaldamise alused, tingimused ja kord;
- 6) turul osaleja peamised õigused ning kohustused korraldaja, teiste turul osalejate, turul osaleja klientide või võlausaldajate ja turule kauplemisele võetud väärtpaberite emitentide suhtes;
- 7) tehingu tegemine turul, tehingust teatamine, tehingu täitmiseks vajaliku teabe edastamine, väärtpaberite hinnanoteeringu ja muude selliste andmete avalikustamine;
- 8) väärtpaberite kauplemisele võtmist, kauplemise peatamist ja kauplemise lõpetamist otsustava isiku, organi ja organi liikme õigused ning kohustused, samuti valimise või määramise alused, tingimused ja kord;
- 9) järelevalvet teostava isiku, organi ja organi liikme õigused ning kohustused järelevalve teostamisel, samuti valimise või määramise alused, tingimused ja kord;
- 10) leppetrahvid käesoleva seaduse, selle alusel kehtestatud õigusakti ja reglemendi rikkumise eest;
- 11) garantiifondiga seonduv, kui reguleeritud turul on garantiifond.

(3) Reglemendi suhtes ei kohaldata seadusega ebamõistlikult kahjustavate tüüptingimuste kohta sätestatud.

(4) Korraldajaga sõlmitud lepingu teenustasu suuruse ja maksamise kohta turul osalemise, väärtpaberite kauplemisele lubamise, turul tehingute tegemise ja muude teenuste eest ei ole reglement.

§ 128. Reglemendi muutmine

(1) Korraldajal on õigus reglementi ühepoolselt muuta.

(2) Reglemendi muutmise korral esitatakse reglemendi muudatused kooskõlastamiseks inspeksioonile. Kooskõlastamise taotlemisel esitatakse inspeksioonile vastav kirjalik avaldus, reglemendi projekt koos muudatuste selgitustega ja hinnanguga nende mõju kohta turul osalejatele ning turu toimimisele.

(3) Inspeksioon võib nõuda reglemendi muudatuste täpsustamiseks ja mõju hindamiseks korraldajalt täiendavate andmete ja dokumentide esitamist.

(4) Inspeksioon teeb otsuse reglemendi muudatuste kooskõlastamise või sellest keeldumise kohta 30 päeva jooksul vastava avalduse esitamisest arvates, kuid mitte hiljem kui 20 päeva pärast kõigi käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmete esitamist.

(5) Inspeksioon keeldub kooskõlastamisest, kui reglemendi muudatused on vastuolus õigusaktidega, on vastuolulised, eksitavad või mittetäielikud või kui nende rakendamine ei taga küllaldaselt investorite või reglemendi poolteks olevate isikute huvide kaitset.

§ 129. Reglemendi muudatuste jõustumine

(1) Reglemendi muudatused jõustuvad nende avalikustamisel käesoleva seaduse §-s 130 sätestatud korras, kui muudatuses ei ole määratud hilisemat tähtaega.

(2) Avalikustada võib üksnes inspeksiooni poolt kooskõlastatud reglemendi muudatusi.

§ 130. Reglemendi avalikustamine

Korraldaja avalikustab reglemendi oma veebilehel.

16. peatükk TURU KORRALDAMINE

1. jagu Turul osaleja ja emitent

§ 131. Korraldaja üldine kohustus

(1) Korraldaja kehtestab reglemendi ja rakendab reglementi turu tõhususe ning läbipaistvuse tagamiseks.

(2) Tõhususe all käesoleva osa tähenduses mõistetakse olukorda, kus turul osalejate ofertide ja tehingute tegemine on korraldatud viisil, mis tagab teabe kohese kättesaadavuse selliste ofertide ja tehingute tegemise kohta, samuti et turul osalejate tehingute tegemine ja täitmine toimub nõuetekohaselt.

(3) Läbipaistvuse all käesoleva osa tähenduses mõistetakse olukorda, kus kõik turul osalejad saavad viivitamata ja üheaegselt õiget teavet väärtpaberitega kauplemise ja nende väärtpaberite emitentide kohta ning nimetatud teave on avalikkusele kättesaadav.

§ 132. Võrdne kohtlemine

(1) Igaühel on õigus osaleda turul või anda emiteeritud väärtpaberid kauplemiseks turule, kui ta vastab käesolevas seaduses, selle alusel kehtestatud õigusaktides ja korraldaja kehtestatud reglemendis sätestatud tingimustele.

(2) Korraldaja võimaldab turul kaubelda üksnes selliste väärtpaberitega, mille emitent kohustub täitma reglementi ja maksma korraldajale tema poolt kehtestatud teenustasu.

(3) Korraldaja võimaldab turul osaleda üksnes isikul, kes kohustub täitma reglementi ja maksma korraldajale tema poolt kehtestatud teenustasu.

(4) Turu reglement ja teenustasud kehtivad ühetaoliselt, neid muudetakse ja rakendatakse samadel alustel kõigi turul osalejate suhtes, samuti osalemist taotlejate, turul kaubeldavate väärtpaberite emitentide ja väärtpaberite turule kauplemisele võtmist taotlejate suhtes.

§ 133. Vaidluste lahendamine

(1) Isikul on õigus esitada kohtusse või poolte kokkuleppel käesoleva seaduse §-s 202 nimetatud vahekohtusse hagi väärtpaberite kauplemisele võtmise õiguse tunnustamiseks ja korraldaja sundimiseks väärtpaberite kauplemisele võtmiseks.

(2) Isikul on õigus esitada kohtusse või poolte kokkuleppel käesoleva seaduse §-s 202 nimetatud vahekohtusse hagi turul osalemise õiguse tunnustamiseks ja korraldaja sundimiseks isikule turul osalemise õiguse andmiseks.

§ 134. Turul osaleja kohustused

Turul osaleja on kohustatud:

1) täitma reglementi;

2) andma korraldajale õigusakti või reglemendi alusel nõutud ulatuses õiget, täpset ja täielikku teavet õigusaktis ja reglemendis sätestatud kohustuste täitmiseks;

3) andma korraldaja poolt nõutud või reglemendis sätestatud ulatuses teavet väljaspool turgu sellel turul kaubeldavate väärtpaberitega oma arvel või kolmanda isiku arvel tehtud tehingutest;

4) mitte manipuleerima turuga ning järgima ausa ja õiglase kauplemise põhimõtteid ning turul kehtivaid häid tavasid.

§ 135. Turul kaubeldava väärtpaberi emitendi kohustused

(1) Turul kaubeldava väärtpaberi emitent on kohustatud täitma käesoleva seaduse § 134 punktides 1 ja 2 sätestatud kohustusi.

(2) Turul kaubeldava väärtpaberi emitendi täisosanikud, nõukogu ja juhatuse liikmed, töötajad ning isikud, kellele emitent on kontrollitav äriühing, on kohustatud järgima selle emitendi väärtpaberitega turul tehingute tegemisel ausa ja õiglase kauplemise põhimõtet.

2. jagu Tehingud turul

§ 136. Kauplemise peatamine

(1) Investorite huvide kaitseks, turu korra- või õiguspärase toimimise ohustamise vältimiseks või muu olulise õiguse kaitseks või ohu vältimiseks on inspeksioonil õigus teha korraldajale ettekirjutus:

1) väärtpaberitega tehingute tegemise peatamiseks turul;

2) käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud peatamise korralduse muutmiseks.

(2) Korraldajal on õigus peatada väärtpaberitega tehingute tegemine turul, kui väärtpaberi emitent on korraldaja suhtes rikkunud õigusakti või reglemendi alusel tekkinud kohustust, investorite huvide kaitseks, turu korra- või õiguspärase toimimise ohustamise vältimiseks või muul reglemendis sätestatud alusel.

§ 137. Kauplemise lõpetamine

(1) Inspeksioonil on õigus teha korraldajale ettekirjutus väärtpaberitega tehingute tegemise lõpetamiseks turul investorite huvide kaitseks, turu korra- või õiguspärase toimimise ohustamise vältimiseks või muu olulise õiguse kaitseks või ohu vältimiseks.

(2) Korraldajal on õigus lõpetada väärtpaberitega tehingute tegemine turul nende väärtpaberite emitendi avalduse alusel, kui emitent on korraldaja suhtes nõuetekohaselt täitnud kõik õigusaktide ja reglemendi alusel tekkinud kohustused.

(3) Korraldajal on õigus lõpetada väärtpaberitega tehingute tegemine turul, kui nende väärtpaberite emitent on korraldaja suhtes oluliselt rikkunud õigusakti või reglemendi alusel tekkinud kohustust, turul ei tehta nende väärtpaberitega korra- või õiguspäraseid tehinguid või muul reglemendis sätestatud alusel.

(4) Inspeksioonil on käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustel õigus teha korraldajale ettekirjutus käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud toimingute muutmiseks.

§ 138. Tehingute registreerimine

(1) Korraldaja registreerib iga päev kronoloogiliselt kõik turul tehtud ja korraldajale teatatud tehingud.

(2) Korraldaja registreerib vähemalt tehingu tegemise aja, tehingu teinud turul osaleja andmed, tehingu esemeks olnud väärtpaberid, nende arvu, nimiväärtuse ja hinna.

(3) Korraldaja säilitab registrisse kantud andmeid vähemalt seitse aastat nende registreerimisest arvates.

(4) Korraldajal on õigus nõuda registris kajastamiseks teavet tehingu olulistest tingimustest, tehingu teinud turul osaleja kliendi või võlausaldaja isikuandmeid, kliendi või võlausaldaja ja turul osaleja vahel käsundi või muu samasuguse suhte tekkimise, muutmise või täitmise aega ning muid andmeid vastavalt turu reglemendile.

§ 139. Turu garantiifond

(1) Kui korraldaja on võtnud kohustuse tagada turul tehtud tehingute täitmine, peab ta moodustama garantiifondi või sõlmima vastava garanti- või kindlustuslepingu.

(2) Garantiifond on krediidiasutustes või Eesti Pangas pangakontol olev või väärtpaberitesse investeeritud rahasumma, mida peamiselt kasutatakse või mis võimaldab seda kasutada väärtpaberitega turul tehtavate tehingute täitmise tagamiseks.

(3) Garantiifondi valitseb korraldaja.

(4) Rahandusminister kehtestab oma määrusega nõuded garantiifondi moodustamisele, selle suurusele ning kasutamisele.

§ 140. Pankroti erisused

(1) Turul osaleja pankrotihaldur ja turul kaubeldava väärtpaberi emitendi pankrotihaldur jätkavad reglemendi täitmist kuni osaleja või emitendi lõpetamiseni.

(2) Turul osalejate poolt reglemendi kohaselt käesoleva seaduse §-s 139 nimetatud garantiifondi tasutu ei kuulu tasuja ega garantiifondi valdaja pankrotivara hulka.

3. jagu

Teabe edastamine

§ 141. Avalikustamisele mittekuuluva teabe hoidmine

(1) Korraldaja, selle organi liige ja töötaja hoiavad tähtajatult saladuses teavet, mille nad said oma ametikohustuste täitmisel korraldaja suhtes või seoses ametiseisundiga või tööga turul või inspeksioonilt käesoleva seaduse § 149 lõikes 2 sätestatud koostöö raames ning mis ei kuulu avalikustamisele vastavalt õigusaktidele, kohtuotsusele või turu reglemendile.

(2) Korraldaja organi liige ja töötaja võivad käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teavet edastada sama korraldaja organile, selle liikmele ja töötajale vastavalt korraldaja põhikirjas ning reglemendis sätestatud, samuti isikutele, keda seadus kohustab hoidma saadud teavet saladuses, ning juhtudel, kui sellise teabe avalikustamise kohustus tuleneb seadusest.

§ 142. Teabe edastamise kohustus

(1) Korraldajale edastatav teave peab olema õige, selge, täpne ja täielik. Teave edastatakse korraldajale viivitamata, kui käesolevas seaduses, selle alusel kehtestatud õigusaktides või reglemendis ei sätestata teistsugust tähtaega.

(2) Turul kaubeldava väärtpaberi emitent on kohustatud tema suhtes kehtiva reglemendi kehtivuse ajal viivitamata teavitama korraldajat kõikidest olulistest asjaoludest oma tegevuses, juhtimises, majandus- ja finantsseisundis ning muudest väärtpaberitega seotud olulistest asjaoludest, mis võivad mõjutada väärtpaberi hinda turul või selle väärtpaberi emitendi kohustust kohaselt täita väärtpaberist tulenevaid emitendi kohustusi.

(3) Korraldajal on õigus reglemendis sätestada täiendavad andmed või täpsustada andmed, mida turul kaubeldava väärtpaberi emitent edastab korraldajale.

(4) Turul osalejad edastavad viivitamata korraldajale vajalikku teavet käesoleva seaduse § 144 lõigetes 2 ja 3 sätestatud kohustuste täitmiseks.

§ 143. Korraldaja poolt teabe avalikustamine

Korraldaja avalikustab käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides ning reglemendis sätestatud ulatuses ja korras turu osalejatelt, emitentidelt ja muudelt isikutelt saadud teabe väärtpaberituru läbipaistvuse tagamise eesmärgil.

§ 144. Kauplemisteabe avalikustamine

(1) Korraldaja on kohustatud tagama pideva teabe kättesaadavuse turul kaubeldavate väärtpaberite kohta, sealhulgas teabe väärtpaberite omandamise ja võõrandamise hinna, viimaste hindade, hinnamuutuse, madalaima ja kõrgeima hinna ning tehingu mahtude ning arvu kohta.

(2) Rahandusminister kehtestab oma määrusega täpsemad nõuded avalikustatavale kauplemisteabele, selle mahule, sagedusele ja muudele tingimustele.

(3) Inspeksioon võib korraldaja taotlusel teha rahandusministri poolt kehtestatud korras erandeid kauplemisteabe avalikustamise tingimuste suhtes.

(4) Kui turul osalejatel on pidev eelnev juurdepääs väärtpaberi hinnateabele ja omandada või võõrandada soovitavate väärtpaberite arvu kirjeldavatele ettepanekutele, siis:

1) tagab korraldaja sellise teabe pideva kättesaadavuse kogu kauplemisperioodi jooksul;

2) teatavaks tehtud hinnaga ja teatud koguse väärtpaberite omandamiseks või võõrandamiseks tehtud ettepanek peab olema tingimusteta aktseptitav ning seda ettepanekut ei saa muuta ega tagasi võtta.

§ 145. Teabe avalikustamise viis

(1) Korraldaja on kohustatud avalikustama käesoleva seaduse §-s 143 nimetatud teabe oma veebilehel, ringhäälingus või üleriigilise levikuga ajalehes.

(2) Käesoleva seaduse §-s 144 nimetatud kauplemisteabe on korraldaja kohustatud avalikustama oma veebilehel.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja 2 nimetatud teave avalikustatakse eesti keeles. Lisaks eesti keelele võib vastava teabe avalikustada ka mõnes muus keeles.

§ 146. Teabe edastamise ja avalikustamise kohustusest vabastamine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud teabe korraldajale edastamise ja avalikustamise kohustuse võib korraldaja nõusolekul jätta täitmata turu reglemendis sätestatud alustel ja korras. Korraldaja on antud nõusolekust kohustatud viivitamata teavitama inspeksiooni.

(2) Inspeksioon võib oma ettekirjutusega kohustada korraldajat taganema käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel antud nõusolekust, kui inspeksioon leiab, arvestades turu või emitendi seisundit ja investorite õigusi, et korraldaja vastav nõusolek ei ole põhjendatud.

(3) Inspeksioon loetakse nõustunuks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud korraldaja nõusolekuga, kui inspeksioon ei ole ühe tööpäeva möödudes, arvates nõusolekust teada saamisest, teinud korraldajale käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ettekirjutust.

§ 147. Kauplemisteabe mitteavalikustamise tingimused

(1) Käesoleva seaduse §-s 144 sätestatud kohustusest võib korraldaja kirjaliku põhjendatud taotluse alusel ja inspeksiooni nõusolekul kõrvale kalduda, kui seda tingib erakorraline olukord turul kaubeldava väärtpaberiga, selle emitendiga, selle turuga või väärtpaberituruga tervikuna.

(2) Inspeksioon loetakse keeldunuks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõusoleku andmisest, kui inspeksioon ei ole ühe tööpäeva möödudes korraldaja vastava taotluse saamisest arvates nõusolekut andnud. Inspeksioon ei pea nõusoleku andmata jätmist põhjendama.

(3) Rahandusminister kehtestab oma määrusega käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud erakorraliste olukordade täpsemad kriteeriumid.

17. peatükk TURUJÄRELEVALVE

§ 148. Korraldaja järelevalve teostamise õigus

(1) Korraldaja teostab turul järelevalvet turul kaubeldava väärtpaberi hinna kujunemise, tehingute tegemise ja täitmise üle, avastamiseks ning vähendamaks siseteabe alusel tehingute tegemist, turuga manipuleerimist ja teisi õiguserikkumisi.

(2) Korraldaja teostab järelevalvet turul osaleja ja turul kaubeldava väärtpaberi emitendi üle õigusaktides sätestatud ulatuses, reglemendis sätestatud alustel ja ulatuses.

(3) Korraldajal on õigus reglemendis sätestada oma õigused järelevalve teostamisel lisaks õigusaktides sätestatule.

(4) Korraldajal on õigus kontrollida turul osaleja tema turul osalemise õigusega seotud dokumente ning saada turul osalejalt järelevalve teostamiseks vajalikku teavet. Korraldajal on sama õigus turul kaubeldava väärtpaberi emitendi suhtes.

§ 149. Koostöö inspeksiooniga

(1) Korraldaja teatab viivitamata avastatud õiguserikkumisest inspeksioonile.

(2) Korraldaja ja inspeksioon teevad koostööd turujärelevalve teostamisel.

(3) Turujärelevalve teostamisel on inspeksioonil õigus avaldada korraldajale turujärelevalve teostamiseks vajalikku teavet, sealhulgas avalikustamisele mittekuuluvat teavet, mis inspeksioon on saanud käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisel.

(4) Korraldaja võimaldab inspeksiooni nõudel inspeksioonile vaba juurdepääsu järelevalve teostamiseks turu korraldamiseks kasutatavale infotehnoloogilisele süsteemile ja muule tehingute tegemist vahendavale ning andmeid salvestavale süsteemile.

18. peatükk **VÄÄRTPABERIBÖRS**

1. jagu **Tegutsemise erisused**

§ 150. Väärtpaberibörsi mõiste

- (1) Väärtpaberibörs on turg, kus kaubeldakse noteeritud väärtpaberitega.
- (2) Väärtpaberibörsile (edaspidi *börs*) ja börsi korraldajale (edaspidi *börsikorraldaja*) kohaldatakse käesolevas seaduses vastavalt turu ja selle korraldaja kohta sätestatud, kui käesolevast peatükist ei tulene teisiti.

§ 151. Börsi liige

- (1) Börsikorraldajal on õigus oma põhikirjas ja reglemendis sätestada, et börsil võivad osaleda üksnes börsi liikmed.
- (2) Börsi liige on isik, kellele börsikorraldaja on andnud õiguse või ainuõiguse teha oferte ja tehinguid kõigi või teatud noteeritud väärtpaberitega börsil ning kes kohustub täitma börsi reglementi.
- (3) Börsi liikmeks võib saada üksnes väärtpaberituru kutseline osaline.
- (4) Börsi liige on kohustatud maksma börsikorraldajale teenustasu, kui reglemendis ei ole sätestatud teisiti.
- (5) Börsi liikmele kohaldatakse reguleeritud turul osaleja kohta sätestatud, kui käesolevast peatükist ei tulene teisiti.

§ 152. Finantsriskide maandamine

- (1) Börsikorraldaja aktsiakapital peab olema vähemalt 375 000 eurot.
- (2) Börsikorraldaja omakapital peab vastama käesoleva seaduse §-s 125 sätestatud nõuetele.

2. jagu **Isereguleerimine**

§ 153. Börsi reglement

Börsi reglemendis sätestatakse täiendavalt turu reglemendis sätestatule:

- 1) väärtpaberite noteerimise ja selle lõpetamise alused, tingimused ja kord;
- 2) noteeritud väärtpaberite emitendi põhilised kohustused börsikorraldaja suhtes;
- 3) börsi liikmeks vastuvõtmise ja liikmestaatuse lõppemise alused, tingimused ja kord;
- 4) börsi liikme põhilised õigused ning kohustused börsikorraldaja, börsi teiste liikmete ja börsi liikme klientide või võlausaldajate suhtes;
- 5) börsi vahendusel hinnanoteeringute ja tehingukorralduste edastamise ning vastuvõtmise kord;
- 6) väärtpaberite noteerimist otsustava isiku, organi ja selle liikme õigused ning kohustused, samuti valimise või määramise alused, tingimused ja kord.

3. jagu **Börsi korraldamine**

§ 154. Noteerimine

- (1) Noteerimine käesoleva seaduse tähenduses on väärtpaberite börsile kauplemisele võtmine. Börsil kaubeldakse börsinimekirja arvatud väärtpaberitega.

(2) Börsikorraldaja võimaldab börsil kaubelda üksnes väärtpaberiga, mis on käesoleva seaduse, selle alusel kehtestatud õigusaktide ja vastava reglemendi kohaselt võetud börsinimekirja.

(3) Väärtpaberi noteerimisele, noteerimise peatamisele ja lõpetamisele kohaldatakse väärtpaberi turule kauplemisele võtmise, kauplemise peatamise ja lõpetamise kohta sätestatud, kui käesolevast peatükist ei tulene teisiti.

§ 155. Noteerimise tingimused

(1) Noteerida võib ainult vabalt võõrandatavaid väärtpabereid, mille tunnused ja emitendid ning nende teod vastavad õigusaktides ja vastava börsi reglemendis sätestatud tingimustele.

(2) Noteerimisel peab väärtpaber ja selle emitent vastama vähemalt rahandusministri määrusega kehtestatud nõuetele. Nimetatud nõuetes sätestatakse vähemalt:

- 1) nõuded emitendile, kelle emiteeritud väärtpaberi noteerimist taotletakse, sealhulgas nõuded emitendi õigusliku staatuse, kapitali, finantsseisundi ning juhtimisorganite, nende tegevuse ja tähtaegade kohta;
- 2) nõuded väärtpaberile, mille noteerimist taotletakse, sealhulgas nõuded väärtpaberi õigusliku staatuse, vaba võõrandatavuse erisuste, avaliku pakkumisega seonduva, väärtpaberite jaotuse, samaliigiliste väärtpaberite noteerimise ning väärtpaberi vormi kohta;
- 3) nõuded välisriigi emitendi emiteeritud väärtpaberile;
- 4) muud nõuded, sealhulgas nõuded noteeritava võlaväärtpaberi minimaalväärtuse ja vahetusvõlakirja noteerimise tingimuste kohta.

§ 156. Noteerimise otsustamine

(1) Noteerimise otsustab börsikorraldaja vastav organ.

(2) Noteerimiseks esitab taotleja vastava kirjaliku avalduse, noteerimisprospekti ning muud vastava börsi reglemendis ettenähtud andmed ja dokumendid. Börsikorraldaja teavitab avalduse esitamisest viivitamata inspeksiooni, edastades talle noteerimisprospekti.

(3) Noteerimine otsustatakse kuue kuu jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud avalduse ning andmete ja dokumentide esitamisest arvates, kui vastava börsi reglemendis ei ole sätestatud lühemat tähtaega.

§ 157. Noteerimisprospekt

(1) Noteerimisprospekt peab vastama käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides ning vastava börsi reglemendis sätestatud nõuetele.

(2) Noteerimisprospektile kohaldatakse käesoleva seaduse teises osas prospekti suhtes sätestatud, kui käesolevast jaost ei tulene teisiti. Noteerimisprospektile ei kohaldata käesoleva seaduse §-s 16 sätestatud.

(3) Lähtudes käesoleva seaduse §-s 17 ja § 22 lõikes 5 sätestatud ning emitendi ja noteeritavate väärtpaberite erisustest, võib rahandusminister oma määrusega kehtestada:

- 1) erandid noteerimisprospekti avalikustamise ja registreerimise kohustuse suhtes;
- 2) nõuded noteerimisprospekti ja selles esitatava teabe kohta, samuti erisused noteerimisprospektis avalikustatavate andmete koosseisu suhtes.

(4) Rahandusministri määrusega kehtestatud ulatuses võib käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud erandite ja erisuste rakendamise otsustada inspeksioon.

§ 158. Hüvitamise nõuete kohaldamine

Käesoleva seaduse §-des 25 - 28 sätestatud kohaldatakse noteerimisprospektile, arvestades, et kahju tekitajal on õigus kahju hüvitada, omandades börsil noteeritud väärtpaberi kannatanult hinna eest, mis kannatanu noteeritud väärtpaberi omandamiseks tasus, või kohe pärast väärtpaberi börsil noteerimist kehtinud müügihinna eest.

§ 159. Teabe edastamise ja avalikustamise kohustus

(1) Rahandusminister kehtestab oma määrusega:

- 1) miinimumloetelu andmetest, mida noteeritud väärtpaberi emitent peab edastama börsikorraldajale avalikustamiseks;
- 2) miinimumloetelu kohustustest, mida noteeritud väärtpaberi emitent on seoses noteerimisega kohustatud täitma;
- 3) käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatud andmete avalikustamise viisi ning kohustuste täitmise tähtjaid.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud loetelu peab sisaldama vähemalt kohustusi seoses:

- 1) uute väärtpaberite emiteerimisega;

- 2) investorite võrdse kohtlemisega võrdsetel asjaoludel;
- 3) põhikirja muutmise kavandamisega;
- 4) majandusaasta aruandega ja poolaasta vahearuannetega;
- 5) oluliste asjaolude ilmumisega emitendi tegevuses;
- 6) väärtpaberitest tulenevate õiguste muutmisega.

(3) Börsikorraldajal on õigus reglemendiga lühendada rahandusministri kehtestatud teabe edastamise ja avalikustamise tähtaegu nende emitentide suhtes, kelle väärtpabereid börsil noteeritakse.

4. jagu Börsijärelevalve

§ 160. Börsil osaleja, börsi liikme ja emitendi suhtes lepinguliste õiguskaitsevahendite rakendamine

Kui börsi reglemendis on lisaks muudele nõuetele ette nähtud käesoleva seaduse §-s 161 sätestatud lepinguliste õiguskaitsevahendite (edaspidi *õiguskaitsevahendid*) rakendamise võimalus, siis käesoleva seaduse, selle alusel kehtestatud muude õigusaktide, samuti börsi reglemendi täitmata jätmise või mittenõuetekohase täitmise korral on börsikorraldajal õigus rakendada börsil osaleja, börsi liikme ja noteeritud väärtpaberi emitendi suhtes käesoleva seaduse §-s 161 sätestatud õiguskaitsevahendeid.

§ 161. Õiguskaitsevahendite liigid

- (1) Õiguskaitsevahendid on:
 - 1) börsi reglemendis sätestatud leppetrahv;
 - 2) börsil osaleja või börsi liikme staatusega kaasnevate kõigi või osa õiguste peatamine 3 - 30 päevaks;
 - 3) börsil osaleja või börsi liikme staatuse lõpetamine;
 - 4) väärtpaberi noteerimise või väärtpaberiga kauplemise peatamine 3 - 30 päevaks;
 - 5) väärtpaberi noteerimise või väärtpaberiga kauplemise lõpetamine.
- (2) Õiguskaitsevahendite menetlus, nende rakendamine ja vaidlustamise kord sätestatakse börsi reglemendis.

§ 162. Õiguskaitsevahendite rakendamine ja vaidlustamine

- (1) Käesoleva seaduse § 161 lõikes 1 sätestatud õiguskaitsevahendite rakendamise peale kaebuse esitamine ei takista ega peata õiguskaitsevahendite rakendamist.
- (2) Isikul, kelle suhtes rakendati õiguskaitsevahendit, on selles asjas õigus pöörduda kohtusse või poolte kokkuleppel käesoleva seaduse §-s 202 nimetatud vahekohtusse 10 päeva jooksul, arvates õiguskaitsevahendite rakendamise päevast.

§ 163. Õiguskaitsevahendite rakendamise avalikustamine

Börsikorraldajal on õigus avalikustada õiguskaitsevahendite rakendamise fakt ja aeg, nende liik ja isiku nimi, kelle suhtes neid rakendati. Sellisel juhul ei loeta börsikorraldaja poolt õiguskaitsevahendite rakendamise fakti, aja, õiguskaitsevahendite liigi ja isiku, kelle suhtes õiguskaitsevahendit rakendati, avalikustamist isiku au teotamiseks.

19. peatükk ÜLEVÕTMISPAKKUMINE

§ 164. Rakendamise ulatus

- (1) Käesoleva peatüki sätted laienevad ülevõtmispakkumisele, mis tehakse hääleõiguse omandamiseks Eestis registreeritud aktsiaseltsides, mille kõiki aktsiaid või teatud liiki aktsiaid noteeritakse Eesti börsil või nendega kaubeldakse Eesti turul.
- (2) Käesolevas peatükis tähendab aktsia käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punktides 1 ja 7 nimetatud väärtpaberit, samuti muud üleantavat õigust hääletamiseks aktsionäride üldkoosolekul.

§ 165. Ülevõtmispakkumine

- (1) Ülevõtmispakkumine käesoleva seaduse tähenduses on avalik pakkumine Eesti börsil noteeritud aktsia või Eesti turul kaubeldava aktsia emitendi (edaspidi *sihtemitent*) aktsionäridele (edaspidi *sihtisikud*) nendelt aktsiate omandamiseks raha või börsil noteeritud või turul kaubeldavate väärtpaberite eest.
- (2) Ülevõtmispakkumiseks ei ole sihtemitendi avalik pakkumine oma aktsionäridele sihtemitendi aktsiate omandamiseks.

§ 166. Ülevõtmispakkumise tegemise kohustus

Sihtemitendi üle valitseva mõju otse või kooskõlastatult tegutsevate isikutega koos saanud isik on kohustatud 20 päeva jooksul valitseva mõju saamisest arvates tegema vähemalt 28 päeva kestva ülevõtmispakkumise sihtemitendi kõigi aktsiate suhtes.

§ 167. Valitsev mõju

(1) Valitsev mõju on olukord, kus sihtemitent on kontrollitav äriühing käesoleva seaduse § 10 lõike 2 tähenduses, kusjuures hääleõiguse arvestamisel lähtutakse käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 sätestatust.

(2) Inspektsioonil on õigus igal üksikjuhul, hinnates igakülgset kõiki asjaolusid, määratleda valitseva mõju saamine, omamine, üleandmine, puudumine ja ulatus.

§ 168. Kooskõlastatult tegutsevad isikud

Kooskõlastatult tegutsevad isikud käesoleva seaduse tähenduses on kontrollitav äriühing, seda äriühingut kontrolliv isik ja teised selle isiku poolt kontrollitavad äriühingud (edaspidi *seotud isikud*) ning samuti isikud, kes tegutsevad koos ülevõtmispakkumist tegeva isiku (edaspidi *ülevõtja*) või sihtemitendiga suulise või kirjaliku kokkuleppe alusel eesmärgiga kas saavutada, säilitada või suurendada valitsevat mõju sihtemitendi üle või nurjata ülevõtmispakkumine.

§ 169. Inspektsiooni ülesanded

(1) Inspektsioon kontrollib ülevõtmispakkumise vastavust õigusaktidele.

(2) Inspektsioon koos vastava börsikorraldaja või korraldajaga teostab järelevalvet ülevõtmispakkumiste üle.

(3) Inspektsioonil on õigus nõuda ülevõtjalt ja sihtemitendilt teavet seoses ülevõtmispakkumisega.

§ 170. Ülevõtja ja temaga seotud isikute kohustused

(1) Ülevõtmispakkumise korral peab ülevõtja samaliigiliste aktsiate omanikke kohtlema võrdselt.

(2) Ülevõtja ja sihtemitent peavad andma sihtisikutele ülevõtmispakkumise informeeritud kaalumiseks olulist, õiget, täpset, täielikku ja ühesugust teavet.

(3) Ülevõtja teeb ülevõtmispakkumise, välja arvatud kohustuslik ülevõtmispakkumine, selle läbiviimiseks küllaldaste finantsvahendite ja võimaluste olemasolul.

(4) Ülevõtjal ja temaga kooskõlastatult tegutseval isikul ei ole õigust teha sama sihtemitendi suhtes uut ülevõtmispakkumist kuue kuu jooksul ülevõtja poolt määratud ülevõtmispakkumise tähtaja (edaspidi *ülevõtmistähtaeg*) möödumisest arvates, kui inspektsioon investorite kaitse eesmärgil või muul mõjuval põhjusel ei luba teha uut ülevõtmispakkumist varem.

§ 171. Sihtemitendi ja temaga seotud isikute kohustused

(1) Sihtemitendi tegevjuhtkonna, nõukogu ja juhatuse liikmed peavad ülevõtmispakkumise korral lähtuma sihtemitendi huvidest ega või takistada sihtisikutel kaaluda ülevõtmispakkumist.

(2) Sihtemitendi nõukogu koostab ning avalikustab oma arvamuse ülevõtmispakkumise kohta.

(3) Ülevõtmispakkumise avalikustamisest kuni ülevõtmispakkumise tulemuse avalikustamiseni ei või sihtemitent teha sihtemitendi varasid või kohustusi oluliselt muutvaid tehinguid, kui sihtemitendi aktsionäride üldkoosolek ei anna nõusolekut selliste tehingute tegemiseks.

§ 172. Ülevõtja, sihtemitendi ja nendega kooskõlastatult tegutsevate isikute kohustused

Ülevõtja, sihtemitent ja nendega kooskõlastatult tegutsevad isikud on kohustatud ülevõtmistähtajal hoiduma tegudest, mis põhjustavad sihtemitendi aktsiate ebahariliku hinnakõikumise.

§ 173. Erandid kohustuslikule ülevõtmispakkumisele

Sihtemitendi üle valitseva mõju saanud isiku vastava kirjaliku avalduse alusel on inspektsioonil õigus teha erand kohustusliku ülevõtmispakkumise nõudest järgneva asjaolu esinemisel:

- 1) äriühing sai sihtemitendi üle valitseva mõju temaga samasse kontserni kuuluvalt ühingult ning pärast valitseva mõju saamist kuulub äriühing jätkuvalt samasse kontserni;
- 2) valitsev mõju saadi sihtemitendi aktsiakapitali vähendamise tulemusena;

- 3) valitsev mõju saadi ühinemise või jagunemise läbiviimiseks enne ühinemis- või jagunemislepingu heakskiitmist ühinevate ühingute poolt või jaguneva sihtemitendi aktsionäride üldkoosoleku poolt tingimusel, et sihtemitendi ühinemise või jagunemise tõttu isiku või kooskõlastatult tegutsevate isikute valitsev mõju lõpeb;
- 4) aktsiad omandati lühikeseks tähtjaks edasise võõrandamise eesmärgil, kuid sellega kaasnes valitseva mõju omandamine, sealhulgas väärtpaperite omandamisel kauplemisportfelli, aktsiate emitteerimise tagamisel ja aktsiate omandamisel emitendi poolt;
- 5) valitsev mõju saadi eelneva kavatsuseta saada valitsev mõju sihtemitendi üle ning valitseva mõju saaja loobub sellest kolmanda isiku kasuks, kes ei ole temaga kooskõlastatult tegutsev isik, 10 tööpäeva jooksul, arvates valitseva mõju saamisest, tingimusel, et nimetatud tähtja jooksul ei toimu sihtemitendi aktsionäride üldkoosolekut;
- 6) aktsionär sai valitseva mõju temale seaduse kohaselt kuulunud ning mitte teistelt isikutelt omandatud aktsiate märkimisesõiguste teostamise tõttu.

§ 174. Ostuhind ülevõtmispakkumises

- (1) Ülevõtmispakkumise esemeks olevate eriliigiliste aktsiate ülevõtmispakkumises kajastatud ostuhindade suhe peab olema vastavuses aktsiatest tulenevate õiguste ja kohustustega.
- (2) Kohustusliku ülevõtmispakkumise esemeks oleva aktsia kohustuslikus ülevõtmispakkumises kajastatud ostuhind peab olema õiglane.

§ 175. Ülevõtmispakkumise kooskõlastamine

- (1) Ülevõtja peab ülevõtmispakkumise kooskõlastama inspeksiooniga.
- (2) Inspeksioon ei kooskõlasta õigusaktiga vastuolus olevat ülevõtmispakkumist.
- (3) Inspeksioon otsustab ülevõtmispakkumise kooskõlastamise või käesoleva seaduse §-s 173 nimetatud erandi tegemise 15 päeva jooksul ülevõtjalt vastava kirjaliku avalduse saamisest arvates.

§ 176. Ülevõtmispakkumise vaidlustamine

- (1) Sihtisik või muu ülevõtmispakkumisega seotud isik ei või nõuda ülevõtmispakkumise tühistamist või selle tingimuste muutmist pärast selle kooskõlastamist inspeksiooni poolt.
- (2) Sihtisik või muu ülevõtmispakkumisega seotud isik võib nõuda ülevõtmispakkumisega tekitatud kahju hüvitamist.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud nõude aegumistähtaeg on üks aasta, arvates ülevõtmispakkumise kooskõlastamisest inspeksiooni poolt.

§ 177. Ülevõtmispakkumise avalikustamine

Ülevõtja avalikustab vastava turu korraldaja veebilehel ülevõtmispakkumisprospekti, mis sisaldab täies mahus õiget, täpset ja täielikku teavet ülevõtmispakkumise kohta.

§ 178. Ülevõtmispakkumise tulemused

Pärast ülevõtmistähtaja möödumist avalikustab ülevõtja käesoleva seaduse §-s 34 sätestatud korras ülevõtmispakkumise tulemused.

§ 179. Ülevõtmistähtaja pikendamine

Ülevõtmispakkumise edasilükkavate tingimuste saabumisel pikendab ülevõtja ülevõtmistähtaega nende sihtisikute suhtes, kes ei olnud ülevõtmispakkumise raames teinud ülevõtjale ettepanekut või offerdi aktsiate võõrandamiseks.

§ 180. Lepingust taganemine

- (1) Ülevõtmispakkumise raames aktsia võõrandamiseks ettepaneku või offerdi teinud isikul ja ettepaneku või offerdi aktseptinud sihtisikul on käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud juhtudel ning korras õigus ettepanek või offerdi tagasi võtta ja lepingust taganeda.
- (2) Ülevõtmispakkumise raames aktsia võõrandamiseks lepingu sõlminud sihtisikul on õigus üles öelda või taganeda sõlmitud ja veel täitmata võõrandamislepingust või nõuda täidetud võõrandamislepingu järgi üleantud ning saadu tagastamist, selle võimatuse korral aga kahju hüvitamist rahas käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud juhtudel ning korras. Ülevõtjal ei ole sellisel juhul õigust esitada sihtisiku vastu nõuet kahju hüvitamiseks.

§ 181. Võistlev ülevõtmispakkumine

Ülevõtmispakkumise esemeks olevate aktsiate suhtes teise ülevõtja poolt tehtava ülevõtmispakkumise (võistlev pakkumine) korral on sihtisikul õigus valida ülevõtmispakkumiste vahel ning selleks esialgse ülevõtmistähtaja jooksul:

- 1) tagasi võtta esialgse ülevõtmispakkumise raames aktsia võõrandamiseks ülevõtjale tehtud ettepanek;
- 2) taganeda ülevõtjaga esialgse ülevõtmispakkumise raames sõlmitud aktsia võõrandamislepingust.

§ 182. Õigusvastase ülevõtmispakkumise tagajärjed

(1) Isiku poolt käesoleva seaduse §-s 166 sätestatud kohustuse rikkumisel, kui isikule ei olnud antud õigust loobuda kohustusliku ülevõtmispakkumise tegemisest vastavalt käesoleva seaduse §-le 173, või § 175 lõikes 1 sätestatud kohustuse rikkumisel, ei saa isik kuni rikkumise lõppemiseni teostada hääleõigusi sihtemitendis ning neid hääli ei arvata sihtemitendi üldkoosoleku kvorumisse.

(2) Inspektsioonil on õigus teha Eesti väärtpaberite keskregistri pidajale viivitamatuks täitmiseks kohustuslik ettekirjutus kuni 20 päevaks keelata ülevõtja ja temaga kooskõlastatult tegutseva isiku väärtpaberikontol olevate väärtpaberite kasutamine ja käsutamine õigusvastase ülevõtmispakkumise tegemise korral või muu ülevõtmispakkumisega sarnase pakkumise sihtemitendi aktsionäridele kättesaadavaks tegemise korral või ülevõtja ja temaga kooskõlastatult tegutseva isiku poolt muude käesoleva seadusega või selle alusel antud õigusaktidega vastuolus olevate tegude tegemise korral.

§ 183. Ülevõtmispakkumise reeglid

(1) Rahandusminister kehtestab oma määrusega, lähtudes käesolevas seaduses toodud põhimõtetest, täpsemad nõuded ülevõtmispakkumisele ja sellega seotud asjaoludele (edaspidi *ülevõtmispakkumisreeglid*).

(2) Ülevõtmispakkumisreeglites sätestatakse:

- 1) ülevõtmispakkumise esemeks oleva aktsia õiglase ostuhinna määramise ja tasumise kriteeriumid ning menetlus;
- 2) ülevõtmispakkumise maksimumtähtaeg ja ülevõtmispakkumise tingimuslikkuse kriteeriumid,
- 3) ülevõtmispakkumise muutmise tingimused ja menetlus;
- 4) ülevõtmispakkumise inspektsiooniga kooskõlastamise kord;
- 5) ülevõtmispakkumise kohta teabe avalikustamise ja edastamise kriteeriumid ja menetlus;
- 6) nõuded ülevõtmispakkumise kõiki tingimusi kajastava ülevõtmispakkumisprospekti sisule ja vormile;
- 7) ülevõtmispakkumise tulemuste avalikustamise kriteeriumid ja menetlus;
- 8) ülevõtmispakkumise esemeks olnud aktsiate jaotamise kriteeriumid ja menetlus ülevõtjale;
- 9) ülevõtja kohustused tema poolt ülevõtmispakkumise esemeks olnud aktsia omandamisel sihtisikute suhtes soodsamatel tingimustel, võrreldes ülevõtmispakkumises tooduga;
- 10) nõuded sihtemitendi nõukogu arvamuse sisule ning vormile ülevõtmispakkumise ja sellega seonduvate asjaolude kohta;
- 11) ülevõtmispakkumise tegemata jätmisele või nurjumisele suunatud sihtemitendi või sihtisiku õigustamatute kaitsevõtete tunnused;
- 12) võistlevale ülevõtmispakkumisele rakendatavad põhimõtted ja kehtivad sätted ning võistleva ülevõtmispakkumise mõju esialgsele pakkumisele;
- 13) inspektsiooni õiguste ja kohustuste ulatus ülevõtmispakkumise avalikustamisele eelneva ja muu ülevõtmispakkumisega seotud järelevalve teostamisel.

(3) Ülevõtmispakkumisreeglites võib vajadusel ette näha:

- 1) kohustusliku ülevõtmispakkumise täpsemad tunnused ja erakorralise asjaolu täpsemad tunnused, mille puhul isikul on inspektsiooni nõusolekul õigus loobuda kohustusliku ülevõtmispakkumise tegemisest;
- 2) ülevõtmispakkumise raames tehtud ettepanekute tagasivõtmise ning sõlmitud lepingutest taganemise menetlus.

20. peatükk OLULISE OSALUSE OMANDAMINE TURUL

§ 184. Peatüki kohaldamine

(1) Käesolevas peatükis sätestatud kohaldatakse Eesti turule kauplemisele võetud või Eesti börsil noteeritud aktsiaid emitteerinud Eestis registreeritud aktsiaseltsides (edaspidi käesolevas peatükis *aktsiaselts*) osaluse omandamisele ja võõrandamisele.

(2) Aktsiatega esindatud häälte saamiseks käesoleva seaduse § 185 lõike 1 tähenduses loetakse ka vahetusvõlakirja vahetamist hääleõigust andvaks aktsiaks, märkimistõendis dokumenteeritud õigust omandada aktsiatest tulenev hääleõigus aktsiate saamisel, eelisaktsia omaniku poolt hääleõiguse omandamist ja hääleõigust

andva aktsia alusel väljaantud selle aktsia saamise õiguse omandamist, mille teostamine sõltub üksnes omandajast.

§ 185. Teatamiskohustus

(1) Igaüks, kes otseselt või kaudselt isiklikult või koos kooskõlastatult tegutsevate isikutega omandab aktsiaseltsis olulise osaluse või suurendab seda üle 1/5, 1/3, 1/2 või 2/3 kõigist nimetatud aktsiaseltsi emiteeritud aktsiatega esindatud häälest, peab tema poolt omatavate ja kontrollitavate hääle arvust viivitamata teatama sellele aktsiaseltsile ning selle aktsiaseltsi aktsiaraamatu pidajale.

(2) Igaüks, kelle otsene või kaudne osalus isiklikult või koos kooskõlastatult tegutsevate isikutega langeb alla käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetud määra, peab iga kord sellest ja tema poolt omatava ja kontrollitava osaluse suurusest aktsiaseltsis viivitamata teatama sellele aktsiaseltsile ning selle aktsiaseltsi aktsiaraamatu pidajale.

§ 186. Avalikustamiskohustus

(1) Aktsiaseltsi aktsiaraamatu pidaja edastab käesoleva seaduse § 185 kohaselt saadud teabe viivitamata vastavale korraldajale või börsikorraldajale.

(2) Korraldaja ja börsikorraldaja avalikustavad aktsiaraamatu pidajalt saadud teabe viivitamata oma veebilehel.

§ 187. Erisus

Aktsiaseltsile, kelle aktsiad on börsil noteeritud, kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 185 ja 186 sätestatud ka 1/20 suurusega osaluse omandamisel või selle vähenemisel.

§ 188. Erand

(1) Inspeksioonil on isiku kirjaliku põhjendatud taotluse alusel õigus teha erand käesoleva seaduse §-de 185 ja 187 rakendamise suhtes, kui rakendamine tooks kaasa ohu Eesti riiklikule julgeolekule, avalikule korrale, turu korrapärasele toimisele või kui rakendamisega kaasneks investorite huvide oluline kahjustamine või muu erakorraline asjaolu.

(2) Kui inspeksioon ei ole erandi tegemist otsustanud seitsme päeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse saamisest arvates, loetakse, et inspeksioon erandit ei tee. Erandi tegemata jätmist ei ole inspeksioon kohustatud põhjendama.

(3) Rahandusminister võib kehtestada oma määrusega erandi andmise otsustamiseks vajaliku teabe loetelu ja taotluse läbivaatamise korra.

21. peatükk

SISETEABE ALUSEL TEHINGUTE TEGEMISE JA TURUGA MANIPULEERIMISE KEELAMINE

§ 189. Käesoleva peatüki kohaldamine

(1) Käesolevas peatükis sätestatud ei kohaldata tehingutele, mida Eesti Vabariik, Eesti Pank või nende nimel tegutsev isik või asutus on teinud seoses raha-, valuutakursi- või riigi võlahalduspoliitikaga.

(2) Käesolevas peatükis väärtpaberite kohta sätestatud kohaldatakse käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punktides 1 - 3 nimetatud väärtpaberite ning nende hoidmistunnistuste suhtes, samuti tuletisväärtpaberite suhtes, mille alusvaraks on eelnimetatud väärtpaberid.

(3) Käesolevas peatükis sätestatud kohaldatakse tehingutele, mis on tehtud Eestis või kus tehingu tüheks pooleks või tehingu poole esindajaks on Eesti isik ja mis on tehtud Eesti turul kaubeldava väärtpaberiga või tuletisväärtpaberiga, millega Eesti turul ei kaubelda, kuid mille alusvaraks on Eesti turul kaubeldav väärtpaber.

(4) Käesoleva peatüki tähenduses loetakse väärtpaberiga kauplemiseks Eesti turul ka olukord, kus avalikustatud on isiku poolt Eesti turu korraldajale esitatud taotlus alustada selle väärtpaberiga kauplemist turul.

§ 190. Siseteave

(1) Siseteave käesoleva seaduse tähenduses on avalikustamata teave, mis puudutab otseselt väärtpaberit, millega turul kaubeldakse, või sellise väärtpaberi emitenti ja mis avalikustatuna tõenäoliselt võib oluliselt mõjutada väärtpaberi hinda või väärtust.

(2) Siseteabeks ei loeta eranditult avalikustatud teabe alusel teostatud analüüsi, kokkuvõtteid ja muid materjale.

§ 191. Siseteabe alusel tehingu tegemise keeld

(1) Insaider käesoleva seaduse tähenduses on isik, kes väärtpaberi emitendi täisosanikuna, juhtimis- või järelevalveorgani liikmena, osaluse tõttu väärtpaberi emitendis või oma töö, elukutse või kohustuste tõttu omab ligipääsu siseteabele ja valdab seda.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik on äriühing või muu juriidiline isik või asutus, siis on insaideriks füüsiline isik, kes võtab osa tehingu tegemise otsuse langetamisest nimetatud juriidilise isiku arvel ja valdab seda siseteavet.

(3) Insaideriks loetakse ka kolmandaid isikuid, kes omavad siseteavet, mille käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik on talle otseselt või kaudselt avaldanud.

(4) Insaider ei või otseselt või kaudselt omandada ega võõrandada oma arvel, kolmanda isiku arvel või nimel väärtpaberit, mida talle teada olev siseteave puudutab.

§ 192. Siseteabe avaldamise keeld

Siseteavet on keelatud avaldada kolmandatele isikutele, välja arvatud juhul, kui see on vajalik töö- või ametikohustuste tavapäraseks täitmiseks või selle avaldamise kohustus on ette nähtud õigusaktiga või teave avaldatakse käesoleva seaduse §-de 142 ja 159 alusel.

§ 193. Keeld anda soovitusi

Insaideril on keelatud anda kolmandatele isikutele soovitusi käesoleva seaduse § 189 lõikes 3 nimetatud väärtpaberite, mille kohta ta omab siseteavet, omandamiseks või võõrandamiseks või mõjutada neid väärtpabereid omandama või võõrandama.

§ 194. Juriidilise isiku esindaja vastutus

Käesoleva seaduse §-des 191, 192 või 193 sätestatu rikkumise korral loetakse vastavat keeldu rikkunuks ka siseteavet omav juriidilise isiku füüsilisest isikust esindaja, kes andis nõusoleku §-des 191, 192 või 193 sätestatud teo tegemiseks või töö- või käsunduslepingu alusel või muul alusel esindas juriidilist isikut teo tegemisel, millega rikuti §-des 191, 192 või 193 sätestatut.

§ 195. Sisereeglite kehtestamise kohustus

(1) Emitent, kelle väärtpaberiga turul kaubeldakse, peab kehtestama sisereeglid, mis reguleerivad siseteabe hoidmist ja selle avaldamist.

(2) Emitent, kelle väärtpaberiga turul kaubeldakse, samuti tema emaettevõtja või tütarettevõtja on kohustatud kehtestama sisereeglid oma täisosanikele, nõukogu ja juhatuse liikmetele ja töötajatele tehingute tegemiseks oma arvel või kolmandate isikute arvel või nimel nimetatud emitendi väärtpaberitega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud sisereeglid on kohustatud kehtestama ka muu isik või asutus, sealhulgas inspeksioon, väärtpaberituru kutseline osaline ja audiitorühing, kes oma töö- ja kutseülesannete või kohustuste tõttu omab regulaarselt juurdepääsu siseteabele.

(4) Inspeksioonile esitatakse tema nõudmisel viivitamata käesoleva paragrahvi lõigetes 1 - 3 nimetatud sisereeglid.

§ 196. Insaideri poolt andmete esitamine

(1) Insaider esitab inspeksioonile viimase nõudmisel andmed käesoleva seaduse § 189 lõikes 3 nimetatud väärtpaberite omandamise või võõrandamise ja sellega seotud asjaolude kohta enda, oma abikaasa või faktilise elukaaslase ja alaealiste laste arvel või kolmanda isiku arvel või nimel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohustus esitada inspeksioonile andmed emitendi väärtpaberite omandamise või võõrandamise kohta enda arvel laieneb ka juriidilisele isikule, kelle füüsilisest isikust esindaja omab juurdepääsu siseteabele.

§ 197. Emitendi poolt andmete esitamine

Emitent, kelle väärtpaberiga turul kaubeldakse, ning tema emaettevõtja ja tütarettevõtja esitavad inspeksioonile viimase nõudmisel andmed selle väärtpaberi insaiderite ja nendega seotud asjaolude kohta.

§ 198. Andmete esitamise kord

(1) Käesoleva seaduse §-des 196 ja 197 nimetatud andmed esitatakse inspeksioonile kolme tööpäeva jooksul, arvates järelepärimise kättesaamise päevast, kui inspeksioon ei ole isiku põhjendatud taotlusel lubanud andmete hilisemat esitamist.

(2) Inspeksioon võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete osas nõuda täpsustavate andmete ja dokumentide esitamist.

§ 199. Andmete kasutamine

(1) Inspeksioon võib käesoleva seaduse §-de 196 - 198 alusel edastatud andmeid ja dokumente koguda, säilitada ja kasutada üksnes käesolevas peatükis sätestatud keeldude rikkumise ja kohustuste täitmise kontrollimiseks või teiste riikide väärtpaperiturujärelevalve asutustega tehtava koostöö eesmärgil.

(2) Käesoleva seaduse § 196 alusel inspeksioonile edastatud teave, mis ei ole enam vajalik käesolevas peatükis sätestatud keeldude rikkumise ja kohustuste täitmise kontrollimiseks või rahvusvahelise koostöö eesmärgil, hävitatakse viivitamata.

§ 200. Turuga manipuleerimine

(1) Turuga manipuleerimine on isiku tegevus või tegevusetus, mille eesmärgiks on turul kaubeldavate väärtpaperite väärtusest, hinnast, käibest või kauplemise aktiivsusest ebaõige või eksitava mulje kujundamine, sekkudes seeläbi turu nõudluse ja pakkumise kujunemise protsessi.

(2) Turuga manipuleerimiseks loetakse ka ebaõige või eksitava teabe avalikustamist või levitamist turul kaubeldava väärtpaperi emitendi või temaga ühte kontserni kuuluva äriühingu kohta.

(3) Turuga manipuleerimiseks loetakse muu hulgas alljärgnev turul avalduv või seda mõjutav tegu:

1) tehingud või tehingute seeriad või mis tahes muu tegu, mille eesmärgiks on väärtpaperi hinna langetamine, tõstmine või ühel tasemel hoidmine turul;

2) tehingud või tehingute seeriad või mis tahes muu tegu, mille eesmärgiks on suurendada väärtpaperite käivet või kauplemise aktiivsust turul;

3) tehingud või tehingute seeriad või mis tahes muu tegu, mille eesmärgiks on ajendada teist isikut otseselt või kaudselt turul väärtpaperi omandamise või võõrandamise tehingut tegema või sellest hoiduma;

4) tehingud või tehingute seeriad või mis tahes muu tegu, mille eesmärgiks on mõjutada väärtpaperi kauplemispäeva sulgemishinda turul;

5) tehingud või tehingute seeriad, mille hind või tehingutega kaasnevate võimalike kahjude katmine lepatakse eelnevalt kokku turuväliselt;

6) väärtpaperi omandamine või võõrandamine samaaegselt või lühikese ajavahemiku jooksul, mille eesmärgiks on näiliselt suurendada turu aktiivsust või käivet;

7) tehingukorralduse sisestamine väärtpaperi osas, mille kohta on eelnevalt teada, et teine osapool sisestab samal ajal suuruselt ja hinnalt sarnase tehingukorralduse;

8) turul tehtavad näilised või teeseldud tehingud;

9) emitendi poolt käesoleva seaduse §-de 146 ja 159 kohaselt avalikustamisele kuuluva teabe avalikustamata jätmine või avalikustamisega põhjendamatult viivitamine või ebatäpse teabe avalikustamine;

10) muu tegevus, mille eesmärgiks on käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud eesmärgi saavutamine.

(4) Korraldajal on õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatule kehtestada oma reglemendiga täiendav loetelu tegudest, mida käsitatakse turuga manipuleerimisena.

§ 201. Turuga manipuleerimise keeld

(1) Turuga manipuleerimine on keelatud.

(2) Investeerimisühingul, kes on teadlik või kellel on kahtlus turuga manipuleerimisest või selle katsest, on keelatud vastavat tehingut vahendada ja kohustus sellest viivitamata teavitada inspeksiooni.

22. peatükk VAHEKOHUS

§ 202. Turu vahekohus

(1) Turu vahekohus (edaspidi *vahekohus*) on Eesti turu korraldaja poolt moodustatav alaliselt tegutsev vahekohus, mis lahendab turu ja selle korraldajaga seotud lepingu- ja teistest tsiviilõiguslikest suhetest tulenevaid vaidlusi.

(2) Korraldaja teatab inspeksioonile, kas tema juures tegutseb alaliselt vahekohus. Vahekohtu tegutsemisel esitab korraldaja inspeksioonile vahekohtu koosseisu ja tegutsemise seadusele vastavust kinnitava kirjaliku teabe.

(3) Inspeksioon teatab seaduslikult alaliselt tegutsevast vahekohtust kohtutele või muudele kohtuotsuste täitmist korraldavatele riigiasutustele.

§ 203. Vahekohtu pädevus

Vahekohus lahendab vaidlusi hagiavalduste alusel, kui:

- 1) poolte vahel on kirjalik kokkulepe juba tekkinud või tekkida võiva vaidluse üleandmise kohta vahekohtu lahendada;
- 2) nõusolek vaidluse lahendamiseks vahekohtus on väljendatud hageja poolt hagi esitamisega, kostja poolt aga tegevusega, mis annab tunnistust tema vabatahtlikust allumisest vahekohtu jurisdiktsioonile.

§ 204. Vahekohtu nõukogu ja vahekohtunik

(1) Vahekohtu nõukogus on kuni kuus liiget. Vahekohtu nõukogu määratakse kuni kaheks aastaks vastavalt vahekohtu reglemendile.

(2) Vahekohtu nõukogu põhiliseks ülesandeks on arvata isikuid vahekohtu nimekirja ning sellest välja, samuti pidada vahekohtunike nimekirja. Vahekohtu nõukogu muud õigused ja kohustused sätestatakse vahekohtu reglemendis.

(3) Vahekohtu nõukogu liikmel peab olema juriidiline akadeemiline kõrgharidus. Vahekohtunikul peab olema akadeemiline kõrgharidus või sellega võrdsustatud haridus.

(4) Vahekohtunikud on oma kohustuste täitmisel sõltumatud.

§ 205. Vahekohtu reglement

Vahekohtu nõukogu töökorra, samuti vahekohtu moodustamise ja vaidluste lahendamise korda reguleeritakse vahekohtu reglemendiga, mille kinnitab vastav korraldaja.

§ 206. Vaidlus vahekohtus

(1) Vaidlusi vaatab vahekohtus läbi vastavalt vahekohtu reglemendile poolte valitud või vahekohtu nõukogu määratud üks või mitu vahekohtunikku.

(2) Vaidluste läbivaatamine vahekohtus on tasuta või tasuline vastavalt vahekohtu reglemendile. Vahekohtu tasu määr ning tasumise kord sätestatakse vahekohtu reglemendis.

(3) Vahekohus arvestab vaidluse lahendamisel õigusaktides ja turu reglemendis sätestatud, samuti turul ausa ja õiglase kauplemise suhtes kehtivaid ja muid häid äritavasid.

§ 207. Hagi tagamine

(1) Vahekohus võib poole avalduse alusel rakendada järgmisi hagi tagamise abinõusid:

- 1) kostjale kuuluva kinnisvara võõrandamise keelumärge või kohtuliku hüpoteegi seadmine kinnistusraamatus ja tema või teiste isikute juures oleva vallasvara või rahasummade arestimine hagi hindade arvestades;
- 2) kostjal teatud tehingute ja toimingute keelamine.

(2) Vahekohtu otsust, millega on määratud hagi tagamise abinõu, täidetakse samal viisil nagu vahekohtu lõppotsust vaidluse lahendamise kohta.

(3) Hagi tagamisega põhjustatava võimaliku kahju hüvitamiseks võib vahekohus nõuda avaldajalt raha ettemaksmist vahekohtu deposiiti.

(4) Kui vahekohus jätab hagi rahuldamata ja kui hageja taotlusel hagi tagamisega on kostjale tekitatud kahju, on kostjal õigus nõuda kahju hüvitamist hagejalt.

§ 208. Koostöö maa- ja linnakohtuga

Vahekohus võib taotleda maa- või linnakohtult abi töendamismenetluseks või muudeks kohtutoiminguteks, mis ei ole vahekohtu pädevuses. Kohus lahendab taotluse vastavalt töendamismenetluse või muude kohtutoimingute kohta kehtivatele menetlussätetele.

§ 209. Vaidlustamine

Eesti Vabariigi seaduse «Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Arbitraapikohtu kohta» (RT 1991, 25, 308; RT I 1999, 18, 302) §-des 7 ja 7¹ sätestatud kohaldatakse seoses menetlusega vahekohtus.

§ 210. Vahekohtu otsuse täitmine

(1) Vahekohtu otsus täidetakse Eestis asuva isiku suhtes täitemenetluse seadustikus (RT I 1993, 49, 693; 2001, 29, 156; 43, 238) sätestatud korras.

(2) Vahekohtu otsus täidetakse välisriigis asuva isiku suhtes täitemenetluse seadustikus või välislepingus sätestatud korras. Selline otsus loetakse välisriigi vahekohtu otsuseks täitemenetluse seadustiku § 74 tähenduses.

§ 211. Vahekohtu lõpetamine

Inspektsioonil on õigus teha korraldajale ettekirjutus vahekohtu tegevuse lõpetamiseks, kui vahekohtu tegutsemine seab ohtu turu korrapärase toimimise või kohtuotsuste täitmist korraldavate riigiasutuste tõrgeteta toimimise.

V. osa ARVELDUS

23. peatükk VÄÄRTPABERITEHINGUTEST TULENEVATE KOHUSTUSTE ARVELDAMINE

§ 212. Käesoleva osa kohaldamine

(1) Käesolevat osa kohaldatakse väärtpaberitehingutest tekkinud kohustuste täitmisele läbi väärtpaberiarveldussüsteemi, samuti tehingutele, millega tagatakse väärtpaberiarveldussüsteemis osalemisega seotud kohustuste täitmine.

(2) Käesoleva osa sätted ei laiene Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja poolt Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse (RT I 2000, 57, 373; 2001, 48, 268; 79, 480) alusel tehtavatele registritoimingutele.

§ 213. Väärtpaberiarveldussüsteem

(1) Väärtpaberiarveldussüsteem (edaspidi käesolevas osas *süsteem*) on kolme või enama süsteemi liikme ning süsteemi korraldaja vahel sõlmitud lepingu alusel väärtpaberitehingutest tekkinud kohustuste täitmiseks ja süsteemis osalemisest tekkinud kohustuste täitmise tagamiseks moodustatud organisatsiooniliste, tehniliste ja õiguslike lahenduste kogum.

(2) Käesoleva seaduse tähenduses mõistetakse ülekandekorraldusena väärtpaberitehingutest tekkinud kohustuste täitmiseks antud maksekäsundeid või väärtpaberite üleandmiseks antud korraldusi.

§ 214. Süsteemi korraldaja

(1) Süsteemi korraldaja on isik, kes koosõlas süsteemi reeglites sätestatuga ja nende alusel tema poolt sõlmitud lepingutega korraldab ülekandekorralduste täitmist ning sõltuvalt süsteemi korraldamisest ka süsteemi liikmete vaheliste nõuete tasaarvestamist.

(2) Süsteemi korraldajana võib tegutseda:

- 1) Eesti Pank;
- 2) isik, kellele inspektsioon on sellekohaseks tegutsemiseks andnud vastava tegevusloa.

(3) Igal süsteemil võib olla üksnes üks süsteemi korraldaja.

§ 215. Nõuded süsteemi korraldajale

(1) Süsteemi korraldaja aktsiakapital peab olema vähemalt 125 000 eurot. Rahandusministril on õigus kehtestada süsteemi korraldaja usaldusvääruse tagamiseks täiendavaid usaldatavusnõudeid. Nimetatud nõuete kehtestamisel võetakse arvesse käesoleva seaduse §-s 226 sätestatud tagatise ning muid olulist tähtsust omavaid asjaolusid.

(2) Süsteemi korraldaja peab korraldama süsteemi toimimise selliselt, et ülekandekorralduste täitmisele suunatud andmetöötlus ja muud toimingud tagaksid ülekandekorralduste täitmise vastavalt ülekandekorralduste tingimustele ja süsteemi reeglitele.

(3) Süsteemi korraldaja peab juhtimis- ja tegevusriskide maandamiseks rakendama piisavaid sisekontrolli meetmeid.

(4) Süsteemi korraldaja nõukogu ja juhatuse liikmetele kohaldatakse käesoleva seaduse § 79 lõikes 5 ja §-s 80 investimisühingu juhtide suhtes sätestatud.

§ 216. Süsteemi korraldaja tegevus

(1) Süsteemi korraldajale antud tegevusluba annab õiguse üksnes:

- 1) pidada arvestust ülekandekorralduste alusel süsteemi kaudu täitmisele kuuluvate nõuete ja kohustuste üle (*clearing*);
- 2) korraldada ja tagada regulaarselt ülekandekorralduste alusel tekkinud nõuete ja kohustuste täitmist, sealhulgas nende tasaarvestamist (*settlement*);
- 3) sõlmida ülekandekorralduste täitmiseks seotud rahaliste kohustuste arvelduste korraldamiseks lepinguid krediidiasutuste seaduses sätestatud maksesüsteemi haldajaga või, kui süsteemi korraldajal on sellekohane tegevusluba, pidada rahaliste kohustuste arvelduste korraldamiseks süsteemi liikmete arvelduskontosid;
- 4) teha väärtpaperitehingute täitmiseks vajalikke päringuid ja anda korraldusi Eesti väärtpaperite keskregistri pidajale (edaspidi käesolevas osas *registripidaja*) kannete tegemiseks kooskõlas õigusaktide, süsteemi reeglite ja süsteemi korraldaja poolt sõlmitud lepingutega;
- 5) teha väärtpaperitehingute täitmiseks vajalikke päringuid ja anda korraldusi maksesüsteemile toimingute tegemiseks kooskõlas õigusaktide, süsteemi reeglite ja süsteemi korraldaja poolt sõlmitud lepingutega;
- 6) moodustada ja käsutada süsteemi toimimiseks, süsteemi liikmete kohustuste täitmise tagamiseks ja süsteemi toimimisega seotud riskide maandamiseks vajalikke tagatisvahendite fonde;
- 7) süsteemi reeglitega ettenähtud juhtudel ja korras võtta üle väärtpaperitehingutest tekkinud nõudeid ja kohustusi.

(2) Süsteemi korraldajal on lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule õigus:

- 1) osutada makseagendi teenuseid väärtpaperitega seotud väljamaksete tegemisel. Makseagendiks käesoleva seaduse tähenduses on emitendi esindaja, kes vahendab väärtpaperitelt tehtavaid makseid;
- 2) teha nii väärtpaperite kui ka raha laenu- ning tagatistehinguid;
- 3) osutada välisvaluuta vahetusega seotud teenuseid;
- 4) osutada muid teenuseid ning teha tehinguid ja toiminguid, mis on vajalikud seoses ülekandekorralduste täitmise korraldamise või tagamisega.

§ 217. Süsteemi korraldaja tegevusluba

(1) Süsteemi korraldaja tegevusloa (edaspidi käesolevas osas *tegevusluba*) suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 48 lõiget 2 ja 3, § 51 lõiget 1 ja 3, §-s 52, § 53 lõikes 3, § 55 lõiget 1 - 5 ja §-s 57 sätestatud.

(2) Tegevusluba tuleb taotleda iga süsteemi korraldamiseks eraldi.

§ 218. Tegevusloa taotlemine

(1) Tegevusloa taotlemisel esitab taotleja inspeksioonile vastava kirjaliku avalduse ning käesoleva seaduse § 54 lõike 1 punktides 1 - 11 ja 15 nimetatud andmed ja dokumendid ning käesoleva seaduse §-s 222 nimetatud süsteemi reeglite projekti ja taotleja äriplaani järgneva kolme aasta kohta. Taotluse vormi kehtestab rahandusminister oma määrusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud äriplaani peab sisaldama arveldus-, teabe- ja muude süsteemide toimimise täpset kirjeldust, samuti taotleja organisatsioonilise ülesehituse, tegevuskohtade, rakendatavate infotehnoloogiliste ja muude tehniliste vahendite ning majandusnäitajate kirjeldust. Rahandusminister võib oma määrusega kehtestada äriplaanile täpsemad nõuded.

§ 219. Tegevusloa andmisest keeldumine

(1) Inspeksioon keeldub tegevusloa andmisest, kui:

- 1) tegevusloa taotlemisel esitatud andmed või dokumendid ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele või need on ebaõiged, eksitavad või mittetäielikud;
- 2) taotleja ei esitanud tähtaegselt või on keeldunud esitamast inspeksioonile taotlemisel esitamisele kuuluvaid või muid inspeksiooni poolt nõutud andmeid, dokumente või teavet;
- 3) taotleja ei suuda tulenevalt oma organisatsioonilisest ülesehitusest, õiguslikest ja tehnilistest lahenditest ning vara ja omakapitali ebapiisavusest täita käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktidega süsteemi korraldajale ja süsteemile kehtestatud nõudeid;
- 4) taotleja muud tegevusalad seavad ohtu süsteemi korra- või õiguspärase toimimise või süsteemi korraldajana tegutsemisele;
- 5) inspeksiooni hinnangul taotleja nõukogu ja juhatuse liikmed ei oma piisavalt süsteemi korraldamiseks vajalikke teadmisi või ei ole võimelised korraldama süsteemi korra- ja õiguspärase toimimist, samuti kui taotleja juhil ei ole oma kohustuste täitmiseks vajalikku haridust, teadmisi, kogemusi või laitmatut reputatsiooni;
- 6) juht on olnud pankrotivõlgnik või tema suhtes on pankrotimenetlus raugenud, juhi tegevus või tegevusetus on põhjendanud isiku pankroti, sundlõpetamise või tegevusloa kehtetuks tunnistamise või juhi tegevus või tegevusetus on näidanud tema suutmatust korraldada väärtpaperituru kutselise osalise või kutselise investori tegevust selliselt, et võlausaldajate huvid oleksid küllaldaselt kaitstud;
- 7) taotleja ei ole täitnud käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõudeid;

8) taotleja on olulisel määral või korduvalt rikkunud õigusaktides sätestatud nõudeid või taotleja tegevus või tegevusetus ei vasta headele äritavadele.

(2) Tegevusluba omav süsteemi korraldaja on kohustatud tegevusloa kehtivuse ajal vältima asjaolusid, mis on aluseks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tegevusloa andmisest keeldumisele.

§ 220. Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

(1) Tegevusloa kehtetuks tunnistamine on tegevusloa andmise otsusega omandatud õiguse täielik või osaline äravõtmine.

(2) Inspektsioonil on õigus tunnistada tegevusluba kehtetuks, kui:

1) süsteemi korraldaja võib oma tegevuse või tegevusetusega põhjustada ohu riigi majandusele tervikuna või riigi avalikule korrale või väärtpaberituru korra- või õiguspärasele toimimisele;

2) süsteemi korraldaja suhtes esineb käesoleva seaduse § 219 lõikes 1 sätestatud tegevusloa andmisest keeldumise alus;

3) süsteemi korraldaja rikub oluliselt seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud nõuet;

4) süsteemi korraldaja ei ole täies ulatuses või tähtaegselt täitnud inspektsiooni poolt tehtud ettekirjutust;

5) süsteemi korraldaja on oma tegevuse või tegevusetuse tõttu kaotanud usalduse;

6) süsteemi korraldaja ei ole alustanud süsteemi korraldajana tegutsemist kuue kuu jooksul tegevusloa andmisest arvates.

(3) Enne tegevusloa käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtetuks tunnistamise otsustamist võib inspektsioon teha süsteemi korraldajale tähtajalise ettekirjutuse kehtetuks tunnistamise aluseks olevate puuduste kõrvaldamiseks.

§ 221. Süsteemi liige

(1) Süsteemi liige on isik, kes on ülekandekorralduste täitmiseks sõlminud süsteemi korraldajaga ja kõigi teiste süsteemi liikmetega lepingu süsteemi kasutamiseks vastavalt süsteemi reeglitele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud süsteemi liikmeks võib olla:

1) krediidasutus või välisriigi krediidasutuse filiaal krediidasutuste seaduse tähenduses;

2) investeerimisühing või välisriigi investeerimisühingu filiaal, esindus ning piiriüleste investeerimisteenus pakkuja käesoleva seaduse tähenduses;

3) valitsusasutus, avalik-õiguslik juriidiline isik või riigi poolt asutatud sihtasutus;

4) välisriigi süsteemi korraldaja, väärtpaberite registri pidaja ja keskpank.

(3) Süsteemi reeglitega ettenähtud juhtudel ja korras võib süsteemi liige vahendada süsteemi teenuseid kolmandatele isikutele.

(4) Süsteemi liige on kohustatud teavitama õigustatud isikuid enda süsteemi liikmeks olekust ning süsteemi reeglitest neis sätestatud juhtudel ja korras.

§ 222. Süsteemi reeglid

Ülekandekorralduste andmist ja täitmist ning süsteemi toimimist reguleeritakse käesoleva seaduse alusel süsteemi korraldaja poolt kehtestatud reeglitega (edaspidi käesolevas osas *süsteemi reeglid*), milles peavad muu hulgas sisalduma:

1) süsteemi korraldaja nimi;

2) süsteemile esitatavad nõuded;

3) süsteemi liikmetele esitatavad nõuded;

4) süsteemi liikme staatuse andmise, peatamise ning tühistamise kord;

5) ülekandekorralduste täitmiseks kasutatava arveldustehnika kirjeldus;

6) ülekandekorralduste alusel tekkinud nõuete ja kohustuste arveldamise kord, see on ülekandekorralduste töötlemise ajakava ning ülekandekorralduste täitmine ja selle korraldamine juhul, kui süsteemi toimimine on häiritud tehnilisest rikkest või süsteemis osaleja kohustuste mittekohasest täitmisest tingituna;

7) ülekandekorralduste täitmise tagamise viisid ning tagatisvahendite moodustamise ja kasutamise kord;

8) süsteemis osalemisest tulenevate kohustuste täitmise tagamise tingimused ja kord;

9) arvelduste lõplikkust määratlevad tingimused, sealhulgas ülekandekorralduse vastuvõtmise ja tagasivõetamatuse hetk;

10) süsteemi korraldaja ja liikmete kohustused ja vastutus;

11) süsteemi reeglite muutmise ja vaidlustamise kord.

§ 223. Süsteemi reeglite kooskõlastamine

(1) Pärast süsteemi reeglite või nende muudatuste vastuvõtmist esitatakse need inspektsioonile kooskõlastamiseks. Kooskõlastamise taotlemisel esitatakse inspektsioonile vastav kirjalik avaldus, süsteemi reeglid või nende muudatused koos selgitustega ja hinnanguga nende mõju kohta süsteemi liikmetele ja süsteemi toimimisele.

(2) Inspektsioon võib nõuda süsteemi reeglite või nende muudatuste täpsustamiseks ja mõju hindamiseks süsteemi korraldajalt täiendavate andmete ja dokumentide esitamist.

(3) Inspektsioon teeb otsuse süsteemi reeglite või nende muudatuste kooskõlastamise või sellest keeldumise kohta 15 päeva jooksul vastava avalduse esitamisest arvates, kuid mitte hiljem kui 10 päeva pärast kõigi käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmete esitamist.

(4) Inspektsioon keeldub süsteemi reeglite või nende muudatuste kooskõlastamisest, kui süsteemi reeglid või nende muudatused ei vasta õigusaktide nõuetele või ei ole piisavad süsteemi tõhusaks toimimiseks.

(5) Süsteemi reeglid ja nende muudatused jõustuvad pärast nende avalikustamist süsteemi korraldaja veebilehel, kui süsteemi reeglites või nende muudatustes ei ole määratud hilisemat tähtaega. Avalikustada võib üksnes inspektsiooni poolt kooskõlastatud süsteemi reegleid või nende muudatusi.

(6) Süsteemi reeglite või nende muudatuste kooskõlastamise nõuet ei kohaldata juhul, kui süsteemi korraldajana tegutseb Eesti Pank.

§ 224. Ülekandekorralduste lõplikkus

(1) Süsteemi korraldajale süsteemi reeglite kohaselt edastatud ülekandekorraldust ei või alates süsteemi reeglitega sätestatud hetkest tagasi võtta ega muuta. Toimingud, mis on tehtud pärast nimetatud hetke eesmärgiga muuta või tühistada antud ülekandekorraldus, on tühised.

(2) Ülekandekorralduse tagasivõtmine pankrotimenetluses ei too kaasa süsteemi korraldaja poolt tehtud tasaarvestuse kehtetust.

§ 225. Tasaarvestamine

Süsteemis võidakse süsteemi liikmete vahelisi ning süsteemi liikmete ja süsteemi korraldaja vahelisi nõudeid ja kohustusi täita nõuete tasaarvestamise teel. Sellisel juhul toimub arveldus samaliigiliste nõuete ja kohustuste tasaarvestamise tulemusena saadud summaarsete nõuete ehk kogunõuete (netonõue) ja summaarsete kohustuste ehk kogukohustuste (netokohustus) täitmise teel. Nõuete tasaarvestamise korral loetakse süsteemi reeglite kohaselt arvestatud summaarne nõue kehtivaks ühe nõudena nii vastava isiku, tema kreditoride kui ka kolmandate isikute suhtes.

§ 226. Süsteemi tagatisvahendid

(1) Süsteemi liikmete ning süsteemi korraldaja kohustuste täitmise tagamiseks on süsteemi korraldaja kohustatud moodustama tagatisvahendite fondi (edaspidi käesolevas osas *tagatisfond*), mille moodustamise alused sätestatakse süsteemi reeglites.

(2) Tagatisfondi kuuluvat vara kasutatakse süsteemi reeglites sätestatud korras ülekandekorralduste täitmiseks juhul, kui korralduse õigeaegne täitmine korralduse andja vahendite arvel ei ole võimalik ning kui süsteemi reeglite kohaselt seatud muude tagatiste väärtus ei ole korralduste täitmiseks piisav.

§ 227. Tagatisväärtpaber

(1) Süsteemis osalemisest tekkinud kohustuste täitmise tagamiseks võivad süsteemis osalevad isikud kokku leppida Eesti väärtpaberite keskregistris registreeritud, nimetatud isikutele kuuluvate väärtpaberite koormamiseks süsteemi korraldaja või süsteemi teise liikme kasuks seatud pandiga süsteemi reeglites sätestatud korras. Selliselt panditud väärtpaberit nimetatakse käesoleva seaduse tähenduses tagatisväärtpaberiks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud korras ei või pantida väärtpabereid, mille võõrandamine on piiratud kolmandate isikute suhtes kehtiva ostueesõigusega või mille kasutus- või käsutusrežiimile on seatud muud põhikirjast tulenevad piirangud.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud väärtpaberid loetakse kolmandate isikute suhtes pandituks alates sellekohase märke tegemisest Eesti väärtpaberite keskregistris avatud väärtpaberikontol.

(4) Tagatisväärtpaberiga tagatud kohustuse mittekohase täitmise korral võib süsteemi korraldaja või süsteemi liige, kelle kasuks on pant seatud, väärtpaberid viivitamata võõrandada, kui pandi kasutamist reguleerivate süsteemi reeglite või pandi seadmise aluseks oleva kokkuleppega ei ole ette nähtud teistsugust tagatisväärtpaberite võõrandamise režiimi. Nimetatud võõrandamise õigus on isikul, kelle kasuks on pant seatud, ka pankrotimenetluse käigus.

(5) Väärtpaberite omanik ei või tagatisväärtpabereid võõrandada ega koormata.

(6) Tagatisväärtpaberid ei kuulu väärtpaberite omaniku pankrotivara hulka, samuti ei laiene selliselt koormatud väärtpaberitele nende omaniku suhtes kohaldatavad hagi tagamise abinõud ega muud käsutuspiirangud.

§ 228. Süsteemi liikme pankroti erisused

(1) Pankroti väljakuulutamise korral süsteemi liikme suhtes, samuti moratooriumi kehtestamise korral krediidasutusest süsteemi liikme puhul peatab süsteemi korraldaja viivitamata vastava süsteemi liikme poolt antavate ülekandekorralduste vastuvõtmise. Pankrotimenetluse algatamise korral süsteemi liikme suhtes on süsteemi korraldajal õigus peatada vastava süsteemi liikme poolt antavate ülekandekorralduste vastuvõtmine süsteemi reeglites sätestatud korras.

(2) Pankrotimenetluse algatamine või pankroti väljakuulutamine süsteemi liikme suhtes, samuti moratooriumi kehtestamine krediidasutusest süsteemi liikme puhul ei peata vastava süsteemi liikme poolt süsteemi korraldajale enne pankrotimenetluse algatamist, pankroti väljakuulutamist või moratooriumi kehtestamist süsteemi reeglite kohaselt edastatud ülekandekorralduste täitmist. Enne pankrotimenetluse algatamist, pankroti väljakuulutamist või moratooriumi kehtestamist süsteemis osalemisega võetud kohustused täidetakse süsteemi liikme poolt seatud tagatiste ning süsteemi tagatisfondi arvel.

(3) Süsteemi liikme suhtes pankrotimenetluse algatamise, pankroti väljakuulutamise või krediidasutusest süsteemi liikme puhul moratooriumi kehtestamise päeval süsteemi korraldajale süsteemi reeglite kohaselt edastatud ja täidetud ülekandekorraldused kehtivad vaid juhul, kui süsteemi korraldaja ei olnud teadlik ega pidanudki teadma pankrotimenetluse algatamisest, pankroti väljakuulutamisest või moratooriumi kehtestamisest.

(4) Süsteemi liikme pankroti korral ei kuulu käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud ülekandekorralduse täitmise tulemusel süsteemi liikme omandist väljaläinud vara tema pankrotivara hulka.

(5) Süsteemi liikme pankroti korral ei kuulu tema poolt süsteemi reeglite kohaselt süsteemi tagatisfondi tasutu tema pankrotivara hulka.

(6) Süsteemi liige teavitab viivitamata süsteemi korraldajat ja inspeksiooni iseenda suhtes pankrotimenetluse algatamisest ja selle lõppemisest või pankroti väljakuulutamisest või moratooriumi kehtestamisest. Sama kohustus on ka vastaval ajutisel pankrotihalduril, pankrotihalduril või moratooriumihalduril vastava süsteemi liikme suhtes.

§ 229. Süsteemi korraldaja pankroti erisused

(1) Kui süsteemi korraldaja suhtes on algatatud pankrotimenetlus või välja kuulutatud pankrot, lõpetab süsteemi korraldaja viivitamata ülekandekorralduste vastuvõtmise süsteemi liikmetelt.

(2) Pankrotimenetluse algatamise või pankroti väljakuulutamise korral süsteemi korraldaja suhtes kuuluvad kõik süsteemi korraldajale eelnevalt täitmiseks antud ülekandekorraldused täitmisele.

(3) Süsteemi korraldaja pankroti korral ei kuulu süsteemi liikmete poolt süsteemi korraldajale ülekandekorralduste täitmiseks või selle tagamiseks üleantud vara, välja arvatud süsteemi tagatisfondi vahendid, süsteemi korraldaja pankrotivara hulka.

(4) Süsteemi korraldaja teavitab viivitamata inspeksiooni iseenda suhtes pankrotimenetluse algatamisest ja selle lõppemisest või pankroti väljakuulutamisest. Sama kohustus on ka vastaval ajutisel pankrotihalduril või pankrotihaldajal vastava süsteemi korraldaja suhtes.

VI. osa JÄRELEVALVE JA VASTUTUS

24. peatükk JÄRELEVALVE

§ 230. Inspeksiooni õigused järelevalve teostamisel

(1) Inspeksioonil on käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatu kohase täitmise üle järelevalve teostamisel kõik käesolevas seaduses ja Finantsinspeksiooni seaduses sätestatud õigused.

(2) Inspeksioonil on õigus teostada järelevalvet väärtpaberituru kutselise osalisega samasse kontserni kuuluvate äriühingute tegevuse üle niivõrd, kui võrd see on vajalik väärtpaberituru kutselise osalise kontrollimiseks.

§ 231. Teabe saamine ja kontode kasutamise peatamine

(1) Inspeksioonil on järelevalve teostamiseks õigus saada tasuta teavet, dokumente ja selgitusi füüsiliselt ja juriidiliselt isikult, samuti valitsusasutustest ja järelevalveorganitest ning riigi ja kohaliku omavalitsuse andmekogudest.

(2) Inspektsioonil on järelevalve teostamiseks õigus saada krediidiasutustelt teavet väärtpaberituru kutseliste osaliste, emitentide, investorite ja insaiderite pangakontode ja väärtpaberikontode käivete ja saldode kohta ning põhjendatud kahtluse olemasolul õiguserikkumise suhtes esitada kohtule motiveeritud avaldus kontode kasutamise peatamiseks.

(3) Pärast käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud avalduse saamist vaatab kohus asja ühe tööpäeva jooksul läbi ja otsustab kontode arestimise.

§ 232. Väärtpaberituru kutselise osalise ja emitendi kohapealne kontroll

(1) Inspektsioonil on järelevalve teostamiseks õigus läbi viia väärtpaberituru kutselise osalise ja emitendi, kelle poolt emiteeritud väärtpaberitega kaubeldakse reguleeritud turul või kelle väärtpabereid pakutakse avalikult või neid on avalikult pakutud viimase viie aasta jooksul, kohapealne kontroll.

(2) Kohapealne kontroll viiakse läbi, kui:

- 1) on osutunud vajalikuks kontrollida esitatud andmete vastavust tegelikkusele;
- 2) inspektsioonil on kahtlus, et on rikutud käesolevas seaduses ja selle alusel sätestatud;
- 3) kontroll on vajalik järelevalveülesannete täitmiseks.

(3) Kohapealse kontrollimise viib läbi inspektsiooni selleks volitatud töötaja. Kontrolli läbiviimisest teatatakse kontrollitavale hiljemalt kolm tööpäeva enne kontrolli algust, välja arvatud juhul, kui kontrollist etteteatamine on vastuolus kontrolli eesmärkidega.

(4) Kohapealsel kontrollimisel on kontrollijal õigus:

- 1) siseneda kõikidesse ruumidesse, järgides kõiki kontrollitava suhtes kehtivaid turvaeeskirju;
- 2) kasutada tööks vajalikku eraldi ruumi;
- 3) piiranguteta uurida järelevalve teostamiseks vajalikke dokumente ja andmekandjaid ning teha nendest väljavõtteid ja ärakirju ning jälgida tööprotsesse.

(5) Kontrollitava juhatus on kohustatud määrama kompetentse esindaja, kelle juuresolekul kontrollimine toimub ning kes esitab kontrollijale tema ülesande täitmiseks vajalikke dokumente ja muud teavet, kaasa arvatud audiitori poolt kontrollitava aruannete kohta tehtud järeldusotsused koos juhatusel esitatavate märkustega, ning annab nende kohta vajalikke selgitusi.

(6) Kontrollija on kohustatud koostama kontrollimise tulemuste kohta akti või õiendi, mis esitatakse kontrollitava juhatuse liikmele või tema poolt volitatud isikule, kes annab selle kättesaamise kohta allkirja. Isikul on õigus motiveeritult vaidlustada kontrollimise akti või õiendit.

§ 233. Erakorralise audiitorkontrolli või ekspertiisi määramine

(1) Inspektsioonil on õigus nõuda väärtpaberituru kutselise osalise suhtes erakorralise audiitorkontrolli või ekspertiisi läbiviimist, kui väärtpaberituru kutselise osalise aruanded on eksitavad, tegelikkusele mittevastavad või kui esineb kahtlus, et on tehtud tehinguid, mille tulemusena võidakse tekitada või on tekitatud väärtpaberituru kutselisele osalisele, investorile või mõnele teisele isikule olulist kahju või kui muud väärtpaberituru kutselise osalise järelevalveks olulised küsimused vajavad täiendavat selgitamist.

(2) Inspektsioonil on õigus määrata erakorralise audiitorkontrolli või ekspertiisi läbiviimiseks audiitor, kellel on õigus nõuda väärtpaberituru kutseliselt osaliselt kõiki kontrolli või ekspertiisi läbiviimiseks vajalikke andmeid ja dokumente. Väärtpaberituru kutseline osaline on kohustatud need piiranguteta esitama ja osutama audiitorile igakülgset abi vastavalt käesoleva seaduse §-s 232 sätestatud korrale.

(3) Erakorralise audiitorkontrolli või ekspertiisi läbiviimisega seotud kulud kannab inspektsioon.

§ 234. Ettekirjutus

(1) Inspektsioonil on õigus teha ettekirjutusi:

- 1) kui järelevalve tulemusel on avastatud seaduste ja nende alusel kehtestatud õigusaktide, reguleeritud turu reglemendi või väärtpaberituru osalise põhikirja nõuete rikkumisi;
- 2) õiguserikkumiste ärahoidmiseks või kui väärtpaberituru kutselise osalise poolt võetud riskid on oluliselt suurenenud või kui esineb muid tema tegevust, investorite või väärtpaberituru kui terviku huve või usaldusväärset ohustavaid või ohustada võivaid asjaolusid;
- 3) kui see on vajalik investorite kaitseks või turu läbipaistvuse tagamiseks.

(2) Ettekirjutuses peavad olema toodud:

- 1) ettekirjutuse koostaja nimi ja ametikoht;
- 2) ettekirjutuse tegemise kuupäev;
- 3) ettekirjutuse saaja nimi ja aadress;
- 4) ettekirjutuse tegemise alused koos viidetega vastavate õigusaktide sätetele;

- 5) ettekirjutuse täitmise tähtaeg;
- 6) ettekirjutuse täitmata jätmisel rakendatavad sanktsioonid;
- 7) ettekirjutuse vaidlustamise kord.

(3) Ettekirjutus väljastatakse viivitamata saajale allkirja vastu.

(4) Ettekirjutuse saaja peab pärast selle saamist viivitamata asuma selle täitmisele.

(5) Ettekirjutuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule 10 päeva jooksul ettekirjutuse saamisest arvates.

(6) Kaebuse esitamine ja menetlemine ei peata ettekirjutuse täitmist, kui inspeksiooni poolt ei ole ette nähtud teisiti.

§ 235. Õigused ettekirjutuse tegemisel

Inspeksioonil on õigus ettekirjutusega:

- 1) keelata teatud tehingute või toimingute tegemine või piirata nende mahtu;
- 2) keelata osaliselt või täielikult kasumist tehtavad väljamaksed;
- 3) nõuda emitendilt, kelle väärtpabereid pakutakse avalikult, teabe viivitamatut avalikustamist, kui sellise teabe avalikustamise kohustus tuleneb käesolevast seadusest;
- 4) nõuda väärtpaberituru kutselise osalise tegevuskulude piiramist;
- 5) nõuda väärtpaberituru kutselise osalise sise-eeskirjade ja protseduurireeglite muutmist;
- 6) teha väärtpaberituru kutselise osalise nõukogule ettepanek juhatuse liikme tagasikutsumiseks;
- 7) teha ettepanek väärtpaberituru kutselise osalise aktsionäride üldkoosolekule nõukogu liikme tagasikutsumiseks;
- 8) esitada muid nõudmisi käesoleva seaduse täitmiseks.

§ 236. Väärtpaberituru kutselise osalise juhtimisorganite kokkukutsumine ja nendes osalemine

(1) Inspeksioonil on õigus teha ettekirjutus:

- 1) väärtpaberituru kutselise osalise juhatuse, nõukogu või üldkoosoleku kokkukutsumiseks;
- 2) inspeksiooni arvamuse kohaselt vajaliku küsimuse juhatuse, nõukogu või üldkoosoleku päevakorda võtmiseks.

(2) Inspeksioon võib saata koosolekule oma esindaja, kellel on õigus esitada oma seisukohti ja teha ettepanekuid ning nõuda nende protokollkiandmist.

§ 237. Nimekiri

(1) Inspeksioon peab nimekirja:

- 1) inspeksiooni poolt registreeritud avaliku pakkumise prospektide kohta;
- 2) inspeksiooni poolt kooskõlastatud ülevõtmispakkumiste kohta;
- 3) kehtivat tegevusluba omavate Eestis registreeritud investeerimisühingute kohta;
- 4) Eestis registreeritud investeerimisühingutes olulist osalust omavate isikute kohta;
- 5) kehtivat tegevusluba omavate Eestis registreeritud reguleeritud turu korraldajate kohta;
- 6) kehtivat tegevusluba omavate Eestis registreeritud väärtpaberiarveldussüsteemi korraldajate kohta;
- 7) käesoleva lõike punktides 3 - 6 nimetatud juriidiliste isikute nõukogu ja juhatuse liikmete kohta;
- 8) Eestis registreeritud investeerimisühingute välisriigis asutatud filiaalide kohta;
- 9) Eestis registreeritud investeerimisühingute välisriigis avatud esinduste kohta;
- 10) välisriigi investeerimisühingu Eestis asutatud filiaalide kohta;
- 11) piiriüleste teenuste osutamise luba omavate välisriigis tegutseva väärtpaberibörsi liikmete kohta;
- 12) välisriigi investeerimisühingute Eestis avatud esinduste kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nimekirja kantud andmed peavad olema avalikustatud inspeksiooni veebilehel.

(3) Rahandusminister kehtestab oma määrusega avalikustatavate andmete täpsema loetelu.

25. peatükk **JURIIDILISE ISIKU HALDUSVASTUTUS**

§ 238. Väärtpaberite pakkumise nõuete rikkumine

(1) Pakkuja poolt väärtpaberite pakkumisel prospekti inspeksioonis eelnevalt registreerimata jätmise eest, väärtpaberite ilma prospektita pakkumise eest-määratakse rahaträhv 50 000 - 500 000 krooni.

(2) Pakkuja poolt prospekti avalikustamise kohustuse täitmata jätmise eest, prospekti avalikustamise tähtaja rikkumise eest, prospekti avalikkusele kättesaadavaks tegemata jätmise eest pakkumise väljakuulutamisel või prospekti eest tasu võtmise eest-määratakse rahaträhv 50 000 - 500 000 krooni.

(3) Pakkuja poolt väärtpaberite pakkumise väljakuulutamise ja peatamise korra rikkumise eest-määratakse rahatrahv 20 000 - 200 000 krooni.

(4) Pakkuja poolt väärtpaberite pakkumise käigus kõigi võimalike investorite võrdsetel alustel teavitamise kohustuse rikkumise eest-määratakse rahatrahv 50 000 - 500 000 krooni.

(5) Pakkuja poolt väärtpaberite pakkumise kohta enne pakkumise väljakuulutamist reklaami avalikustamise või pakkumise kohta eksitava reklaami avalikustamise või prospektis kajastamata teabe esitamise eest reklaamis või pakkumise kohta käiva reklaami materjali enne avalikustamist inspeksioonile edastamata jätmise eest-määratakse rahatrahv 5000 - 50 000 krooni.

(6) Pakkuja poolt pakkumise perioodil pakkumise tingimuste olulise muutmise korral väärtpaberite tagasiostmise kohustuse rikkumise eest-määratakse rahatrahv 100 000 - 1 000 000 krooni.

§ 239. Prospekti nõuete rikkumine

Pakkuja poolt pakkumise perioodil prospektis esitatud teabes toimuvate oluliste muudatuste registreerimata jätmise eest inspeksioonis või nendest teavitamata jätmise eest või väärtpaberite hinda mõjutada võivate asjaolude, mis ilmnevad pärast prospekti registreerimist või selle trükkimise ja pakkumise lõppemise vahelisel ajal, prospekti lisana inspeksioonile esitamata jätmise või avalikkusele kättesaadavaks tegemata jätmise eest-määratakse rahatrahv 50 000 - 400 000 krooni.

§ 240. Avalikkuse teavitamise nõude rikkumine

Pakkuja poolt pakkumise peatamisest ja selle jätkamisest või märkimise tühistamisest avalikkuse teavitamata jätmise eest-määratakse rahatrahv 50 000 - 500 000 krooni.

§ 241. Tegevusloa omamise nõude rikkumine

(1) Investeerimisteenuse osutamise eest selleks vastavat tegevusloa omamata-määratakse rahatrahv 50 000 - 1 000 000 krooni.

(2) Investeerimisühingu poolt muu tegevusega tegelemise eest peale investeerimisteenuste ja investeerimiskõrvalteenuste osutamise, kui see ei ole seadusega lubatud või kui selline tegevus ei ole otseselt vajalik investeerimisteenuste või investeerimiskõrvalteenuste osutamiseks,-määratakse rahatrahv 20 000 - 500 000 krooni.

(3) Reguleeritud turu korraldamise eest selleks vastavat tegevusloa omamata-määratakse rahatrahv 75 000 - 1 500 000 krooni.

(4) Väärtpaberiarveldussüsteemi korraldamise eest selleks vastavat tegevusloa omamata-määratakse rahatrahv 75 000 - 1 500 000 krooni.

§ 242. Loa omamise nõude rikkumine

(1) Investeerimisühingu poolt inspeksiooni loata välisriigis tütarettevõtja või filiaali asutamise või välisriigi investeerimisühingus osaluse omandamise eest selliselt, et see muutub investeerimisühingu tütarettevõtjaks,-määratakse rahatrahv 50 000 - 250 000 krooni.

(2) Investeerimisühingu poolt inspeksiooni loata lepinguriigis filiaali asutamise eest-määratakse rahatrahv 50 000 - 250 000 krooni.

(3) Välisriigi investeerimisühingu poolt inspeksiooni loata Eestis filiaali asutamise eest-määratakse rahatrahv 50 000 - 250 000 krooni.

(4) Välisriigis tegutseva väärtpaberibörsi liikme poolt ilma inspeksiooni loata Eestis elavatele või asuvatele isikutele Eestis asuva väärtpaberibörsi vahendusel piiriüleste teenuste osutamise eest-määratakse rahatrahv 50 000 - 250 000 krooni.

§ 243. Teavitamise kohustuse nõude rikkumine

(1) Investeerimisühingu poolt välisriigis esinduse avamisest inspeksiooni teavitamata jätmise eest-määratakse rahatrahv 5000 - 20 000 krooni.

(2) Investeerimisühingu poolt piiriüleste teenuste osutamisest inspeksiooni teavitamata jätmise eest või piiriüleste teenuste osutamisel äriplaani muudatustest teavitamata jätmise eest-määratakse rahatrahv 5000 - 20 000 krooni.

(3) Välisriigi investeerimisühingu poolt Eestis esinduse avamisest inspektsiooni teavitamata jätmise eest-määratakse rahaträhv 20 000 - 250 000 krooni.

(4) Investeerimisühingute poolt ühinemisloa saamisest avalikkuse viivitamata teavitamata jätmise või ühinemisest ning uue investeerimisühingu tegevuse alustamisest teavitamata jätmise eest-määratakse rahaträhv 20 000 - 250 000 krooni.

§ 244. Kliendi varade hoidmise ja kaitse nõude ning tegevuskeelu nõude rikkumine

(1) Investeerimisühingu poolt kliendi varade hoidmise ja kaitsega seotud kohustuste täitmata jätmise eest-määratakse rahaträhv 50 000 - 1 000 000 krooni.

(2) Investeerimisühingu poolt käesolevas seaduses sätestatud keelatud tegevusega tegelemise eest-määratakse rahaträhv 50 000 - 1 000 000 krooni.

§ 245. Andmete registreerimise ja säilitamise ning tehingute registreerimise nõuete rikkumine

(1) Investeerimisühingu poolt andmete registreerimata ja säilitamata jätmise eest-määratakse rahaträhv 50 000 - 500 000 krooni.

(2) Investeerimisühingu poolt seoses investeerimisteenuste osutamisega reguleeritud turule kauplemisele lubatud väärtpaberitega tehingute registreerimata jätmise eest-määratakse rahaträhv 50 000 - 1 750 000 krooni.

(3) Reguleeritud turu korraldaja poolt reguleeritud turul tehtud ja reguleeritud turu korraldajale teatatud tehingute registreerimata jätmise eest-määratakse rahaträhv 50 000 - 1 750 000 krooni.

§ 246. Usaldatavusnõuete rikkumine

(1) Investeerimisühingu poolt käesolevas seaduses ja selle alusel sätestatud aktsiakapitali, omakapitali ja muude usaldatavusnõuete järgimata jätmise eest-määratakse rahaträhv 20 000 - 750 000 krooni.

(2) Reguleeritud turu korraldaja poolt finantsriski maandamise kohustuse täitmata jätmise eest-määratakse rahaträhv 50 000 - 1 000 000 krooni.

(3) Börsikorraldaja poolt finantsriski maandamise kohustuse täitmata jätmise eest-määratakse rahaträhv 50 000 - 1 000 000 krooni.

§ 247. Olulise osaluse nõuete rikkumine

(1) Investeerimisühingus olulise osaluse omandamise või suurendamise tehingu inspektsioonis eelnevalt kooskõlastamata jätmise eest-määratakse rahaträhv 10 000 - 500 000 krooni.

(2) Investeerimisühingus olulise osaluse võõrandamise tehingust inspektsiooni teavitamata jätmise eest-määratakse rahaträhv 10 000 - 500 000 krooni.

(3) Investeerimisühingu poolt investeerimisühingus olulise osaluse ja käesolevas seaduses sätestatud määra ulatuses osaluse võõrandamise kavatsusest, eelnimetatud tehingute toimumisest või osaluse omandamise tehingu toimumisest inspektsiooni teavitamata jätmise eest-määratakse rahaträhv 10 000 - 500 000 krooni.

(4) Investeerimisühingu poolt koos majandusaasta aruandega olulist osalust omavate aktsionäride nimekirja esitamata jätmise eest-määratakse rahaträhv 10 000 - 500 000 krooni.

(5) Isiku poolt Eesti turule kauplemisele võetud või Eesti börsil noteeritud aktsiaid emiteerinud Eestis registreeritud aktsiaseltsis olulise osaluse omandamisest ja võõrandamisest või käesolevas seaduses sätestatud määra ulatuses osaluse suurendamisest ja vähendamiseks seda aktsiaseltsi ning selle aktsiaseltsi aktsiaraamatu pidajat teavitamata jätmise eest-määratakse rahaträhv 10 000 - 500 000 krooni.

(6) Aktsiaraamatu pidaja poolt Eesti turule kauplemisele võetud või Eesti börsil noteeritud aktsiaid emiteerinud Eestis registreeritud aktsiaseltsis olulise osaluse omandamisest ja võõrandamisest või käesolevas seaduses sätestatud määra ulatuses osaluse suurendamisest ja vähendamiseks reguleeritud turu korraldajat või börsikorraldajat teavitamata jätmise eest-määratakse rahaträhv 10 000 - 500 000 krooni.

§ 248. Juhtidest ja audiitorist teavitamise nõude rikkumine

Investeerimisühingu, reguleeritud turu korraldaja või väärtpaberiarveldussüsteemi korraldaja poolt juhtidest ja audiitorist inspektsiooni teavitamise kohustuse täitmata jätmise eest-määratakse rahaträhv 10 000 - 500 000 krooni.

§ 249. Sise-eeskirjade nõuete rikkumine

(1) Investeerimisühingu poolt sise-eeskirjade kehtestamise kohustuse täitmata jätmise eest-määratakse rahaträhv 10 000 - 500 000 krooni.

(2) Investeeringisühtingu poolt siseaudiitorile piisavate õiguste ja töötingimuste tagamata jätmise eest-määratakse rahaträhv 10 000 - 500 000 krooni.

§ 250. Aruannete ja teabe nõuete rikkumine

(1) Investeeringisühtingu aruandlusele sätestatud nõuete rikkumise ning usaldatavusnõuetega seotud teavitamise kohustuse täitmata jätmise eest-määratakse rahaträhv 10 000 - 500 000 krooni.

(2) Reguleeritud turu korraldaja poolt andmete, aruannete või teabe inspeksioonile esitamata jätmise eest, kui teabe esitamine on käesolevast seadusest tulenevalt kohustuslik, või ebaõige või ebatäieliku teabe esitamise eest, samuti avaldamisele kuuluva teabe avaldamata jätmise või ebaõige või ebatäieliku teabe avaldamise eest-määratakse rahaträhv 50 000 - 500 000 krooni.

(3) Reguleeritud turu korraldajale andmete või teabe esitamata jätmise eest, kui teabe esitamine on käesolevast seadusest tulenevalt kohustuslik, või ebaõige või ebatäieliku teabe esitamise eest-määratakse rahaträhv 50 000 - 250 000 krooni.

§ 251. Reglemendi nõuete rikkumine

(1) Reguleeritud turu korraldaja poolt reglemendi muudatuste inspeksiooniga kooskõlastamata jätmise, alusetu teenuste osutamisest keeldumise või reglemendi nõuete rikkumise eest-määratakse rahaträhv 50 000 - 1 000 000 krooni.

(2) Reguleeritud turu korraldaja poolt reglemendi avalikustamise kohustuse täitmata jätmise eest-määratakse rahaträhv 50 000 - 1 000 000 krooni.

§ 252. Turul osaleja ning turul kaubeldava väärtpaberi emitendi nõuete rikkumine

Turul osaleja ning turul kaubeldava väärtpaberi emitendi poolt käesolevas seaduses sätestatud kohustuste täitmata jätmise eest-määratakse rahaträhv 50 000 - 1 750 000 krooni.

§ 253. Avalikustamisele mittekuuluva teabe hoidmise nõuete rikkumine

Reguleeritud turu korraldaja poolt avalikustamisele mittekuuluva teabe hoidmise nõuete rikkumise eest-määratakse rahaträhv 20 000 - 500 000 krooni.

§ 254. Insaideri ja emitendi kohustuse rikkumine

(1) Insaideri poolt emitendi väärtpaberite omandamise või võõrandamise ja sellega seotud asjaolude kohta inspeksiooni viimase nõudmisel teavitamata jätmise eest-määratakse rahaträhv 20 000 - 500 000 krooni.

(2) Emitendi poolt, kelle väärtpaberitega kaubeldakse reguleeritud turul, inspeksioonile insaideritest ja nendega seotud isikutest teatamata jätmise eest või siseteabe hoidmist või selle avaldamist reguleeriva sise-eeskirja koostamata jätmise eest-määratakse rahaträhv 50 000 - 500 000 krooni.

§ 255. Turuga manipuleerimise keelu rikkumine

Reguleeritud turuga manipuleerimise eest-määratakse rahaträhv 50 000 - 1 750 000 krooni.

§ 256. Ülevõtmispakkumise tegemise kohustuse rikkumine

Ülevõtmispakkumise tegemise kohustuse rikkumise eest, kui isikule ei olnud antud nõusolekut loobuda kohustusliku ülevõtmispakkumise tegemisest,-määratakse rahaträhv 100 000 - 3 000 000 krooni.

§ 257. Ülevõtmispakkumise nõuete rikkumine

Ülevõtja poolt ülevõtmispakkumise raames samaliigiliste aktsiate omanike ebavõrdse kohtlemise eest, ülevõtja või sihtemitendi poolt sihtisikutele ülevõtmispakkumise kaalumiseks olulise, õige, täpse, täieliku või ühesuguse teabe andmata jätmise eest või eksitava, ebaõige või ebatäpse teabe andmise eest või erinevatele sihtisikutele erisuguse teabe andmise eest või sihtisikutel ülevõtmispakkumise kaalumise takistamise eest-määratakse rahaträhv 50 000 - 200 000 krooni.

§ 258. Ülevõtmispakkumise reeglite rikkumine

Ülevõtja, juriidilisest isikust ülevõtja nõukogu liikme, juhatuse liikme või neid asendava organi liikme, sihtemitendi, selle sihtemitendi nõukogu liikme või juhatuse liikme, eelnimetatutega kooskõlastatult tegutseva isiku või sihtemitendi aktsionäri poolt ülevõtmispakkumisreeglite või sihtemitendi aktsiaid noteeriva börsi

reglemendi ülevõtmispakkumist reguleerivate sätete rikkumise eest-määratakse rahaträhv 250 000 - 1 000 000 krooni.

§ 259. Keelatud ülevõtmispakkumise tegemine

Ülevõtja või temaga kooskõlastatult tegutseva isiku poolt sellesama sihtemitendi suhtes kuue kuu jooksul, ülevõtmispakkumise tähtaja möödumisest arvates, uue ülevõtmispakkumise tegemise eest-määratakse rahaträhv 50 000 - 500 000 krooni.

§ 260. Karistustest teavitamine

Kohtul on õigus käesoleva seaduse §-de 238 - 259 kohaselt määratud trahvidest teavitada üleriigilise päevalehe kaudu. Teates peab olema märgitud isiku nimi, kellele trahv määrati, ning trahvi määramise põhjus ja kuupäev.

§ 261. Haldusõiguserikkumise protokollide koostamine

(1) Inspektsiooni volitatud töötajal on õigus koostada protokoll käesoleva seaduse rikkumise kohta juriidilise isiku poolt.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud protokollis peavad sisalduma järgmised andmed:

- 1) koostamise aeg ja koht;
- 2) inspektsiooni aadress ja märges selle kohta, et protokoll on koostatud inspektsiooni nimel;
- 3) protokollide koostanud isiku ametinimetus ning ees- ja perekonnanimi;
- 4) haldusõiguserikkumise nimi, registrikood ja asukoht;
- 5) haldusõiguserikkumise esindaja ees- ja perekonnanimi ning ametikoht;
- 6) haldusõiguserikkumise koht, aeg ja kirjeldus;
- 7) viide seadussätetele, mille alusel haldusvastutust kohaldatakse;
- 8) haldusõiguserikkumise esindaja seletus või märges seletuse andmisest loobumise kohta;
- 9) märges selle kohta, et haldusõiguserikkumisele on selgitatud tema õigust kasutada õigusabi.

(3) Protokollidele kirjutavad alla selle koostanud töötaja ja haldusõiguserikkumise volitatud esindaja. Kui haldusõiguserikkumise esindaja keeldub protokollile alla kirjutamast, tehakse sellesse vastav kanne. Protokollidele lisatakse haldusõiguserikkumise esindaja kirjalikud märkused protokollile, samuti protokollile allakirjutamisest keeldumise kohta.

(4) Haldusõiguserikkumise protokoll koostatakse kahes eksemplaris, millest üks jääb koostajale, teine haldusõiguserikkumise esindajale.

§ 262. Menetlus juriidilise isiku haldusõiguserikkumise asjas

(1) Käesoleva seaduse rikkumise asja arutamise ja karistuse määramise õigus on maa- või linnakohtul ja inspektsiooni juhatuse esimehel. Inspektsiooni juhatuse esimehel on õigus määrata rahaträhv kuni 50 000 krooni ulatuses.

(2) Menetlus käesoleva seaduse rikkumise asjas juriidilise isiku poolt toimub haldusõiguserikkumiste seadustiku (RT 1992, 29, 396; RT I 2001, 74, 453) menetluskorda järgides.

(3) Käesoleva seaduse alusel juriidilisele isikule määratud rahaträhv nõutakse sisse haldusõiguserikkumiste seadustikus ja täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.

VII. osa SEADUSE RAKENDAMINE

26. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 263. Seaduse kehtetuks tunnistamine

Käesoleva seaduse jõustumise päevast tunnistatakse seni kehtinud väärtpaberituru seadus (RT I 1993, 35, 543; 1995, 22, 328; 1996, 26, 528; 1997, 34, 535; 1998, 61, 979; 2000, 10, 55) kehtetuks.

§ 264. Tegevuslubade kehtivus

(1) Käesoleva seaduse jõustumise ajal kehtivat tegevusluba omavate väärtpaberituru kutseliste osaliste tegevusloa kehtivad kuni vastavate tegevuslubade kehtivuse tähtaja lõpuni või nende kehtetuks tunnistamiseni käesolevas seaduses sätestatud korras.

(2) Käesoleva seaduse jõustumiseni kehtinud väärtpaberituru seaduses sätestatud väärtpaberivahendaja suhtes kohaldatakse käesolevas seaduses investeerimisühingu kohta sätestatud.

§ 265. Tegevuse kooskõlla viimine

(1) Käesoleva seaduse jõustumise ajal kehtivat tegevusluba omavad väärtpaberituru kutselised osalised peavad oma tegevuse ja dokumendid viima käesolevas seaduses sätestatuga vastavusse kuue kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest, kui käesoleva paragrahvi lõikest 2 ei tulene teisiti.

(2) Käesoleva seaduse jõustumise ajal kehtivat tegevusluba omavate väärtpaberituru kutseliste osaliste aktsiakapital peab hiljemalt 2002. aasta 1. juuniks olema vähemalt 125 000 eurot ning peab hiljemalt 2003. aasta 1. juuniks vastama käesoleva seaduse § 93 lõike 1 punktis 2 ja § 152 lõikes 1 sätestatud nõuetele.

§ 266. Olulise osaluse loa taotlemine

(1) Käesoleva seaduse §-s 73 sätestatud olulise osaluse omandanud isik, kellel ei ole samas paragrahvis sätestatud olulise osaluse luba, peab selle taotlema vastavalt käesolevale seadusele kuue kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest.

(2) Kui isik ei täida käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohustust, peab ta oma käesoleva seaduse §-s 73 nimetatud künnist ületava osaluse võõrandama 2002. aasta 31. maiks. Alates 2002. aasta 1. juunist ei tohi ta kasutada sellest osalusest tulenevat hääleõigust.

§ 267. Eurode arvestus

Käesolevas seaduses eurodes toodud näitajad arvestatakse kroonidesse Eesti Panga ametliku vahetuskursi alusel.

§ 268. Ülevõtmiskomisjon

(1) Kuni 2002. aasta 1. septembrini on ülevõtmispakkumiste kooskõlastamise ja erandite tegemise otsustamise ainupädevus inspeksiooni määratud börsikorraldaja juures tegutseval ülevõtmispakkumisi kooskõlastaval komisjonil (edaspidi *ülevõtmiskomisjon*).

(2) Ülevõtmiskomisjonil on õigus nõuda ülevõtjalt ja sihtemitendilt teavet seoses ülevõtmispakkumisega.

(3) Ülevõtmiskomisjoni poolt oma ülesannete täitmisel tekitatud kahju hüvitatakse riigi poolt õigusaktis sätestatud alustel ja korras. Riigil on tekitatud kahju hüvitamise korral tagasinõude õigus.

(4) Ülevõtmiskomisjoni organisatsiooniline ülesehitus, õigused ja kohustused sätestatakse börsikorraldaja relemendis.

§ 269. Ülevõtmiskomisjoni koosseis

(1) Ülevõtmiskomisjoni kuulub viis liiget, kellest kolm nimetab börsikorraldaja ja kaks inspeksiooni juhatuse esimees. Ülevõtmiskomisjoni liikmed valivad endi hulgast ülevõtmiskomisjoni esimehe, kes koordineerib ülevõtmiskomisjoni tööd.

(2) Ülevõtmiskomisjoni liige ei võta ülevõtmispakkumise kooskõlastamise ja erandi tegemise otsustamisest osa, kui ta on otseselt või kaudselt huvitatud asja lahendist või esineb põhjendatud kahtlus selle liikme erapooletuses.

(3) Kui ülevõtmiskomisjoni liige ei saa käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud asjaolude ilmnemisel või muu erakorralise asjaolu tõttu isiklikult ülevõtmiskomisjoni töös osaleda, määrab selle isiku ülevõtmiskomisjoni liikmeks nimetanud börsikorraldaja või inspeksiooni juhatuse esimees temale asendaja.

(4) Ülevõtmiskomisjoni liikmed on kohustatud seoses tegevusega ülevõtmiskomisjonis hoidma saadud avalikustamisele mittekuuluvat teavet tähtajatult saladuses, välja arvatud juhtudel, kui avalikustamisele mittekuuluva teabe avalikustamise kohustus tuleneb seadusest.

§ 270. Ülevõtmiskomisjoni otsus

(1) Igal ülevõtmiskomisjoni liikmel on üks hää. Liikmel ei ole õigust hääletamisest keelduda ega erapooletuks jääda, välja arvatud juhul, kui ta huvide konflikti tõttu ei või osaleda hääletamisel.

(2) Ülevõtmiskomisjoni otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletas vähemalt kolm ülevõtmiskomisjoni liiget.

§ 271. Järelevalve ülevõtmispakkumiste üle

(1) Kuni 2002. aasta 1. septembrini kontrollib ülevõtmispakkumiste vastavust õigusaktidele koostöös inspeksiooniga ning nõustab ja teenindab ülevõtmiskomisjoni inspeksiooni poolt määratud börsikorraldaja.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud börsikorraldajal on kooskõlastatult inspektsiooniga õigus kehtestada ülevõtjale teenustasu ülevõtmispakkumise kooskõlastamise menetluse läbiviimiseks ja oma ülevõtmiskomisjoni tegevuse kulude katteks.

§ 272. Väärtpaberiarveldussüsteemi korraldajale rakendatavad erisused

(1) Seni, kuni ühelegi isikule ei ole käesoleva seaduse §-de 217 ja 218 alusel välja antud tegevusluba tegutsemiseks väärtpaberiarveldussüsteemi korraldajana, võib väärtpaberiarveldussüsteemi korraldajana tegutseda Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja.

(2) Väärtpaberiarveldussüsteemi korraldajana tegutseval Eesti väärtpaberite keskregistri pidajal ei ole õigust tagada ülekandekorralduste alusel tekkinud nõuete ja kohustuste täitmist ega võtta muid täiendavaid finantsriske.

27. peatükk MUUDATUSED TEISTES SEADUSTES

§ 273. Erastamiseseaduse muutmine

Erastamiseseaduse (RT I 1993, 45, 639; 1997, 9, 78; 1998, 12, 153; 30, 411; 2000, 51, 324; 2001, 26, 149; 48, 265) § 29 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (5) Erastamisväärtpaberitega investeerimisteenuste osutamisele kohaldatakse väärtpaberituru seadusega investeerimisühingutele kehtestatud nõudeid. »

§ 274. Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse muutmine

Eesti väärtpaberite keskregistri seaduses (RT I 2000, 57, 373; 2001, 48, 268; 79, 480) tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 2 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
« 2) Eestis registreeritud eraõiguslike juriidiliste isikute poolt emiteeritud võlakohustused, mille avaliku pakkumise prospekt tuleb väärtpaberituru seaduse kohaselt Finantsinspektsioonis registreerida; »;
- 2) paragrahvi 4 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
« 3) väärtpaberi omanike nimed, aadressid ja isiku- või registrikoodid, isikukoodi puudumisel sünniaeg ning iga väärtpaberiomanike nimekirja kantud isiku nimel avatud väärtpaberikontol registreeritud vastavate väärtpaberite arv; »;
- 3) paragrahvi 5 lõiget 3 täiendatakse lausega järgmises sõnastuses:
« Ühine väärtpaberikonto avatakse ühiste omanike poolt nimetatud ühe ühise omaniku nimel. »;
- 4) paragrahvi 5 lõike 4 punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
« 8) väärtpaberi mitmele isikule kuulumise korral lisaks väärtpaberikonto omaniku andmetele ka teiste väärtpaberi ühiste omanike nimed, aadressid, isiku- või registrikoodid, isikukoodi puudumisel sünniaeg ning teave selle kohta, kes ühistest omanikest on õigustatud käsutama ühisesse omandisse kuuluvaid väärtpabereid; »;
- 5) paragrahvi 6 lõiget 4 täiendatakse lausega järgmises sõnastuses:
« Volituse esindajakonto omaniku esindamiseks aktsionäride üldkoosolekul võib esindajakonto omanik rahandusministri poolt kehtestatud korras anda klientidele ühtse nimekirjana. »;
- 6) paragrahvi 7 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:
« (2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud emitendil on õigus teada saada väärtpaberi omaniku aadressi. »;
- 7) paragrahvi 7 lõike 3 punktis 9 asendatakse sõna «väärtpaberibörsi» sõnadega «reguleeritud turu»;
- 8) paragrahvi 8 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
« (1) Kannete tegemine registrisse, registripidamine ja registriandmete säilitamine toimub vastavalt rahandusministri poolt kehtestatud registripidamise korrale (edaspidi *registripidamise kord*), kui seadusega ei sätestata teisiti. »;
- 9) paragrahvi 8 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:
« (3) Registriandmete töötlemine toimub automatiseeritud andmetöötluse teel vastavalt registripidaja poolt kehtestatud andmetöötluse reeglitele (edaspidi *andmetöötlusreeglid*). Andmetöötlusreeglite kehtestamise ja muutmise kord sätestatakse registripidamise korras. »;
- 10) paragrahvi 10 lõike 2 punktid 2 ja 3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:
« 2) asutatud äriühingu aktsiate või osade registreerimisel äriühingu äriregistri kaardi tõestatud ärakiri või tõestatud registri väljavõte või registreerimistunnistuse notariaalselt tõestatud ärakiri, asutamisel oleva äriühingu aktsiate või osade registreerimisel asutamisosuse või asutamislepingu notariaalselt tõestatud ärakiri. Eelnimetatud dokumentidele lisab taotluse esitaja oma volitusi tõendavad dokumendid;
- 3) väärtpaberite avaliku pakkumise prospekti (edaspidi *prospekt*) registreerimisel Finantsinspektsiooni poolt antud registreerimisnumbri olemasolu tõendav dokument ja prospekt; »;
- 11) paragrahvi 11 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
« (2) Kui enne käesoleva seaduse jõustumist asutatud aktsiaseltsi aktsiate registreerimisel puudub aktsiaseltsi aktsionäri nimel registris avatud väärtpaberikonto, võib registripidaja emitendi taotluse alusel ja emitendi kulul avada aktsionäri registreerimiseks väärtpaberikonto. »;
- 12) paragrahvi 21 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
« (3) Kui registripidamise korras ei ole ette nähtud teisiti, peab emitent otsuses, mis on aluseks väärtpaberitest tulenevate õiguste tekkimisele, muutmisele või lõpetamisele, määrama päeva (fikseerimispäev), mis võetakse aluseks nende isikute kindlaksmääramisel, kelle õigusi nimetatud otsus puudutab. »;

13) paragrahvi 21 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

« (4) Kui emitent määrab käesoleva paragrahvi lõike 3 kohaselt kindlaks fikseerimispäeva, tuleb kannete tegemise taotlus ja kannete tegemiseks vajalikud andmed, mille alusel registripidaja teeb emitendi otsuse täitmiseks vajalikud registritoimingud, esitada registripidajale hiljemalt viis tööpäeva enne emitendi poolt määratud fikseerimispäeva.»;

14) paragrahvi 22 lõikes 1 asendatakse sõna «emissiooniprosppekt» sõnadega «avaliku pakkumise prospekt»;

15) paragrahvi 23 lõiget 1 täiendatakse lausetega järgmises sõnastuses:

«Rahandusminister keeldub hinnakirja või selles tehtavate muudatuste kooskõlastamisest, kui hinnakiri või selle muudatused ei vasta õigusaktidega sätestatud nõuetele või ei ole kooskõlas väärtpaberituru korra- või õiguspärase toimimisega. Hinnakirja ja hinnakirjas tehtavate muudatuste kooskõlastamise kord sätestatakse registripidamise korras.»;

16) paragrahvi 42 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (5) Esindajakonto omanik on kohustatud teavitama kontohaldurit ja järelevalve teostajat sellest, kui esindajakontol kliendi jaoks ja arvel hoitavatest väärtpaberitest tulenev osalus nimetatud väärtpaberi emitendi aktsia- või osakapitalis ületab või langeb alla õigusaktis sätestatud piiri, millega kaasneb õigusaktist tulenev kohustus teavitada nimetatud asjaolust, kohustus taotleda selleks luba või kohustus teha teatud toiminguid.»;

17) paragrahvi 42 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks.

§ 275. Investeeringufondide seaduse muutmine

Investeeringufondide seaduses (RT I 1997, 34, 535; 1998, 61, 979; 2000, 10, 55; 57, 373; 2001, 48, 268; 79, 480) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

« (4) Lisaks fondide valitsemisele võib fondivalitseja osutada väärtpaberituru seaduse § 43 punktis 5 sätestatud investeeringufondide teenuseid.

(5) Fondivalitsejale ei kohaldata väärtpaberituru seaduse §-des 51 - 83 ja 107 - 119 sätestatud.»;

2) paragrahvi 10 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

« (4) Kui fondivalitseja osutab käesoleva seaduse § 3 lõikes 4 nimetatud investeeringufondide teenuseid, peab ta vastama väärtpaberituru seaduses neid teenuseid osutavale investeeringufondidele sätestatud usaldatavusnõuetele.»;

3) paragrahvi 19 lõiget 1 täiendatakse lausega järgmises sõnastuses:

«Fondide valitsemise tegevusloa alusel võib fondivalitseja osutada käesoleva seaduse § 3 lõikes 4 nimetatud investeeringufondide teenuseid.»;

4) paragrahvi 148 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Alates 2002. aasta 1. septembrist peavad käesoleva seaduse § 3 lõikes 4 nimetatud investeeringufondide teenuseid osutavad fondivalitsejad vastama käesoleva seaduse § 10 lõikes 4 sätestatud nõuetele.»

§ 276. Äriseadustiku muutmine

Äriseadustikus (RT I 1995, 26 - 28, 355; 1998, 91 - 93, 1500; 1999, 10, 155; 23, 355; 24, 360; 57, 596; 102, 907; 2000, 29, 172; 49, 303; 55, 365; 57, 373; 2001, 34, 185; 56, 332 ja 336) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 233 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Aktsiaraamatus sisalduvad andmed määratakse Eesti väärtpaberite keskregistri pidamist reguleerivate õigusaktidega.»;

2) paragrahvi 297 lõike 4 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Üldkoosolekul võib osaleda aktsionär ise või tema esindaja, kellele on antud kirjalik volikiri, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti.»;

3) seadustikku täiendatakse 29¹. peatükiga järgmises sõnastuses:

«29¹. peatükkAKTSIATE ÜLEVÕTMINE RAHALISE HÜVITISE EEST

§ 363¹. Aktsiate ülevõtmise taotlus

(1) Aktsionäri taotlusel, kelle aktsiatega on esindatud vähemalt 9/10 aktsiaseltsi aktsiakapitalist (põhiaktsionär), võib aktsionäride üldkoosolek otsustada aktsiaseltsi ülejäänud aktsionäridele (vähemusaktsionärid) kuuluvate aktsiate ülevõtmise põhiaktsionäri poolt õiglase rahalise hüvitise maksmise vastu.

(2) Põhiaktsionäri aktsiatega esindatud aktsiakapitali suuruse määramisel ei arvestata aktsiaseltsi oma aktsiaid. Põhiaktsionäri aktsiateks käesoleva paragrahvi 1. lõike tähenduses loetakse ka põhiaktsionäri ema- või tütarettevõtja aktsiaid, kui ema- või tütarettevõtja annab selleks oma nõusoleku.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud taotlus esitatakse aktsiaseltsi juhatusele. Taotlusele tuleb lisada käesoleva seadustiku §-s 363⁴ nimetatud dokumendid. Juhatusele on kohustatud aktsiate ülevõtmise otsustamiseks kutsuma kokku üldkoosoleku.

(4) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud taotlust ei saa tagasi võtta või selle tingimusi muuta vähemusaktsionäride kahjuks.

§ 363². Hüvitise suuruse määramine

(1) Vähemusaktsionäridele makstava hüvitise suuruse määrab põhiaktsionär. Hüvitise suurus määratakse ülevõetavate aktsiate sellise väärtuse alusel, mis aktsiatel oli 10 päeva enne üldkoosoleku kokkukutsumise teate väljasaatmise päeva. Juhatus peab põhiaktsionäriks esitama kõik selleks vajalikud andmed ja dokumendid ning andma teavet.

(2) Kui vähemusaktsionäridele kuuluvate aktsiate ülevõtmist taotlev isik on saanud põhiaktsionäriks üldkoosolekule eelnenud kuue kuu jooksul vastavalt väärtpaperituru seadusele tehtud ülevõtmispakkumise tulemusena, ei või hüvitis olla väiksem ülevõtmispakkumise ostuhinnast eeldusel, et ülevõtmispakkumise aktsepteerisid aktsionärid, kellele kuulub vähemalt 9/10 aktsiatega esindatud häältest.

§ 363³. Üldkoosoleku kokkukutsumise teade

Üldkoosoleku, mille otsustatakse vähemusaktsionäridele kuuluvate aktsiate ülevõtmine, kokkukutsumise teates tuleb lisaks käesoleva seadustiku § 294 4. lõikes nimetatule näidata:

- 1) põhiaktsionäri nimi, elu- või asukoht ja selle aadress ning isiku- või registrikood;
- 2) vähemusaktsionäridele makstava hüvitise suurus ühe aktsia kohta;
- 3) koht, kus on võimalik tutvuda käesoleva seadustiku § 363⁵ 1. lõikes nimetatud dokumentidega.

§ 363⁴. Ülevõtmisaruanne, audiitorkontroll

(1) Põhiaktsionär peab üldkoosolekule esitama kirjaliku aruande (ülevõtmisaruanne), kus selgitatakse ja põhjendatakse vähemusaktsionäridele kuuluvate aktsiate ülevõtmise tingimusi ning aktsiate eest makstava hüvitise suuruse määramise aluseid.

(2) Ülevõtmisaruanne peab kontrollima audiitor. Audiitor koostab kontrolli kohta kirjaliku aruande, kus tuleb eelkõige näidata, kas põhiaktsionäri poolt määratud hüvitise suurus vastab käesoleva seadustiku §-s 363² sätestatule. Audiitor ei pea aruannet kontrollima, kui hüvitise suurus määrati vastavalt käesoleva seadustiku § 363² 2. lõikele.

(3) Audiitori määrab ja audiitorkontrolli kulud kannab põhiaktsionär.

(4) Audiitor vastutab ülevõtmisaruanne kontrollimisega süüliselt tekitatud kahju eest.

§ 363⁵. Üldkoosoleku ettevalmistamine

(1) Vähemalt üks kuu enne vähemusaktsionäridele kuuluvate aktsiate ülevõtmist otsustavat üldkoosolekut esitab juhatus aktsiaseltsi asukohas aktsionäridele tutvumiseks:

- 1) üldkoosoleku otsuse projekti, millega otsustatakse vähemusaktsionäridele kuuluvate aktsiate ülevõtmine;
- 2) aktsiaseltsi viimase kolme aasta majandusaasta aruanded ja tegevusaruanded;
- 3) ülevõtmisaruanne;
- 4) audiitori aruande.

(2) Aktsionäri nõudel antakse talle käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud dokumentidest viivitamatult ärakiri.

§ 363⁶. Üldkoosoleku korraldus

Põhiaktsionär on kohustatud üldkoosolekul selgitama vähemusaktsionäridele kuuluvate aktsiate ülevõtmise tingimusi ning aktsiate eest makstava hüvitise suuruse määramise aluseid.

§ 363⁷. Üldkoosoleku otsus

(1) Üldkoosoleku otsus vähemusaktsionäridele kuuluvate aktsiate ülevõtmise kohta on vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 95/100 aktsiatega esindatud häältest.

(2) Üldkoosoleku, millel otsustati vähemusaktsionäridele kuuluvate aktsiate ülevõtmine, protokoll peab olema notariaalselt tõestatud.

§ 363⁸. Ülevõtmisotsuse vaidlustamine

(1) Kohus võib aktsionäri nõudel seadusega vastuolus oleva ülevõtmisotsuse kehtetuks tunnistada, kui nõue on esitatud ühe kuu jooksul otsuse tegemisest arvates.

(2) Ülevõtmisotsust ei saa kehtetuks tunnistada põhjusel, et vähemusaktsionäridele makstav hüvitis määrati liiga madalaks.

(3) Kui vähemusaktsionäridele makstav hüvitis määrati liiga madalaks, võib kohus vähemusaktsionäri nõudel määrata õiglase hüvitise.

(4) Käesoleva paragrahvi 3. lõikes sätestatud ei kohaldata, kui hüvitis määrati vastavalt käesoleva seadustiku § 363² 2. lõikele.

(5) Alates ülevõtmisotsuse tegemisest peab põhiaktsionär tasumata hüvitissummadel maksma intressi rahandusministri määrusega kehtestatud suuruses.

§ 363⁹. Aktsiate ülekandmine

(1) Ühe kuu möödumisel käesoleva seadustiku §-s 363⁷ nimetatud üldkoosoleku otsuse vastuvõtmisest esitab aktsiaseltsi juhatus Eesti väärtpaberite keskregistri pidajale avalduse vähemusaktsionäride aktsiate ülekandmiseks põhiaktsionäriile. Avaldusele lisatakse käesoleva seadustiku §-s 363⁷ nimetatud üldkoosoleku otsuse notariaalselt tõestatud ärakiri.

(2) Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja korraldab käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud avalduse alusel aktsiate ülekandmise põhiaktsionäri kontole makse vastu, mille suurus vastab aktsiate eest makstavale hüvitisele.

§ 363¹⁰. Ülevõtmisotsuse edastamine äriregistrile

Aktsiaseltsi juhatus esitab viivitamatult pärast aktsiate ülekandmist põhiaktsionäri kontole äriregistri pidajale käesoleva seadustiku §-s 289¹ nimetatud teadaande. Teadaandele lisatakse:

- 1) käesoleva seadustiku §-s 363⁷ nimetatud üldkoosoleku otsuse notariaalselt tõestatud ärakiri;
- 2) ülevõtmisaruanne;
- 3) käesoleva seadustiku § 363⁴ 2. lõikes sätestatud audiitori aruanne;
- 4) Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja teatis aktsiate ülekandmise kohta.»;
- 4) paragrahvi 506 täiendatakse lõikega 2² järgmises sõnastuses:
« (2²) Käesoleva seadustiku §-des 363¹- 363¹⁰ sätestatud kohaldatakse üksnes aktsiaseltsile, kelle aktsiad on registreeritud Eesti väärtpaberite keskregistris.»

28. peatükk SEADUSE JÕUSTUMINE

§ 277. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2002. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse §-d 38, 64, 65, 69 ja § 70 lõiked 2 - 4 jõustuvad Eesti ühinemisel Euroopa Liiduga.

Riigikogu esimees Toomas SAVI